

สำนักงาน ป.ป.ช.

15 คดี ทุจริต

ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง

15 คดี
ทุจริต

ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง

15 คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง

พิมพ์ครั้งที่ 1 : กันยายน 2565

จำนวน : 5,000 เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

15 คดีทุจริต ป.ป.ช.ต้องฟ้องเอง.- นนทบุรี
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.), 2565.
288 หน้า.

1. การทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมือง. I. ชื่อเรื่อง.

364.1323

ISBN 978-616-8280-13-3

- จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เลขที่ 361 ถ.นนทบุรี ต.ท่าทราย อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2528 4800 www.nacc.go.th
- บรรณารักษ์ : ช้องนาง วิฑูอานุกงษ์
- ออกแบบปกและศิลปกรรม : พิชญ์ อุทัยภพ
- พิสูจน์อักษร : ณรงค์ พึ่งบุญพา
- ดำเนินการผลิต : MATICHON PREMIUM PRINT บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 12 ถ.เทศบาลนฤมาล หมู่บ้านประชานิเวศน์ 1
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ 0 2589 0020 ต่อ 2419
E-mail print.matichon@gmail.com
- พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชน บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 12 ถ.เทศบาลนฤมาล หมู่บ้านประชานิเวศน์ 1
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900

หนังสือเล่มนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นองค์กรที่มีภารกิจและหน้าที่หลักในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตของประเทศ มีความน่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจาก ประชาชนที่เข้าสู่กระบวนการอำนวยความสะดวกตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรอิสระ มีอำนาจหน้าที่ ในการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ถูกกล่าวหาว่าทุจริตและ ประพฤติมิชอบ และมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เพื่อให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน วินิจฉัยคดีและ ดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เรียกว่า “การไต่สวนข้อเท็จจริง” นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 เพื่อใช้ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ได้กำหนดกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในเรื่องที่ได้ดำเนินการไต่สวนโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ ให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจ

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานร่วมกันในเชิงการพิจารณาพยานหลักฐานทางคดีระหว่างคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและอัยการสูงสุด อาจมีมุมมองความเห็นต่อพยานหลักฐานทางคดีในแต่ละเรื่องแตกต่างกันเกิดขึ้นได้ ซึ่งแม้ตามมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว จะได้กำหนดกระบวนการเพื่อลดทอนสภาพปัญหาดังกล่าวไว้ โดยให้มีการตั้ง “คณะกรรมการร่วม” ขึ้นทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานในคดีนั้น ๆ ให้สมบูรณ์ก็ตาม แต่ในท้ายที่สุดอาจเกิดกรณีที่ทั้งสององค์กรไม่อาจหาข้อยุติทางความเห็นดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม หากคดีอาญาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อส่วนรวมจะต้องยุติลงด้วยเหตุดังกล่าว อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติในภาพรวมได้ ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวจึงได้วางกลไกให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ได้รับการบัญญัติขึ้นโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นองค์กรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถพิจารณาดำเนินการยื่นฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจเองได้ต่อไป เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นไปโดยสมบูรณ์

จากความเป็นกฎหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยเป็นผู้กล่าวหาที่มีผู้ใช้เสียหาย เป็นผู้ทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นผู้ทำหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้มูลความผิด รวมทั้งมีอำนาจฟ้องคดีได้เอง หรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทนได้ จึงสามารถกล่าวได้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจในการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกขั้นตอนในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยที่ผ่านมา คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร้ายวญผิดปกติในหลายเรื่องหลายคดีด้วยกัน หนังสือ “15 คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง” นี้

จึงเป็นช่องทางสำคัญในการที่จะนำผลการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เข้าสู่กระบวนการไต่สวนจนถึงการดำเนินคดีถึงที่สุดแล้ว มาตีแผ่ให้กับทุกภาคส่วนของสังคมและประชาชนได้รับรู้รับทราบถึงพิษภัยของการทุจริตคอร์รัปชัน ว่ามูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นมีมากมายเพียงไร และส่งผลกระทบต่อประเทศชาติและตัวผู้กระทำการทุจริตอย่างไรบ้าง

คณะกรรมการ ป.ป.ช. หวังว่าหนังสือ “15 คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง” เล่มนี้จะเป็นเสมือนบทเรียน หรือแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ให้ความรู้ ข้อคิดเตือนใจที่เป็นประโยชน์ และทำให้เกิดการตระหนักรู้และร่วมกัน เป็นเครือข่ายในการร่วมกันต่อต้านการทุจริต และป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

สำนักงาน ป.ป.ช.

คำนิยาม

การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน ต้องคำนึงถึงโครงสร้าง ระบบ และตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เริ่มตั้งแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐระดับปฏิบัติงานเพื่อให้บริการโดยตรงต่อประชาชน รวมถึงประชาชนและภาคีทุกภาคส่วน ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสการทุจริต ให้กับสำนักงาน ป.ป.ช. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ รับทราบ และดำเนินการกำจัดการทุจริตให้หมดไป สิ่งสำคัญคือ “การสร้างเครือข่ายในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน” ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง รวมถึงการให้ความรู้ถึงรูปแบบกระบวนการในการทุจริต สิ่งที่สำคัญคือภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ต้องส่งเสริมองค์ความรู้ โดยจัดทำสื่อที่สามารถบอกเล่าเรื่องราว กระบวนการสาเหตุ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทุจริตคอร์รัปชัน ที่สามารถประชาสัมพันธ์ไปยังประชาชน ซึ่งเป็นสื่อที่เข้าใจง่าย ให้ความรู้ ข้อคิด ที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หนังสือ “15 คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง” เล่มนี้เป็นเสมือน “ตำราปราบทุจริต” ซึ่งเมื่อท่านอ่านแล้ว จะสะท้อนให้เห็นภาพ เห็นกระบวนการทุจริตที่ชัดเจน ชับซ้อน แยกย่อย ของข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ร่วมกันกระทำความผิดทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ทั้งในเรื่องของการคอร์รัปชันเชิงนโยบาย การทุจริตงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การรั่วรัยผิดปกติ รวมถึงในเรื่องของการกระทำความผิดทางจริยธรรมร้ายแรงของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งหากไม่มีการไต่สวน

หรือตรวจสอบข้อเท็จจริงจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. กระบวนการเหล่านี้ ก็จะต้องดำเนินการต่อไป และยังคงสร้างความเสียหายมากมายมหาศาล แบบซ้ำ ๆ ตอกย้ำ สร้างความเสียหาย ความเจ็บปวดให้กับภาครัฐและประเทศชาติ เรื่อยไป หนังสือ “15 คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง” เล่มนี้ได้รวบรวมคดี ทุจริตที่สำนักงาน ป.ป.ช. ฟ้องเอง จนเรื่องถึงที่สุด จึงผลิตขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลาง เป็นข้อคิดแนวทางให้กับประชาชนและทุกภาคส่วน ในการช่วยกระตุ้นเตือน และสร้างความตระหนักรู้ และร่วมกันเป็นหูเป็นตา เป็นเบาะแสให้กับภาครัฐ ให้มีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ทุกชั้นตอน “หากท่านรู้ แต่ยังไม่ เราจะสูญเสียทุกสิ่งให้กับการทุจริตคอร์รัปชัน” เพราะ “ประชาชนทุกคน เปรียบเสมือนกลไกสำคัญในการปราบการทุจริตให้หมดไปจากสังคมไทย” ดังนั้น การ “ไม่ทำ ไม่ทน ไม่เฉย” จึงเป็นภารกิจของคนไทยทุกคนที่จะไม่ยอมจำนน ต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ
ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

คำนิยม

หนังสือ “15 คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง” เล่มนี้ เมื่อได้อ่านแล้วทำให้เห็นว่ามียุทธคดีจำนวนมากเมื่อกระบวนการดำเนินมาถึงขั้นตอนที่ให้นำคดีขึ้นสู่ศาล บางครั้งอาจเกิดความเห็นต่างด้านมุมมองข้อกฎหมายและสำนวนคดีเป็นที่มาของการที่ ป.ป.ช. ต้องนำคดีขึ้นสู่ศาลเอง จนถึงบทสรุปซึ่งคำพิพากษาของศาล ซึ่งความเห็นต่างอันสุจริตนี้เกิดจากเป้าประสงค์เดียวกันคือการพิสูจน์เพื่อลงโทษผู้กระทำทุจริต “15 คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง” ที่อยู่ในมือผู้อ่านมิได้ชี้หรือมุ่งย้ำต่อผู้ที่เป็นเจ้าของเรื่องราว เพราะการกระทำทุจริตในอดีตนั้นอาจเกิดจากสภาพแวดล้อมของสถานการณ์ ความพลั้งพลาด หรือบริบทอื่นใด ณ ขณะนั้น ซึ่งไม่สามารถนำไปตัดสินการกระทำในปัจจุบันและอนาคตของเขาเหล่านั้นได้ คดีทุจริตทั้ง 15 คดีจะเป็นบทเรียนแก่สังคมให้มีความเข้าใจในหลักการทำงานของ ป.ป.ช. และตระหนักว่า “เมื่อทำกรรมไว้อย่างไรก็ย่อมต้องรับผลของกรรมนั้น อย่างไม่มีวันหลีกเลี่ยงได้” เรียกได้ว่าทุจริตไปก็หนีไม่รอด ต้องถูกดำเนินคดีแน่นอน ตลอดจนการให้แง่คิดในการระมัดระวังตนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ราชการมิให้เข้าไปสู่วังวนของการทุจริต การได้อ่านเรื่องราวคดีทุจริตเหล่านี้นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้อ่านเองแล้ว ผมยังหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ “15 คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง” นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมที่จะช่วยจุดประกายความสุจริตโปร่งใสให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

ของเราด้วยเช่นกัน ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ตระหนักเสมอว่า การป้องกันการทุจริต สำคัญกว่าการปราบปรามการทุจริต ดังนั้น การเผยแพร่เนื้อหาคดีทุจริต จึงเป็นการส่งสารไปยังผู้อ่าน เพื่อเป็นการป้องปราม และช่วยกันสอดส่องเบาะแส เป็นตา ในการร่วมกันแจ้งเบาะแสการทุจริตที่อยู่รอบ ๆ ตัว ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต ที่จะต้องมาปราบปรามในภายหลัง ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหาย ที่มากกว่า

นายนิติไชย เกษมมงคล
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

สารบัญ

01 คดีแก้ไขสัญญาสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสาร ภายในประเทศโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ 15

กรณีกล่าวหา นพ.สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที)

02 คดีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการกรณีปล่อยกู้ Exim Bank แก่รัฐบาลเมียนมา 49

กรณีกล่าวหา พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หรือนายทักษิณ ชินวัตร
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

03 คดีไม่เรียกเก็บภาษีจากการขายหุ้น บ.ชินคอร์ป 87

กรณีกล่าวหา นางเบญจมา หลุยเจริญ
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านพัฒนาภาษี
(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 10 ชช) กับพวก

04 คดีหยอบนดิน : กรณีเป็นเจ้าของที่ดินของรัฐร่วมกัน เป็นคู่สัญญาในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ 117

กรณีกล่าวหา พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หรือนายทักษิณ ชินวัตร
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

05 คดีแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกกรรมการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

145

กรณีกล่าวหา นายสุรพงษ์ สิบวงศ์ลี

เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

06 คดีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
ตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

163

กรณีกล่าวหา นางสาวปาริณา ไกรคุปต์

เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

07 คดีสนามกอล์ฟอัลไพน์

183

กรณีกล่าวหา นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย

08 คดีจูงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความ
อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ
กรณีเข้ารับตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน

199

กรณีกล่าวหา นายพนม ศรศิลป์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

09 คดีจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงระหว่างเทศบาลตำบลเหนือคลอง
กับบริษัท ดุสิตมอเตอร์ออยล์ จำกัด

211

กรณีกล่าวหา นายดุสิต ธุระหาญ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง

นายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

10 คดีประกาศใช้แผนพัฒนาโดยไม่ผ่านการพิจารณาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว จังหวัดขอนแก่น 217

กรณีกล่าวหา นายสมนึก สงคราม เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว จังหวัดขอนแก่น

11 คดีลงลายมือชื่อรับรองในแบบรายงานการตรวจสอบ
คำขอรับเงินค่าเช่า และลงลายมือชื่อรับรอง
ในแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านโดยทุจริต 227

กรณีกล่าวหา นายไพฑูรย์ เทพศาสตร์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง
ปลัดเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดกาฬสินธุ์ กับพวก

12 คดีเรียกเก็บเงินในการอนุมัติเงินโบนัส และพิจารณา
เงินโบนัสโดยมิชอบ ให้แก่พนักงานและลูกจ้าง
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี 241

กรณีกล่าวหา นางมะลิจันทร์ ทิศาใต้ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี กับพวก

13 คดีก่อสร้างห้างเทสโก้โลตัสกันทรลักษ์ 253

กรณีกล่าวหา นายทรงชัย รุจิราษฎร์ศรี
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

14 คดีจัดทำเอกสารเบิกจ่ายเงินในการเดินทาง
ไปราชการอันเป็นเท็จ 265

กรณีกล่าวหา นายชวรินทร์ เพมะ
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

15 คดีละเว้นไม่นำประกาศประกวดราคาและเอกสาร
จ้างเหมาการระบายน้ำถนนแสงชูโตส่งที่ทำการไปรษณีย์
จังหวัดกาญจนบุรี และปลอมตราประจำวัน
และปลอมลายมือชื่อพนักงานรับฝากของไปรษณีย์

275

.....
กรณีกล่าวหา นางอรณี น้าใจตรง เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ 6
เทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
.....

คดีที่ 1

กรณีกล่าวหา นพ.สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี เมื่อครั้งดำรง
ตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที) กับพวกรวม 3 คน
ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ
กรณีอนุมัติแก้ไขสัญญาสัมปทานโครงการดาวเทียม
สื่อสารภายในประเทศ

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ อม. 66/2558
คดีหมายเลขแดงที่ อม. 107/2559

สรุปคำฟ้องของโจทก์

นพ.สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี จำเลยที่ 1 ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2545 ถึงวันที่ 1 ธันวาคม 2550 เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และราชการอื่น ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

นายไกรสร พรสุธี จำเลยที่ 2 ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2547 มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวง รองจากรัฐมนตรี ตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534

นายไชยยงค์ ฟิ่งเกียรติไพโรจน์ จำเลยที่ 3 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2547 มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ ตามมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534

จำเลยทั้งสามมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และควบคุมสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศให้เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญา และเป็นตัวแทนฝ่ายรัฐ มีหน้าที่ดูแลและรักษาผลประโยชน์ที่รัฐพึงได้รับจากสัญญา กลับร่วมกันดำเนินการเพื่ออนุมัติและแก้ไขเงื่อนไขตามสัญญาดังกล่าวโดย

จำเลยที่ 1 ในฐานะรัฐมนตรี อนุมัติและแก้ไขสัญญาโดยไม่ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

จำเลยที่ 2 ในฐานะปลัดกระทรวง และจำเลยที่ 3 ในฐานะผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ ร่วมในการเสนอข้อมูลและความเห็นให้แก้ไขสัญญา

การกระทำดังกล่าวนี้ เป็นการกระทำที่มีชอบและเอื้อประโยชน์แก่บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความมั่นคงในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมของรัฐ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทางราชการ หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

เหตุเกิดที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ประกอบมาตรา 83

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

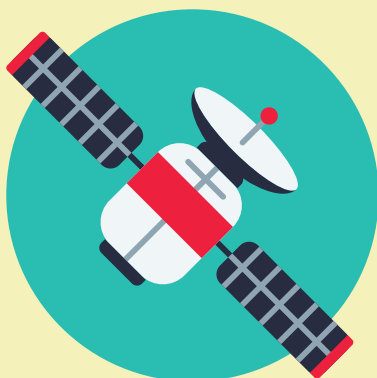

ลำดับเหตุการณ์

ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ 1 ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำเลยที่ 2 ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำเลยที่ 3 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักกิกิจการอวกาศแห่งชาติ

4 มิถุนายน 2534

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้บริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด (ต่อมาแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน จำกัด) ขณะเกิดเหตุเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) ได้รับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ และอนุมัติให้โครงการดังกล่าวเป็นโครงการของชาติ (National Project)

11 กันยายน 2534

กระทรวงคมนาคมกับบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด ทำสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ซึ่งตามสัญญาข้อ 4 กำหนดให้บริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด จะต้องจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อดำเนินงานตามสัญญา มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 1,000,000,000 บาท ให้เสร็จสิ้นภายใน 12 เดือน นับจากวันเริ่มให้บริการวงจรวางตามสัญญา และบริษัทฯ จะต้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ทั้งต้องดำเนินการให้บริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ รับผิดชอบตามสัญญาต่อกระทรวงร่วมกันและแทนกันกับบริษัทฯ

ต่อมา มีการจัดตั้งบริษัท ชินวัตรแซทเทลไลท์ จำกัด ขึ้นใหม่ตามสัญญา โดยมีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามในขณะนั้น (ต่อมาแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ขณะเกิดเหตุเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) และเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน)

23 มีนาคม 2535

มีการแก้ไขสัญญาฉบับที่ 1 เพื่อให้บริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด และบริษัท ชินวัตรแซทเทลไลท์ จำกัด รับผิดชอบร่วมกันและแทนกันต่อกระทรวง

นอกจากนี้มีการแก้ไขสัญญาอีก 3 ฉบับ เนื่องจากมีการแปรสภาพบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด และบริษัท ชินวัตรแซทเทลไลท์ จำกัด เป็นบริษัทมหาชนจำกัด และเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)

24 ธันวาคม 2546

บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) มีหนังสือถึง ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (หลังปฏิรูประบบราชการ) ขออนุมัติลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จากไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 โดยให้เหตุผลว่าธุรกิจให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเป็นธุรกิจที่ต้องใช้เงินลงทุนสูงมาก โดยเฉพาะโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์ ต้องใช้เงินลงทุนประมาณ 14,000,000,000 บาท จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาพันธมิตรเพื่อขยายศักยภาพในการแข่งขันหรือขยายฐานเงินทุนของบริษัท ให้มีความเข้มแข็งและมีเงินทุนเพียงพอที่จะดำเนินกิจการให้บรรลุไปได้ด้วยดี และเพื่อให้สามารถแข่งขันกับบริษัทต่างประเทศรายอื่นๆ ที่ให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมได้

คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในขณะนั้น สั่งการให้นางสาวอนงค์ เศรษฐนันท์ ผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติศึกษาวิเคราะห์ ฝ่ายผู้ขอและฝ่ายกระทรวงว่ามีความจำเป็นอย่างไร โดยให้จำเลยที่ 2 ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงทราบด้วย นางสาวอนงค์ฯ มอบหมายให้จำเลยที่ 3 ซึ่งขณะนั้นเป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ว และนางสาวสุดสาคร สิงห์ศรีโว ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์

19 มกราคม 2547

บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ทำหนังสือเสนอข้อมูลเพิ่มเติมว่า การขอลดสัดส่วนการถือหุ้นไม่มีปัญหาในทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ยังสามารถควบคุมการดำเนินธุรกิจของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้ เหมือนกับขณะที่ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 51

9 กุมภาพันธ์ 2547

สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ โดยนางสาวอนงค์ มีบันทึกถึงคุณหญิงทิพาวดีฯ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผ่านจำเลยที่ 2 เพื่อพิจารณานำเสนอจำเลยที่ 1 ให้ความเห็นชอบในหลักการ โดยเสนอความเห็นของสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติตามที่ได้มอบหมายให้จำเลยที่ 3 ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ว่าการลดสัดส่วนการถือหุ้นดังกล่าว บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จะยังคงรับผิดชอบการดำเนินงานตามสัญญาได้ และบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ยังคงรักษาสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลสัญชาติไทย โดยไม่ขัดต่อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอนุมัติให้ลดสัดส่วนการถือหุ้นดังกล่าว เห็นสมควรที่จะต้องแก้ไขสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ เพื่อมิให้ผิดข้อกำหนดของสัญญาข้อ 4 ซึ่งสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติได้ร่างแก้ไขสัญญามาพร้อมด้วยแล้ว แต่เพื่อความรอบคอบ เห็นสมควรให้หารือสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาและตรวจร่างสัญญาแก้ไขก่อน

จำเลยที่ 1 เห็นชอบให้หารือสำนักงานอัยการสูงสุด

3 มิถุนายน 2547

หลังจากมีหนังสือหารือไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด นายชัยเกษม นิติสิริ รองอัยการสูงสุดปฏิบัติราชการแทนอัยการสูงสุด มีหนังสือตอบข้อหารือว่า การแก้ไขสัญญาดังกล่าว บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ยังคงเป็นคู่สัญญาที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันและแทนกันกับผู้รับสัมปทานโดยไม่เปลี่ยนแปลง และยังคงเป็นผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยรายใหญ่ที่สุด สามารถควบคุมการดำเนินงานของบริษัทผู้รับสัมปทานได้ตามเจตนารมณ์ของสัญญา นอกจากนี้การแก้ไขสัญญาดังกล่าวไม่ได้ลดภาระหน้าที่ของบริษัทผู้รับสัมปทาน และไม่ได้ทำให้บริษัทผู้รับสัมปทานจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐตามสัญญาลดลง จึงไม่มีกรณีที่รัฐต้องเสียประโยชน์กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงสามารถใช้ดุลพินิจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาได้

แต่มีข้อสังเกตว่า การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขสัญญานี้เป็นสาระสำคัญของสัญญาและเป็นส่วนหนึ่งแห่งที่มาของการอนุมัติโดยคณะรัฐมนตรี จึงควรนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนลงนามในสัญญา

17 มิถุนายน 2547

จำเลยที่ 1 ลงนามในหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามข้อสังเกตของอัยการสูงสุด

20 สิงหาคม 2547

เลขาธิการคณะกรรมการรัฐธรรมนูญส่งเรื่องคืน โดยให้เหตุผลว่า เรื่องดังกล่าวไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณา ประกอบกับคณะกรรมการมีนโยบายที่จะลดเรื่องที่จะเสนอคณะกรรมการ

2 กันยายน 2547

จำเลยที่ 3 มีบันทึกข้อความถึงปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผ่านจำเลยที่ 2 นำเสนอข้อพิจารณาว่า กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถใช้ดุลพินิจที่จะพิจารณาอนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาได้ พร้อมร่างสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ (ฉบับที่ 5) ตามข้อพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อนำเสนอจำเลยที่ 1 พิจารณาอนุมัติและกำหนดวันเวลาลงนามร่วมกัน 3 ฝ่าย

21 กันยายน 2547

จำเลยที่ 1 สั่งการให้हारืออัยการสูงสุดอีกครั้งเกี่ยวกับความเห็นของอัยการสูงสุดในข้อสังเกตที่ต่อท้าย และที่เลขาธิการคณะกรรมการรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณา จำเลยที่ 2 จึงลงนามในหนังสือहारือไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดอีกครั้ง

13 ตุลาคม 2547

นายชัยเกษมฯ รองอัยการสูงสุดปฏิบัติราชการแทนอัยการสูงสุด มีหนังสือตอบข้อหารือว่า เมื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีความเห็นว่าเรื่องนี้ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตั้งข้อเสนอแนะของสำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงมีดุลพินิจที่จะแก้ไขสัญญาตามร่างที่สำนักงานอัยการสูงสุดได้ตรวจแก้ไขไว้ได้

14 ตุลาคม 2547

จำเลยที่ 3 มีบันทึกข้อความด่วนที่สุดถึงจำเลยที่ 2 ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อนำเสนอจำเลยที่ 1 พิจารณา โดยเสนอให้อนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ และข้อกำหนดวันเวลาลงนามในสัญญาร่วมกัน 3 ฝ่าย พร้อมแนบร่างสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ (ฉบับที่ 5) ไปด้วย ต่อมาจำเลยที่ 2 ลงนามเสนอจำเลยที่ 1 ขออนุมัติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา

18 ตุลาคม 2547

จำเลยที่ 1 อนุมัติ และลงนามในสัญญา

27 ตุลาคม 2547

หลังจากนั้นบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้ยื่นหนังสือขออนุญาตเสนอขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนแก่บุคคลทั่วไป ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

21 กุมภาพันธ์ 2548

บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้รับอนุญาตให้ขายหุ้นเพิ่มทุน และต่อมาได้เสนอขายหุ้นเพิ่มทุนต่อบุคคลทั่วไป จำนวน 208,000,000 หุ้น ราคาหุ้นละ 15.30 บาท ได้รับเงินค่าหุ้น หลังหักค่าธรรมเนียมจำนวน 3,110,796,000 บาท

26 กุมภาพันธ์ 2553

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ อม. 1/2553 ระหว่างอัยการสูงสุด ผู้ร้อง พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ผู้ถูกกล่าวหา เรื่อง ขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

3 มีนาคม 2553

ร้อยตรีหญิง ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในขณะนั้น มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงอันเป็นผลมาจากคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามคดีหมายเลขแดงที่ อม. 1/2553

คณะกรรมการฯ เสนอความเห็นว่ เห็นควรนำประเด็นที่มี การเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญาสัมปทานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เข้าสู่ การพิจารณาของคณะกรรมการประสานงาน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือการดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 มาตรา 22

1 มิถุนายน 2553

คณะกรรมการประสานงาน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือการดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 มาตรา 22 พิจารณาได้ความว่ ในการดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศเห็นควรให้คงสัดส่วนการถือหุ้นตามที่กำหนดไว้ในสัญญา เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ตามเดิม และควรนำเรื่องเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา สำหรับคดีนี้ คณะกรรมการตรวจสอบ การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ได้ส่งเรื่องการ ดำเนินคดีให้โจทก์พิจารณา

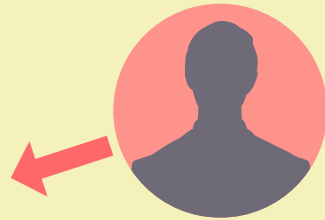
โจทก์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่มีเหตุอันควรสงสัยว่จำเลยที่ 1 เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารกับพวก กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อหน้าที่ หรือทุจริต

ต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ตามมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 จึงมีมติรับพิจารณาและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ต่อมาโจทก์มีความเห็น ด้วยมติเสียงข้างมาก ว่าจำเลยที่ 1 ไม่มีอำนาจอนุมัติให้แก่ไซส์สัญญาสัมปทานก่อนได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี แต่กลับใช้ดุลพินิจอนุมัติให้แก่ไซส์สัญญาดังกล่าว โดยมีจำเลยที่ 2 และที่ 3 ร่วมในการนำเสนอข้อมูลและเสนอความเห็นให้แก่ไซส์สัญญา เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต มีมูลความผิดทางอาญารฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ประกอบมาตรา 83

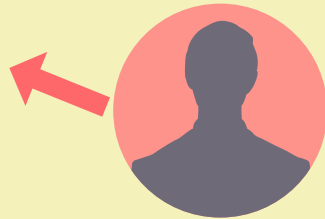
ไม่มีอำนาจ

จำเลยที่ 1

จำเลยที่ 2 นำเสนอข้อมูล

จำเลยที่ 3 นำเสนอข้อมูล

การวินิจฉัยของศาล

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสามร่วมกันกระทำความผิดฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 หรือไม่

ศาลพิจารณาดำรงคดีประกอบความผิด แยกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ในการพิจารณาปัญหาดังกล่าว เห็นสมควรวินิจฉัยเสียก่อนว่าการที่จำเลยที่ 1 อนุมัติให้แก่วินิจฉัยสัมปทาน (ฉบับที่ 5) ให้บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ลดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) โดยไม่นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา เป็นการอนุมัติโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

มีข้อปัญหาว่า **เงื่อนไขของสัญญาสัมปทานข้อที่ 4** ซึ่งให้ผู้รับสัมปทานจัดตั้งบริษัทใหม่ภายใน 12 เดือน นับจากวันเริ่มให้บริการจรวดดาวเทียม โดยผู้รับสัมปทานจะต้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด **เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีหรือไม่**

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ในการยื่นข้อเสนอขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ บริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด เป็นผู้เสนอเงื่อนไขที่ดีที่สุดและกระทรวงคมนาคมได้เชิญมาเจรจาเกี่ยวกับรายละเอียดการให้สัมปทาน ครั้งแรกเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2533 บริษัทฯ ได้เพิ่มเติมข้อเสนอหลายข้อ หนึ่งในข้อเสนอเพิ่มเติมคือ บริษัทฯ จะจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 1,000,000,000 บาท เพื่อเป็นผู้ลงนามในสัญญาสัมปทาน รวมทั้งเป็นผู้ดำเนินงานบริหารโครงการ

ดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ โดยบริษัทฯ จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด

ต่อมาวันที่ 2 มกราคม 2534 บริษัทฯ มีหนังสือยืนยันข้อเสนอเพิ่มเติมดังกล่าวถึงประธานคณะกรรมการพิจารณาสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ เมื่อกระทรวงคมนาคมเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้บริษัทฯ เป็นผู้ได้รับสัมปทาน สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

กระทรวงการคลังได้เสนอความเห็นในประเด็นการกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ว่าควรกำหนดเป็นเงื่อนไขว่า การจำหน่ายหุ้นคราวเดียวหรือหลายคราวซึ่งมีผลทำให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งถือหุ้นเกินกว่าอัตราที่กำหนด เช่น ร้อยละ 5 หรือร้อยละ 10 ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลก่อน และการคัดเลือกผู้ได้รับสัมปทาน ให้รัฐบาลพิจารณาคูณสมบัติและความชำนาญของผู้ยื่นข้อเสนอด้วย และมีการนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ โดยคณะกรรมการกั่นกรองฯ มีมติเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2534 ว่าเห็นควรอนุมัติให้บริษัทชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด เป็นผู้ได้รับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ตามเงื่อนไขการให้สัมปทานของกระทรวงคมนาคมในข้อกำหนดการทำข้อเสนอขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ โดยมีระยะเวลาคุ้มครองการลงทุน 8 ปี นับแต่วันลงนามในสัญญา และมีระยะเวลาสัมปทาน 30 ปี และ**คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2534 เห็นชอบตามมติคณะกรรมการกั่นกรองฯ**

แม้ว่าในข้อกำหนดการทำข้อเสนอขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศไม่ได้กำหนดว่าผู้เสนอราคาจะต้องจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อดำเนินงานตามสัญญาและผู้เสนอราคาจะต้องถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ก็ตาม แต่เมื่อเป็นข้อเสนอเพิ่มเติมของบริษัทฯ ที่สืบเนื่องมาจากการเจรจากับคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ และขณะที่กระทรวง

คมนาคมเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติก็ได้ระบุเงื่อนไขเรื่องสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ตามที่บริษัทเสนอเพิ่มเติมไว้ในหนังสือขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีด้วย ข้อเสนอเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าวจึงเป็นส่วนหนึ่งของข้อกำหนดการทำข้อเสนอขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ

**เมื่อคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบ
ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอให้บริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์
แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด เป็นผู้ได้รับสัมปทาน
จึงต้องถือว่ามติคณะรัฐมนตรีครอบคลุมถึง
เรื่องการกำหนดให้ต้องถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด**

นอกจากนั้น เงื่อนไขสัญญาสัมปทานข้อที่ 4 ดังกล่าว ยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการดาวเทียมสื่อสารในประเทศครั้งนี้ ในเรื่องการกำหนดคุณสมบัติของผู้รับสัมปทาน ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้บริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด เป็นผู้ได้รับสัมปทาน ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้มีหนังสือหรือไปยังอัยการสูงสุด อัยการสูงสุดก็ได้ตั้งข้อสังเกตว่าคุณสมบัติ ความน่าเชื่อถือ และความสามารถของบริษัทผู้รับสัมปทานเป็นเงื่อนไขสาระสำคัญอย่างยิ่งของสัญญาสัมปทาน เมื่อจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขสัญญาข้อนี้ซึ่งเป็นสาระสำคัญของสัญญาและเป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับ การอนุมัติโดยคณะรัฐมนตรี ก็ต้องนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเสียก่อนลงนามในสัญญา

การที่จำเลยที่ 1 ใช้อำนาจในฐานะรัฐมนตรีอนุมัติให้มีการแก้ไข

สัญญาลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด ในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จึงเป็นการฝ่าฝืนระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ ป.ศ. 2531 ข้อ 7 (4)

ที่จำเลยทั้งสามนำสืบต่อสู่ว่า การกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ตามที่ระบุไว้ในข้อ 4 ของสัญญาไม่ขัดมติของคณะกรรมการ หากแต่เป็นคำริชของ นายอนุกล ประจวบเหมาะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมในขณะนั้น ศาลเห็นว่า

ตามบันทึกข้อความ ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2534 ได้ความว่า ในชั้นตรวจร่างสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ นายอนุกลฯ เพียงแต่สั่งการให้แก้ไขร่างสัญญาในเรื่องการจัดตั้งบริษัทใหม่มาดำเนินงานตามร่างสัญญาข้อ 4 ซึ่งตามร่างเดิมระบุเป็นดุลพินิจของบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด ที่จะจัดตั้งบริษัทขึ้นมาดำเนินงานตามสัญญาหรือไม่ก็ได้ แล้วเปลี่ยนเป็นบทบังคับให้ต้องจัดตั้งบริษัทใหม่เพื่อดำเนินงานตามสัญญาภายใน 12 เดือน นับจากวันให้บริการวงจรรดาวเทียม นอกจากนี้ยังสั่งการให้เพิ่มเงื่อนไขให้บริษัททั้งสองยังคงต้องรับผิดชอบร่วมกันตามสัญญา

ส่วนเรื่องกำหนดสัดส่วนถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดนั้น คงเป็นไปตามข้อเสนอเพิ่มเติมของบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ข้อต่อสู้ของจำเลยทั้งสามที่ว่า การกำหนดสัดส่วนการถือครองหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ไม่ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการ จึงไม่ถือเป็นมติของคณะกรรมการนั้น ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต่อไปว่า

การที่จำเลยที่ 1 อนุมัติให้แก้ไขสัญญาดังกล่าวเสียเอง เป็นการกระทำโดยทุจริตและมีข้อแก้ตัวหรือไม่

จำเลยที่ 1 ให้การต่อสู่ว่า ได้ส่งเรื่องการร้องขอแก้ไขสัญญาของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ไปยังเลขาธิการคณะกรรมการเพื่อให้นำเข้าสู่

การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีแล้ว แต่ได้รับหนังสือคืนมาโดยแจ้งว่า ไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ต้องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ทั้งจำเลยที่ 1 ได้หารืออัยการสูงสุดแล้วได้รับคำตอบว่าจำเลยที่ 1 มีดุลพินิจที่จะอนุมัติให้แก้ไขสัญญาได้

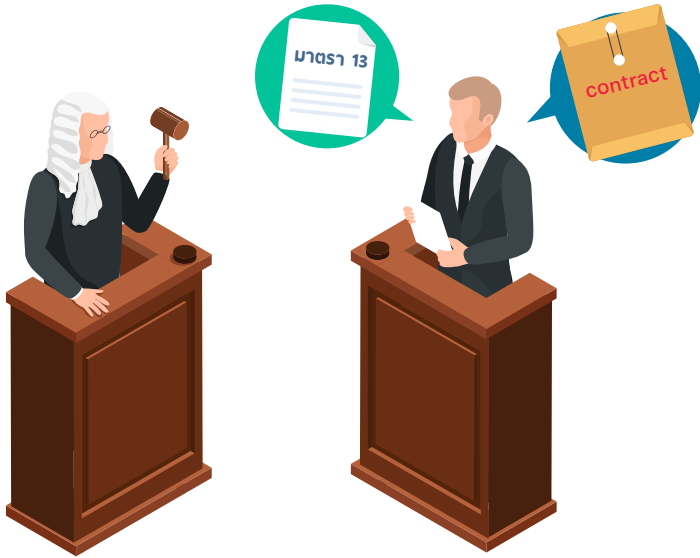
ในเรื่องนี้ศาลเห็นว่า

สำหรับจำเลยที่ 1 ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แม้จะนำเรื่องการขอแก้ไขการลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เสนอต่อคณะรัฐมนตรี แต่ข้อเท็จจริงได้ความจากนายบรรศักดิ์ อุวรรณโณ เลขาธิการคณะรัฐมนตรีในขณะเกิดเหตุว่า เรื่องดังกล่าวไม่อาจนำเข้าพิจารณาในคณะรัฐมนตรีได้ เนื่องจากนายกรัฐมนตรีเป็นคู่สัญญา ขัดต่อพระราชบัญญัติระเบียบวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 13 และนายบรรศักดิ์ฯ ได้แจ้งจำเลยที่ 1 ทราบทางโทรศัพท์ พร้อมกับขอให้ถอนเรื่อง แต่จำเลยที่ 1 ปฏิเสธ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงมีหนังสือส่งเรื่องคืนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยระบุในหนังสือส่งเรื่องคืนว่า ไม่เข้าหลักเกณฑ์ เพื่อรักษาหน้าของรัฐมนตรีและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างนายบรรศักดิ์ฯ กับนายกรัฐมนตรี

แม้จำเลยที่ 1 เบิกความยืนยันว่า นายบรรศักดิ์ฯ ไม่เคยโทรศัพท์แจ้งให้ถอนเรื่องคืนตามเหตุผลที่อ้าง แต่จำเลยที่ 1 เบิกความยอมรับว่า ในวันที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือตอบกลับมายังกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำเลยที่ 1 ได้ตามเรื่องจากเจ้าหน้าที่ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ต่อมาเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้โทรศัพท์แจ้งว่า เรื่องดังกล่าวไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ขอให้ถอนเรื่องกลับ จำเลยที่ 1 ยืนยันว่าจะไม่ถอนเรื่องเพราะอัยการสูงสุดได้ตั้งข้อสังเกตว่าต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยใช้เวลาพูดคุยกันไม่ถึง 1 นาที และไม่ได้พูดถึงเหตุผลอื่น

เห็นว่า นายบรรศักดิ์ฯ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กลั่นกรองเรื่องก่อนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ข้อเท็จจริง

ไม่ปรากฏว่า นายบวรศักดิ์ มีสาเหตุโกรธเคืองหรือมูลเหตุจูงใจให้ต้องเบิกความปรักปรำจำเลยที่ 1 ทั้งได้ให้การยืนยันถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวมาโดยตลอด ตั้งแต่คดีที่อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ตกเป็นของแผ่นดิน นำเชื่อว่า นายบวรศักดิ์ เบิกความไปตามความจริง

การที่จำเลยที่ 1 ได้รับแจ้งจากนายบวรศักดิ์ ถึงเหตุผลที่ไม่สามารถนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี และขอให้จำเลยที่ 1 ถอนเรื่องคืน ซึ่งมีสาเหตุจากผลประโยชน์ทับซ้อนนั้น เป็นเหตุผลที่มีความขัดแย้งและหนักแน่น “เพราะจำเลยที่ 1 ย่อมทราบดีว่านายกรัฐมนตรีในขณะนั้นเป็นประธานกลุ่มบริษัทผู้รับสัมปทาน แทนที่จำเลยที่ 1 จะคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ แต่จำเลยที่ 1 กลับยืนยันไม่ถอนเรื่อง เพื่อให้ นายบวรศักดิ์ ส่งเรื่องคืนเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้อ้างเป็นพยานหลักฐานป้องกันตนเองหากมีการกล่าวหาในภายหลัง ว่าตนได้มีการเสนอเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรีแล้ว แต่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งเรื่องคืน”

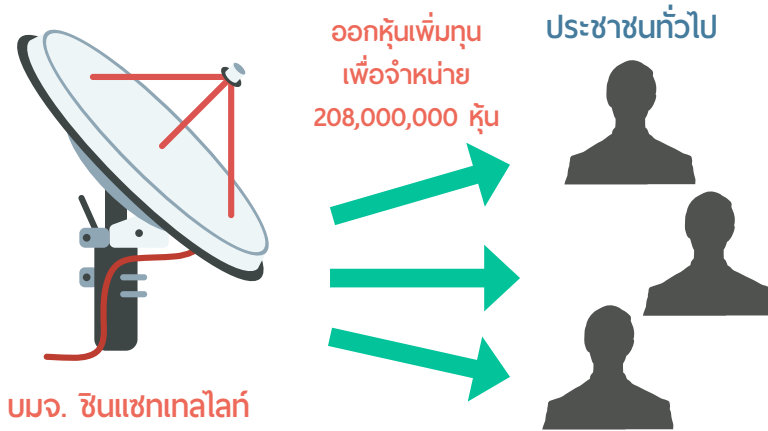
เมื่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่าได้ส่งเรื่องคืนแล้ว จำเลยที่ 3 ได้มีบันทึกเสนอให้จำเลยที่ 1 อนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาและกำหนดวันเวลา

การลงนามร่วมกันสามฝ่าย แม้จำเลยที่ 1 จะเขียนสั่งในบันทึกให้หาหรืออัยการสูงสุดอีกครั้งว่า กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะสามารถใช้ดุลพินิจดำเนินการแก้ไขสัญญาโดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีได้หรือไม่ โดยไม่ได้หาหรือเรื่องที่น่ายบวรศักดิ์ฯ มีความเห็นว่า พันตำรวจโท ทักษิณฯ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นเป็นคู่สัญญา แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 1 มีเจตนาปกปิดข้อเท็จจริงที่หาหรือไปยังอัยการสูงสุดและสื่อถึงเจตนาที่แท้จริงว่าในการหาหรืออัยการสูงสุดอีกครั้ง ก็เพื่อเป็นพยานหลักฐานป้องกันตนเอง หากในภายหน้าเกิดข้อร้องเรียนในเรื่องนี้

ส่วนเรื่องที่อัยการสูงสุดตอบข้อหาหรือครั้งหลังว่า จำเลยที่ 1 มีดุลพินิจที่จะอนุมัติให้แก้ไขสัญญาได้นั้น ก็ตอบภายใต้เงื่อนไขว่าในเมื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่าเรื่องดังกล่าวไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา จำเลยที่ 1 ย่อมมีดุลพินิจที่จะแก้ไขสัญญาได้ โดยที่อัยการสูงสุดไม่ทราบเบื้องหลังการพูดคุยระหว่างจำเลยที่ 1 กับนายบวรศักดิ์ฯ ซึ่งจำเลยที่ 1 ทราบดีอยู่แล้ว

นอกจากนั้น ในการขอแก้ไขสัญญาในครั้งนี้ ปรากฏข้อพิรุธหลายประการ กล่าวคือ บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ประสงค์ขอลดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) แต่บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทำหนังสือขออนุมัติต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเสียเอง และไม่ปรากฏว่าบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้มีมติของคณะกรรมการบริษัท หรือมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นในเรื่องขอลดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)

ข้อพิรุธประการต่อมา ตามหนังสือขอแก้ไขสัญญาดังกล่าว ระบุเหตุผลอย่างกำกวมทำนองว่าสภาวะการแข่งขันการให้บริการสื่อสารผ่านดาวเทียมในตลาดโลกมีการแข่งขันสูงมาก มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมในภูมิภาคเอเชียจะจับมือกับพันธมิตรที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ แหล่งเงินทุน และเทคโนโลยีเพื่อเสริมศักยภาพของตนเองให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการแข่งขัน บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จะต้องหาพันธมิตรเพื่อขยายศักยภาพ ซึ่ง

จะมีผลทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ลดลงจากร้อยละ 51 เนื่องจากต้องให้พันธมิตรหรือเจ้าของแหล่งเงินทุนเข้ามา มีส่วนในการถือหุ้นบางส่วน

ศาลเห็นว่า ข้ออ้างที่ว่า บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ต้องหาพันธมิตรเพื่อเสริมศักยภาพของตนเองให้สามารถแข่งขันในตลาดโลก ได้ นั้น ข้อเท็จจริงกลับไม่ปรากฏว่า บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้เจรจากับพันธมิตรรายใด และปริมาณหุ้นที่อ้างว่าพันธมิตรจะเข้ามาถือครอง บางส่วนนั้นคิดเป็นร้อยละเท่าใด

ประการสุดท้าย ตามหนังสือขอแก้ไขสัญญาของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ไม่ได้แนบเอกสารประกอบใด ๆ ไม่ได้กล่าวเฉพาะเจาะจงว่า บริษัทมีความจำเป็นต้องระดมทุนไปใช้ในกิจการใด เพียงแต่ยกตัวอย่างว่า การลงทุนในโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์ต้องใช้งบลงทุนสูงประมาณ 14,000,000,000 บาท ดังนั้น ข้อเท็จจริงที่ยกขึ้นอ้างเพื่อประกอบการขอแก้ไข สัญญาจึงเลื่อนลอย นำเชื่อว่าการขอแก้ไขสัญญามีวัตถุประสงค์อื่นแอบแฝง ดังจะเห็นได้ว่า หลังจากจำเลยที่ 1 อนุมัติให้แก้ไขสัญญาแล้ว บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้ออกหุ้นเพิ่มทุน 208,000,000 หุ้น ขายให้แก่ บุคคลทั่วไป ไม่ได้ขายให้พันธมิตรที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ แหล่งเงินทุน และเทคโนโลยีตามที่อ้างในหนังสือขอแก้ไขสัญญาแต่ประการใด

ส่วนการที่บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้มีหนังสือนำเสนอข้อมูลด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยชี้แจงถึงประเด็นข้อกฎหมายในการแก้ไขสัญญาเท่านั้น แต่ไม่ได้ชี้แจงถึงเหตุผลความจำเป็นที่บริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ต้องลดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) สำหรับข้ออ้างเรื่องต้องหาพันธมิตรหรือแหล่งเงินทุนก็ได้มีการชี้แจงแต่อย่างใด

จากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แวดล้อมดังที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้น การที่จำเลยที่ 1 อนุมัติให้บริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) แก้ไขสัญญาโดยลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จากไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน จึงเป็นการอนุมัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2531 และเป็นกรกระทำโดยไม่สุจริตและปราศจากข้อแก้ตัวอันจะรับฟังได้

ประเด็นที่ 2 ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การอนุมัติให้แก้ไขสัญญาครั้งนี้ทำให้รัฐเสียหายหรือไม่

ศาลเห็นว่า

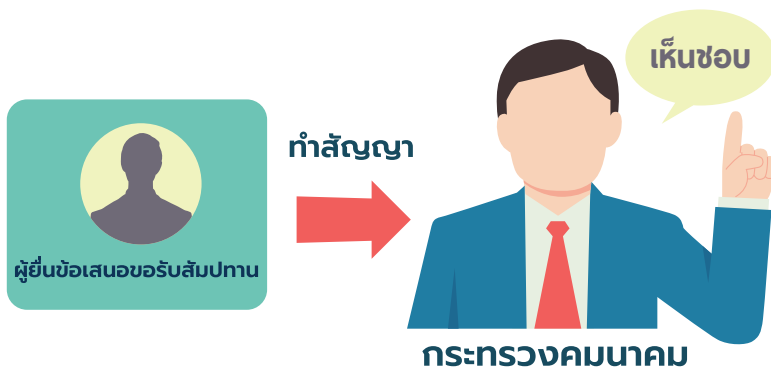
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่ใช้บังคับในขณะเกิดเหตุ มาตรา 40 ได้บัญญัติให้คลื่นความถี่ที่ใช้ในวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ใช้บังคับ ซึ่งในมาตรา 8 (1) กำหนดให้ผู้อนุญาตประกอบ

กิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม (ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก หรืออาจมีผลกระทบโดยนัยสำคัญต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ) จากคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จะต้องมีส่วนการถือหุ้นของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น รวมทั้งต้องมีกรรมการไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และผู้มีอำนาจกระทำการผูกพันนิติบุคคลนั้นต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และตามมาตรา 31 และมาตรา 63 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ก็ให้อำนาจคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมสามารถดำเนินการให้มีการเชื่อมเครือข่ายโทรคมนาคมทั้งหมดได้เมื่อรัฐบาลร้องขอ หรือคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมอาจสั่งให้เจ้าพนักงานเข้าครอบครองอุปกรณ์หรือเครื่องมือของผู้รับใบอนุญาต เพื่อดำเนินการอย่างใดก็ได้เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ หรือเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะได้

จากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าให้ความสำคัญกับกิจการโทรคมนาคม มีความประสงค์คุ้มครองกิจการโทรคมนาคมมิให้ตกเป็นของต่างชาติ จึงกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม จะต้องมีส่วนการถือหุ้นกับสัดส่วนกรรมการและผู้มีอำนาจกระทำการผูกพันนิติบุคคลนั้นต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย

นอกจากนี้ เจตนารมณ์ตามข้อกำหนดในการทำข้อเสนอขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ผู้ยื่นข้อเสนอขอรับสัมปทาน

เจตนารมณ์ตามข้อกำหนดในการทำข้อเสนอ ขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ

ที่ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ต้องทำสัญญากับกระทรวงคมนาคมด้วยตนเอง แต่เนื่องจากข้อ 1.2.7 กำหนดไว้ว่า กระทรวงคมนาคม สงวนสิทธิที่จะส่งผู้แทนเข้าร่วมเป็นกรรมการบริหารกิจการด้วย 1 คน บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ยื่นขอรับสัมปทานจึงได้เพิ่มเติมข้อเสนอว่า จะจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่ เมื่อคำนึงถึงที่มาและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อดำเนินงานตามสัญญา สถานะของบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่จึงต้องมีคุณสมบัติความน่าเชื่อถือเทียบเท่ากับ บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ยื่นขอรับสัมปทาน

คณะกรรมการพิจารณาสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศมีความเห็นควรให้บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ได้รับสัมปทานก็โดยพิจารณาภายใต้เงื่อนไขคุณสมบัติ ประสบการณ์ ความชำนาญ ความมั่นคงทางการเงิน รวมทั้งความเหมาะสมและน่าเชื่อถือด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดให้บริษัทต้องถือหุ้นในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ก็สืบเนื่องจากความน่าเชื่อถือในสถานะของบริษัท และต้องการให้มีอำนาจควบคุมบริหารจัดการอย่างเด็ดขาดในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งถือเป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ได้รับสัมปทาน

**การอนุมัติให้แก้ไขสัญญาสัมปทานโดยลดสัดส่วนการถือหุ้น
ของบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในบริษัท ชิน
แซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ย่อมเป็นการลดทอนความมั่นคง
ในการบริหารจัดการและการควบคุมในการดำเนิน
โครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศของบริษัท ชิน
คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้รับสัมปทาน**

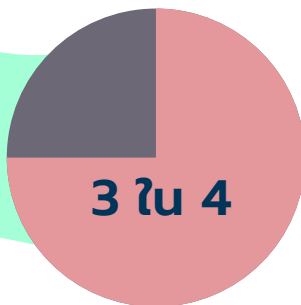
ดังจะเห็นได้ว่า ตามหนังสือชี้แจงของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ระบุว่า การที่บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ลดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ลงเหลือร้อยละ 40 นั้น โอกาสที่ผู้ถือหุ้นรายย่อยซึ่งมีจำนวนมากกว่าจะรวมตัวกันออกเสียงลงคะแนนไปในทิศทางเดียวกันเพื่อคัดค้านการตัดสินใจของผู้ถือหุ้นใหญ่คือ บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) นั้น มีน้อยมากหรือแทบจะไม่มีเลย แต่ถ้าไม่แก้ไขสัญญาย่อมไม่มีโอกาสเกิดขึ้นได้เลย

สัญญาสัมปทานเกี่ยวเนื่องกับความมั่นคงในการสื่อสารของประเทศ มีผลกระทบต่อสังคมและประชาชนอย่างกว้างขวาง การตัดสินใจดำเนินการใด ๆ จึงต้องกระทำอย่างละเอียดรอบคอบ และต้องไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงแม้แต่น้อย

**การแก้ไขสัญญาสัมปทานดังกล่าวข้างต้นย่อมก่อให้เกิด
ความเสี่ยงต่อการดำเนินงานของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด
(มหาชน) กระทบต่อความมั่นคงและความมั่นใจในการดำเนิน
โครงการของบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด
(มหาชน) และทำให้รัฐเสียหาย**

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน

พ.ศ. 2535 มาตรา 107

จำนวนคะแนนเสียงที่จะใช้
ลงมติพิเศษที่ประชุมผู้ถือหุ้น

แม้ว่าหลังจากแก้ไขสัญญาสัมปทานผ่านมาจนถึงปัจจุบันยังไม่เคยเกิดเหตุการณ์ผู้ถือหุ้นรายย่อยรวมตัวกันลงคะแนนเสียงคัดค้านการตัดสินใจของบริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ถือหุ้นใหญ่ก็ยังไม่ใช่อุปสรรคที่เด็ดขาดว่าในอนาคตจะไม่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น

ส่วนข้อที่จำเลยทั้งสามต่อสู้ว่าอำนาจควบคุมบริหารจัดการอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดย่อมหมายถึงจำนวนคะแนนเสียงที่จะใช้ลงมติพิเศษในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1194 และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 107 ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน แต่ตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ข้อ 4 (2) กำหนดว่าบริษัทผู้รับสัมปทานต้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าตามข้อสัญญาดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพียงว่าประสงค์ให้บริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ดำรงสถานะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ เพื่อให้มีอำนาจครอบงำการดำเนินกิจการของบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น หากใช้ต้องถึงขนาดเบ็ดเสร็จเด็ดขาดไม่

การอนุมัติให้บริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ลดสัดส่วนการถือครองหุ้นบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จากไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 จึงมิได้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงอำนาจครอบงำกิจการของบริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)

ศาลเห็นว่า ศาลได้วินิจฉัยถึงเจตนารมณ์ของสัญญาข้อดังกล่าวไว้โดยละเอียดข้างต้นแล้ว ข้อต่อสู้ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

นอกจากนี้ ในการแก้ไขสัญญาซึ่งมีรัฐเป็นคู่สัญญากับเอกชน ย่อมอยู่ภายใต้บังคับของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 136 ที่ว่า สัญญาที่ลงนามแล้วจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงมิได้ เว้นแต่การแก้ไขนั้นจะเป็นความจำเป็นโดยไม่ทำให้ราชการเสียประโยชน์หรือเป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ

แต่การที่จำเลยที่ 1 อนุมัติให้แก้สัญญาครั้งนี้ไม่ปรากฏว่า มีการวิเคราะห์ความจำเป็น และทางได้เสียหรือประโยชน์ของทางราชการที่ได้จากการแก้ไขสัญญา ในการวิเคราะห์และนำเสนอของจำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 3 ก็มีแต่เพียงเหตุผลที่บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) มีความจำเป็นต้องหาพันธมิตร และต้องการระดมเงินทุนอันเป็นประโยชน์ที่บริษัทจะได้รับฝ่ายเดียว

แสดงให้เห็นว่ารัฐมิได้ประโยชน์ใดเพิ่มขึ้นจากการอนุมัติให้แก้ไขสัญญา กลับเพิ่มความเสี่ยงในการที่จะสูญเสียอำนาจในการควบคุมกำกับบริษัทผู้รับสัมปทานและบั่นทอนความมั่นคงของโครงการของชาติมากขึ้นดังที่ได้วินิจฉัยแล้ว

ประเด็นที่ 3 ข้อเท็จจริงต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า การอนุมัติให้ลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เป็นการเอื้อประโยชน์แก่บริษัททั้งสองหรือไม่

พฤติการณ์ของจำเลยทั้งสามที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่ามีเจตนาดำเนินการให้มีการอนุมัติแก้ไขสัญญาเพื่อเอื้อประโยชน์แก่บริษัททั้งสอง ซึ่งหลังจากแก้ไขสัญญา บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้ทำการเพิ่มทุน 208,000,000 หุ้น ทำให้บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ไม่ต้องซื้อหุ้นเพิ่มทุนเพื่อรักษาสัดส่วนการถือหุ้น จึงเป็นการเอื้อประโยชน์แก่บริษัททั้งสอง และทำให้เกิดความเสียหายแก่สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทางราชการ

การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด และปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต องค์คณะผู้พิพากษามีมติเป็นเอกฉันท์ว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

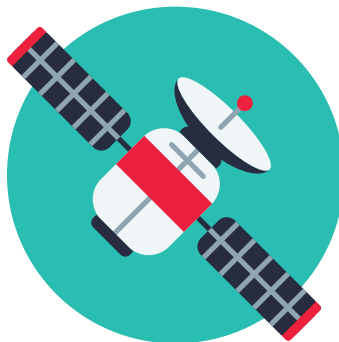
มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ 2 และที่ 3 ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ 1 หรือไม่

เมื่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้รับหนังสือของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) คุณหญิงทิพาวดี เมฆสุวรรณ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้สั่งการถึงนางสาวอนงค์ เศรษฐนันท์ ผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติว่า ควรมีการวิเคราะห์ของฝ่ายผู้ขอและฝ่ายกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วยความจำเป็นอย่างไร และให้จำเลยที่ 2 ในฐานะรองปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทราบ ในวันเดียวกันนั้นนางสาวอนงค์ฯ ได้บันทึกมอบหมายให้จำเลยที่ 3 ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย

และแผน 8 ว สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ ดำเนินการโดยด่วน หลังจากนั้น สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติได้เชิญเจ้าหน้าที่ของบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) มาให้ข้อมูลเพิ่มเติมและให้จัดทำเอกสารประกอบการชี้แจง

บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้มีหนังสือชี้แจงต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แต่เป็นการชี้แจงประเด็นข้อกฎหมาย ในการแก้ไขสัญญาเท่านั้น โดยไม่ได้ชี้แจงถึงเหตุผลความจำเป็นที่บริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ต้องลดสัดส่วนการถือหุ้น และไม่ได้ชี้แจง เรื่องพันธมิตรที่จะมาร่วมลงทุนหรือแหล่งเงินทุน

อีกทั้งเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของผลการศึกษาที่จำเลยที่ 3 ร่วมกับนางสาวสุดสาคร สิงห์ศรีโว ทำการศึกษาวិเคราะห์ข้อมูล พบว่าเป็นการ วิเคราะห์เฉพาะข้อกฎหมายตามแนวทางที่บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้ชี้แจงต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยไม่ได้ ศึกษาวิเคราะห์หรือตรวจสอบข้อพิรุธดังวินิจฉัยข้างต้น “ไม่ได้ตรวจสอบถึง เหตุผลความจำเป็นที่บริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ต้องลดสัดส่วน การถือหุ้นในบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) และไม่ปรากฏข้อเท็จจริง เรื่องที่บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) อ้างว่าต้องเพิ่มทุนโดย การหาพันธมิตรหรือแหล่งเงินทุน นอกจากนี้ยังไม่มีกรวิเคราะห์ว่ากระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะได้รับผลกระทบหรือได้รับประโยชน์ จากการแก้ไขสัญญาในครั้งนี้หรือไม่ อย่างไร”

โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเรื่องการกำหนดให้บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ต้องถือครองหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดนั้น ตามผลการศึกษาวิเคราะห์ระบุว่า มาจากข้อพิจารณาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมในขณะนั้น แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วข้อกำหนดในเรื่องสัดส่วนการถือหุ้นเป็นข้อเสนอของบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และเป็นผลจากการเจรจากับคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้ว

การปฏิบัติหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์ของจำเลยที่ 3 มีข้อบกพร่อง ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง ไม่มีการพิจารณา ความจำเป็นของทางราชการและประโยชน์ของราชการ มุ่งศึกษาวิเคราะห์ไปในทางสนับสนุนให้มีการแก้ไข สัญญาสัมปทานและเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขอแก้ไขสัญญา

เมื่อบันทึกของนางสาวอนงค์ ถูกเสนอตามลำดับชั้นมาถึงนายณัฐกนต์ ปิ่นปริชากุล นิตกร 9 ชช สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร นายณัฐกนต์ฯ ได้เสนอความเห็นว่าการขอลดสัดส่วนการถือหุ้น มีผลกระทบต่อสัญญาและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

เมื่อเรื่องผ่านมายังจำเลยที่ 2 ในฐานะรองปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ ที่คุณหญิงทิพาวดีฯ มอบหมายให้ดูแลในเรื่องนี้ แต่จำเลยที่ 2 เพียงลงนาม รับทราบผลการศึกษาของสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ โดยไม่ปรากฏว่าได้เรียก นายณัฐกนต์ฯ มาสอบถามเพิ่มเติม ทั้งนี้ได้สั่งการให้สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ ไปทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลให้ครบถ้วน

ทั้งนี้ ได้ความว่า จำเลยที่ 1 ได้มีคำสั่งที่ 38/2546 แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือการดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 มาตรา 22 ขณะนั้นจำเลยที่ 2 เป็นรองปลัดกระทรวงผู้ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการชุดดังกล่าว

ศาลเห็นว่า โดยอำนาจและหน้าที่ของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ย่อมต้องทราบความเป็นมาของสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ การขอแก้ไขสัญญาสัมปทานครั้งนี้เป็นเรื่องสำคัญ มีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติ ต้องพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบ สมควรนำเข้าหารือในคณะกรรมการชุดดังกล่าวซึ่งมีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นโดยตรงเพื่อทำการตรวจสอบวิเคราะห์ด้วย เนื่องจากยังมีความเห็นต่างระหว่างสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติกับนิติกร 9 ชช ในประเด็นว่า การลดสัดส่วนการถือหุ้นมีผลกระทบต่อสัญญาและในเชิงกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่

จำเลยที่ 2 เป็นรองปลัดกระทรวงผู้รับผิดชอบกำกับดูแลสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ ย่อมทราบข้อเท็จจริงและความเป็นมาของสัญญาสัมปทานเป็นอย่างดี มีหน้าที่ควบคุมดูแลผลการศึกษาวิเคราะห์ให้รอบด้าน เมื่อสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติและนิติกร 9 ชช ยังมีความเห็นแตกต่าง จำเลยที่ 2 ย่อมสามารถเสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงหรือจำเลยที่ 1 ให้นำเข้าหารือในคณะกรรมการชุดดังกล่าวเพื่อระดมความคิดเห็นได้ แต่จำเลยที่ 2 เพียงแต่ลงชื่อรับทราบโดยไม่ได้แสดงความเห็นใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างที่ควรจะเป็น

ขณะบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ยื่นเสนอขอรับสัมปทานนั้น มีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นประธานกรรมการ และยังเป็นผู้เจรจาเงื่อนไขรายละเอียดกับทางราชการและเป็นผู้ลงนามสัญญาสัมปทานในฐานะประธานกรรมการบริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด เมื่อมีการจัดตั้งบริษัทใหม่มาดำเนินงานตามสัญญา โดยมีการแก้ไขสัญญาครั้งที่ 1 เพื่อให้ทั้งสองบริษัทรับผิดชอบร่วมกันและแทนกัน พันตำรวจโท ทักษิณฯ ก็เป็นผู้

ลงนามในสัญญาสัมปทานที่แก้ไขเพิ่มเติมในฐานะประธานกรรมการของบริษัท
ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ จำเลยที่ 2 และที่ 3 ย่อมทราบว่านายกรัฐมนตรีขณะนั้น
มีผลประโยชน์ทับซ้อนและมีส่วนได้เสียในการแก้ไขสัญญา เป็นการเอื้อ
ประโยชน์ให้แก่บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัท ชินแซท
เทลไลท์ จำกัด (มหาชน) อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและโดยทุจริต

แต่ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 2 และที่ 3 กระทำความผิด
ดังกล่าวโดยสมรู้ร่วมคิดกัน หรือสมรู้ร่วมคิดกับจำเลยที่ 1 โดยต่างกระทำ
ความผิดในขณะใช้อำนาจหน้าที่ของตน จำเลยทั้งสามจึงไม่เป็นตัวการร่วมกัน
องค์คณะผู้พิพากษามีมติโดยเสียงข้างมาก ว่าจำเลยที่ 2 และที่ 3 มีความผิด
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

พิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา 157

ให้จำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 1 ปี

จำคุกจำเลยที่ 2 และที่ 3 คนละ 1 ปี และปรับคนละ 20,000 บาท
จำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของจำเลยที่ 1 และไม่มีอำนาจหน้าที่
ในการอนุมัติให้แก้ไขสัญญาสัมปทาน โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด
คนละ 5 ปี

บริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์
แอนด์ คอมมูนิเคชันส์ จำกัด

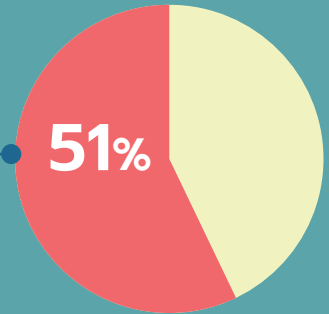
ผู้ได้รับสัมปทานโครงการ
ดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสาร
ภายในประเทศ

สัญญาข้อ 4

กำหนดให้จัดตั้ง
บริษัทขึ้นใหม่
โดยมีเงื่อนไข

- มีทุนจดทะเบียน
ไม่น้อยกว่า
1 พันล้านบาท
- ให้เสร็จสิ้น
ภายใน 12 เดือน
- ถือหุ้นในบริษัท
ที่จัดตั้งขึ้นใหม่
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51

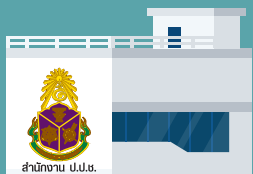
บริษัท ชินวัตร
แซทเทลไลท์ จำกัด
(บริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่)

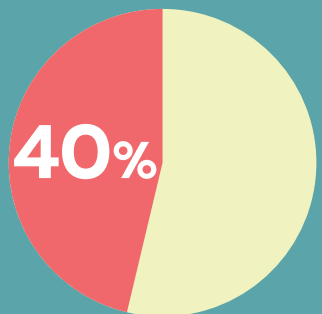
ทุนจดทะเบียน
1 พันล้านบาท

23 มี.ค. 2535

มีการเสนอแก้ไข
สัญญาข้อ 4

สำนักงาน ป.ป.ช.

คดีที่ 2

กรณีกล่าวหา พันตำรวจโท ทักษิณ
หรือ นายทักษิณ ชินวัตร
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
คดีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
กรณีปล่อยกู้ Exim Bank แก่รัฐบาลเมียนมา

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ อม. 3/2551 คดีหมายเลขแดงที่ อม. 4/2551

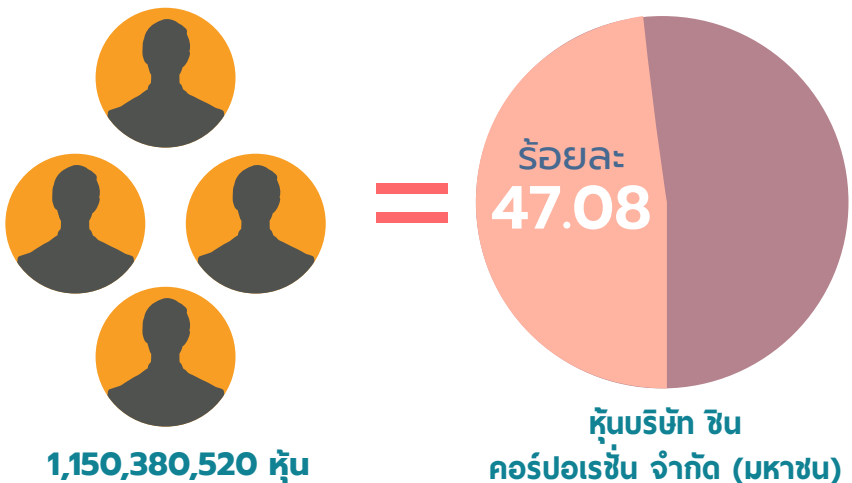
ระหว่างวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2544 ถึงวันที่ 19 กันยายน 2549 พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หรือนายทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่สั่งการและกำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดินทั้งปวง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 4 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 4 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 12 รวมถึงการสั่งราชการที่เกี่ยวข้องกับธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ผ่านทางรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เช่น การแต่งตั้งกรรมการ การแต่งตั้งถอดถอน ประธานกรรมการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีของจำเลยตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536

ดังนั้น จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่จัดการดูแลกิจการของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการต่างประเทศ จำเลยมีอำนาจสั่งการผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ขณะเกิดเหตุ จำเลยและนางพจมาน ชินวัตร คู่สมรสของจำเลย ให้บุคคลต่าง ๆ ถือหุ้นบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) แทนรวมทั้งหมด 1,150,380,520 หุ้น คิดรวมเป็นร้อยละ 47.08 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด และบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ได้รับสัมปทานโทรคมนาคมทั่วประเทศของสหภาพพม่า

แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นและจำนวนหุ้นที่ถือครองในบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และมีการขายหุ้นทั้งหมดให้กับกลุ่มเทมาเส็กประเทศสิงคโปร์ และแม้จะมีการทำหลักฐานการโอนหุ้นและการชำระหนี้ แต่ก็กลับพบข้อพิรุธจนไม่น่าเชื่อว่าจะมีการซื้อขายหุ้นกันจริงระหว่างจำเลยกับผู้ถือหุ้นแทนดังกล่าว ดังนั้นจำเลยจึงได้รับประโยชน์จากผลประกอบกิจการของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)

บุคคลต่าง ๆ ที่เป็นผู้ถือหุ้น

เมื่อระหว่างวันที่ 6 ตุลาคม 2546 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม 2549 จำเลยมีเจตนาทุจริต โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการเจรจาเพื่อให้สหภาพพม่ากู้ยืมเงินในการลงทุนพัฒนาระบบโทรคมนาคม จนในที่สุดจำเลยสั่งการเห็นชอบให้สหภาพพม่า กู้เงิน 3,000 ล้านบาท และยังเห็นชอบให้เพิ่มวงเงินกู้ยืมอีก 1,000 ล้านบาท สำหรับโครงการพัฒนาระบบโทรคมนาคมของสหภาพพม่า แต่ในการประชุมที่เมืองพุกาม สหภาพพม่า ตามปฏิญญาพุกามไม่มีข้อตกลงเรื่องการพัฒนาโทรคมนาคมดังกล่าว

จำเลยกระทำในฐานะเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ที่จำเลยกับพวกได้รับประโยชน์ในผลของการประกอบกิจการ จึงเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152

การที่จำเลยเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่กำกับดูแลกิจการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ได้สั่งการให้ธนาคารดังกล่าวอนุมัติเงินกู้จำนวน 4,000 ล้านบาท แก่สหภาพพม่า โดยมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าต้นทุน รวมทั้งให้ขยายระยะเวลาปลอดการชำระหนี้การจ่ายเงินต้นจาก 2 ปี เป็น 5 ปี ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536 มาตรา 7 และมาตรา 8 เป็นเหตุให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้รับความเสียหายตามประมาณการโครงการทั้งสิ้นเป็นเงิน 670,436,201.25 บาท และต้องขอความคุ้มครองจากกระทรวงการคลังเพื่อชดเชยความเสียหาย ซึ่งกระทรวงการคลังต้องจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2549 และปี 2550 ชดเชยความเสียหายดังกล่าวให้แก่ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยคิดถึงวันที่ 16 มิถุนายน 2551 ได้รับความเสียหายเป็นเงิน 189,125,644.55 บาท

การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้น

การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152, 157 ให้จำเลย คินหรือใช้เงินจำนวน 189,125,644.55 บาท แก่กระทรวงการคลัง

ต่อมาจำเลยหลบหนี ศาลออกหมายจับและมีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราว ต่อมาโจทก์ยื่นคำร้อง ขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 ศาลอนุญาตให้ยกคดีขึ้นพิจารณา และได้ส่งหมายเรียก และสำเนาคำฟ้องให้จำเลยทราบอีกครั้งโดยชอบแล้ว

จำเลยไม่มาศาลในนัดพิจารณาครั้งแรก จึงออกหมายจับจำเลยมาเพื่อพิจารณาคดี แต่ไม่สามารถจับจำเลยได้ภายในกำหนด 3 เดือน จึงพิจารณาคดีต่อไปโดยไม่กระทำต่อหน้าจำเลย และถือว่าจำเลยให้การปฏิเสธ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 28 และมาตรา 33

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนประกอบรายงานของโจทก์แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า

ลำดับเหตุการณ์

9 กุมภาพันธ์ 2544 ถึง 19 กันยายน 2544

จำเลยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

19 และ 20 มิถุนายน 2544

จำเลยเดินทางเยือนสหภาพพม่าอย่างเป็นทางการ กระทรวงการต่างประเทศ สรุปผลการเดินทางว่า จำเลยพบปะหารือกับพลโท ชิ่น ยุ้น เลขาธิการ 1 สภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ ในวันที่ 19 มิถุนายน 2544 และพลเอกอาวุโส ตาน ฉ่วย ประธานสภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐและนายกรัฐมนตรีสหภาพพม่า ในวันที่ 20 มิถุนายน 2544 ผู้นำทั้งสองฝ่ายได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างไทย - พม่า ว่าด้วยความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติดและได้ออกแถลงการณ์ร่วมเกี่ยวกับผลการหารือ ในข้อ 18 ระบุว่า นายกรัฐมนตรีทั้งสองเห็นตรงกันว่า การพัฒนาเครือข่ายระบบคมนาคมระหว่างพม่าและไทยมีส่วนสำคัญยิ่ง สำหรับการส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านการค้า การท่องเที่ยว และกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ระหว่างประเทศทั้งสอง จึงตกลงกันว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะหารือกันต่อไป เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุน

9 และ 10 กุมภาพันธ์ 2546

จำเลยเดินทางเยือนสหภาพพม่าอีกครั้ง ผลการหารือ มีรายละเอียดว่ารัฐบาลไทยพร้อมจะร่วมมือกับสหภาพพม่าในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนสหภาพพม่าเพื่อแก้ไขปัญหาชายแดน โดยเน้นเป็นพิเศษในด้านการแก้ปัญหาพื้นฐาน คือการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบท พื้นที่ชายแดน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว และการลงทุน

6 ถึง 8 ตุลาคม 2546

จำเลยเดินทางไปประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนที่เมืองบาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในการประชุมจำเลยได้แสดงความยินดีกับ พลโท ชิน ยุ้น ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีสหภาพพม่า หลังการประชุมดังกล่าว นายวิน อ่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหภาพพม่า มีหนังสือลงวันที่ 13 ตุลาคม 2546 ถึงนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สรุปว่า ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนที่เมืองบาหลี มีการหารืออย่างไม่เป็นทางการระหว่างจำเลยและพลโท ชิน ยุ้น จำเลยได้แสดงความพร้อมของประเทศไทยที่จะให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการก่อสร้างโครงสร้างขั้นพื้นฐาน (Infrastructure building) สหภาพพม่าจึงขอวงเงินสินเชื่อจำนวนอย่างน้อย 3,000 ล้านบาท ซึ่งวงเงินดังกล่าวจะถูกนำไปใช้เพื่อซื้อเครื่องจักรกลการก่อสร้างและวัสดุอุปกรณ์จากประเทศไทย เพื่อใช้ในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งนี้ เครื่องจักรกล และวัสดุอุปกรณ์รวมถึงรถแทรกเตอร์เก็ลสัน (bulldozers) รถขุดตัก (backhoes) รถบดถนน (rollers) เครื่องบีบอัด (compactors) รถบรรทุก (dump trucks) ส่วนประกอบ

สายพานแบบไบเบิ้ลีย์ (bailey bridge parts) ยางมะตอย และอื่น ๆ (bitumen etc.) ประเทศไทยประกาศความร่วมมือที่จะให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าและการให้กู้เป็นสกุลเงินบาทแบบมีเงื่อนไขผ่อนปรน

10 ถึง 12 พฤศจิกายน 2546

มีการประชุมสุดยอดผู้นำว่าด้วยยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ECS) ระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า และไทย ที่เมืองพุกาม สหภาพพม่า จำเลยอนุมติให้นายพานทองแท้ ชินวัตร บุตรของจำเลยร่วมเดินทางเป็นคณะทางการด้วย

12 พฤศจิกายน 2546

พนักงานของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) และเจ้าหน้าที่ของบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) เข้าไปบริเวณสถานที่จัดการประชุมในฐานะคณะทำงานของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นคู่สัญญากับกระทรวงการสื่อสารไปรษณีย์และโทรเลขของสหภาพพม่า เพื่อสาธิตระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ GSM ผ่านดาวเทียม ในการสาธิตระบบดังกล่าวสามารถใช้โทรศัพท์ที่นำมาจากประเทศไทยจับคลื่นสัญญาณของบริษัทได้ในบริเวณสถานที่ประชุม ผลการประชุมได้ให้ความเห็นชอบปฏิญญาพุกาม (Bagan Declaration) ซึ่งระบุความร่วมมือ 5 สาขา คือ

- 1) การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน
- 2) ความร่วมมือทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
- 3) การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมในภูมิภาค
- 4) การท่องเที่ยว และ
- 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

จำเลยเสนอให้สนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม ผลการประชุมไม่มีการระบุความตกลงหรือความร่วมมือด้านการพัฒนาระบบโทรคมนาคมแต่อย่างใด

ในการประชุมกับสหภาพพม่าได้มีการหารือกันอย่างไม่เป็นทางการระหว่างนายสุรเกียรติ์ฯ กับ นายวิน อ่อง เกี่ยวกับความร่วมมือทางด้านโทรคมนาคมกับประเทศไทย ต่อมาภายหลังจากการหารือกับจำเลยแล้ว นายสุรเกียรติ์ฯ แจ้งต่อ นายวิน อ่อง ว่าประเทศไทยไม่ขัดข้องที่จะให้เงินกู้สกุลบาทแก่สหภาพพม่าในลักษณะการให้วงเงิน Credit Line มูลค่า 3,000 ล้านบาท โดยไม่กำหนดโครงการในการใช้วงเงินดังกล่าว

8 มกราคม 2547

นายมา ทั้น เว อธิบดีกรมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงวางแผนและพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติของสหภาพพม่า มีหนังสือถึงนายโอภาส จันทรทรัพย์ อุปทูตไทยประจำสหภาพพม่า แจ้งว่าสหภาพพม่ามีโครงการจะพัฒนา การให้บริการระบบโทรคมนาคมในเขตชนบทและพื้นที่ห่างไกล โดยจะขอรับความช่วยเหลือจากรัฐบาลไทยสำหรับขอรับเงินกู้แบบมีเงื่อนไขผ่อนปรน มูลค่ารวม 24.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยแบ่งเป็นเงินกู้แบบผ่อนปรน 23 ล้านดอลลาร์สหรัฐและความช่วยเหลือแบบให้เปล่าอีกจำนวน 1.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นายโอภาสฯ จึงโทรเลขถึงกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งการแจ้งผ่านอุปทูตในลักษณะดังกล่าวไม่เป็นไปตามช่องทางปกติ

กระทรวงการต่างประเทศโดยนายเดช บุญนาค จึงโทรเลขถึงนายสุพจน์ วีระเกาศัลย์ เอกอัครราชทูตไทยประจำสหภาพพม่าว่า ให้ไปพบกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสหภาพพม่า เพื่อขอรับคำยืนยันว่าการขอรับเงินกู้ดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากผู้นำระดับสูงของสหภาพพม่าแล้วหรือไม่ รวมทั้งขอทราบนโยบายของรัฐบาลสหภาพพม่าในเรื่องนี้

12 มกราคม 2547

นายอภิชาติ ชินวรรโณ อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก มีหนังสือของกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต 1303/43 แจ้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเพื่อดำเนินการเจรจากับฝ่ายสหภาพพม่า โดยระบุว่า ตามที่จำเลยได้แจ้งผู้นำสหภาพพม่าเกี่ยวกับความพร้อมของไทยที่จะให้ความช่วยเหลือแก่สหภาพพม่าเพื่อการก่อสร้างสาธารณูปโภคต่าง ๆ นั้น นายวิน อ่อง มีหนังสือระบุว่า ทางสหภาพพม่ามอบหมายให้ธนาคารการค้าต่างประเทศแห่งสหภาพพม่า (Myanmar Foreign Trade Bank) เป็นหน่วยงานหลักในการเจรจากับธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย โดยนายตัน ยี่ ผู้จัดการบริหาร (Managing Director) สะดวกที่จะหารือในวันที่ 14 มกราคม 2547

19 มกราคม 2547

พลตรี ลา มิน ส่วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และ พลจัตวา เต็ง ซอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวงการสื่อสาร ไปรษณีย์ และโทรเลขของสหภาพพม่า ได้เชิญนายสุพจน์ฯ และคณะเจ้าหน้าที่การทูตไปพบ

พลจัตวา เต็ง ซอ แจ้งว่าจากการเข้าเยี่ยมคารวะจำเลย จำเลยกล่าวว่าประเทศไทยพร้อมที่จะให้การสนับสนุนเงินกู้เพื่อการพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคมในเขตชนบทและพื้นที่ห่างไกลในสหภาพพม่า ตามที่สหภาพพม่าเสนอเพื่อฝ่ายไทยจะนำไปพิจารณา และยังคงกล่าวด้วยว่าบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ของไทยและกระทรวงการสื่อสาร ไปรษณีย์ และโทรเลขของสหภาพพม่า ได้เห็นชอบร่วมกันที่จะเปิดให้บริการ (Roaming) เพื่อพัฒนาระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน โดยได้เริ่มให้บริการเชื่อมต่อสัญญาณโทรคมนาคมเครือข่ายเอไอเอสไปแล้วตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2547

21 มกราคม 2547

คณะผู้แทนบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เข้าพบนายสุพจน์ฯ แจ้งให้ทราบในรายละเอียดเพิ่มเติมว่า กระทรวงการสื่อสาร ไปรษณีย์ และโทรเลขของสหภาพพม่า ได้ลงนามความตกลงว่าด้วยการเชื่อมต่อสัญญาณกับบริษัท ซึ่งความตกลงดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการขยายความร่วมมือระหว่างบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) กับกระทรวงการสื่อสาร ไปรษณีย์ และโทรเลขของสหภาพพม่า และบริษัทยังให้บริการส่งสัญญาณผ่านดาวเทียมในสหภาพพม่าเพื่อการแพร่ภาพของสถานีโทรทัศน์ตั้งแต่วันที่ 2541 ทั้งบริษัทยังได้รับคัดเลือกให้ดำเนินการแพร่ภาพสถานีโทรทัศน์ในระบบ Broadband Satellite มาตั้งแต่ปลายปี 2546 ผ่านดาวเทียมไทยคม 3 และดาวเทียม IP Star นอกจากนี้กระทรวงการสื่อสาร ไปรษณีย์ และโทรเลขของสหภาพพม่ายังได้ประสานงานกับบริษัทเกี่ยวกับการขอรับความช่วยเหลือจากรัฐบาลไทยในลักษณะขอรับเงินกู้แบบผ่อนปรนและเงินกู้แบบให้เปล่าโดยได้ยื่นข้อเสนอโครงการพัฒนาระบบโทรคมนาคมให้บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) พิจารณาแล้ว และผู้ใช้บริการเครือข่ายเอไอเอสสามารถนำโทรศัพท์ระบบดังกล่าวไปใช้ในสหภาพพม่าได้

ในช่วงเวลาเดียวกันนั้น คณะผู้แทนของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เข้าพบผู้อำนวยการกองเอเชียตะวันออก 2 กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อติดตามขั้นตอนการขอกู้เงินจากประเทศไทยเพื่อพัฒนาระบบโทรคมนาคมของสหภาพพม่าด้วย

กระทรวงการต่างประเทศสหภาพพม่ามีหนังสือลงวันที่ 27 มกราคม 2547 ถึงนายสุพจน์ฯ ส่งโครงการปรับปรุงคุณภาพบริการโทรคมนาคมทั่วสหภาพพม่า รวม 3 โครงการ มูลค่ารวม 24.05 ล้าน

ดอลลาร์สหรัฐ เพื่อขอรับเงินกู้แบบผ่อนปรน 23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (soft loan) และเงินกู้แบบให้เปล่า 1.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (grant aid) โดยมีบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้รับเลือกให้ดำเนินการ ซึ่งโครงการนี้ได้รับถึงความช่วยเหลือแบบให้เปล่าในการก่อสร้างอาคารมูลค่า 1.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เป็นที่ปรึกษา

นายอภิชาติ และนายสุรเกียรติ์ ไม่เห็นด้วย ที่จะให้การสนับสนุนเงินกู้เพื่อพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคมตามที่สหภาพมากร้องขอ เนื่องจากจำเลยเพิ่งให้ความเห็นชอบให้เงินกู้ 3,000 ล้านบาท ให้ความช่วยเหลืออีกครั้งในห้วงเวลากระชั้นชิด อาจทำให้ประเทศไทยตกเป็นเป้าหมายถูกวิพากษ์วิจารณ์ ทั้งยังเสี่ยงต่อการที่จำเลยจะถูกเชื่อมโยงว่ามีส่วนในการได้รับผลประโยชน์จากการให้ความช่วยเหลือสหภาพมา จึงได้ปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือเป็นการเฉพาะในการพัฒนาระบบโทรคมนาคมดังกล่าวไปตามเอกสารลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2547 เรื่องพม่าขอกู้เงินเพื่อพัฒนาระบบโทรคมนาคม

7 และ 8 กุมภาพันธ์ 2547

มีการประชุมระดับรัฐมนตรีของกลุ่มความร่วมมือ BIMSTEC ที่จังหวัดภูเก็ต นายวิน อ่อง แจ็งว่าฝ่ายพม่าประสงค์จะได้รับวงเงิน 3,000 ล้านบาท ในลักษณะที่เป็น standby fund เพื่อการนำเข้าสินค้าจากไทยมากกว่าที่จะเป็นสินเชื่อแบบโครงการ

15 กุภพำพันธ์ 2547

นายวิน อ่อง มีหนังสือถึงนายสุรเกียรติ์ ระบุว่ำ ระหว่าง การประชุม BIMSTEC ที่จังหวัดภูเก็ต มีการหารือทวิภาคีที่สำคัญ ประเด็นการขอรับวงเงินสินเชื่อ 3,000 ล้านบาท และความเป็นไปได้ ในการลดอัตราดอกเบี้ยที่เสนอโดยเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการส่งออก และนำเข้าแห่งประเทศไทย

27 กุภพำพันธ์ 2547

นายสุรเกียรติ์ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ ต่างประเทศ มีหนังสือเรียนจำเลยในฐานะนายกรัฐมนตรีว่ำ ฝ่ายพมำ ประสงค์ที่จะได้รับเงินกู้ 3,000 ล้านบาท ในลักษณะที่เป็นวงเงิน (credit line) เพื่อการนำเข้าสินค้าจากไทย มากกว่าที่จะเป็นสินเชื่อ แบบโครงการ เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบโทรคมนาคมของพมำ (วงเงิน 24.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

นายสุรเกียรติ์ ได้แจ้งในหลักการว่ำรัฐบาลไทยยินดีให้ ความสนับสนุนแต่ขอให้โครงการดังกล่าวอยู่ภายในกรอบสินเชื่อ 3,000 ล้านบาท

ในวันเดียวกันนั้น นายวีระศักดิ์ พุตระกูล รองปลัดกระทรวง การต่างประเทศ มีหนังสือถึงกระทรวงการคลังและกรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับการที่ สหภาพพมำขอทราบความเป็นไปได้ในการขยายวงเงินสินเชื่อจาก จำนวน 3,000 ล้านบาทเป็น 5,000 ล้านบาท เพื่อให้ครอบคลุมถึง โครงการพัฒนาโทรคมนาคมในสหภาพพมำ (24.05 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ) กระทรวงการต่างประเทศเห็นว่า ฝ่ายไทยน่าจะคงจำนวน วงเงินสินเชื่อ 3,000 ล้านบาทเช่นนี้ไว้ก่อน หากอนาคตเห็นความ จำเป็นที่จะขยายวงเงินสินเชื่อตามข้อเสนอของฝ่ายพมำ จึงค่อย พิจารณาต่อไป

จากนั้น นายสุรเกียรติ์ฯ ได้เข้าพบหารือกับจำเลยและให้ความเห็นแก่จำเลยว่าไม่ควรมีการขยายวงเงินจาก 3,000 ล้านบาท แต่จำเลยสั่งการว่า “เราให้หลักการขอไว้ 3,000 ล้านบาทเมื่อเขาขอมา 5,000 ล้านบาท ก็ให้พบกันครึ่งทางให้เขา 4,000 ล้านบาท” และให้นายสุรเกียรติ์ฯ แจ้งไปว่าจำเลยสั่งการว่าให้เพิ่มเป็น 4,000 ล้านบาท และจะให้การอุดหนุนส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย นายสุรเกียรติ์ฯ จึงมีหนังสือแจ้ง นายวิน อ่อง

8 มีนาคม 2547

จำเลยสั่งการเห็นชอบให้กระทรวงการคลังพิจารณาความเป็นไปได้เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย

25 มีนาคม 2547

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยมีมติเกี่ยวกับวงเงินกู้ดังกล่าว

26 มีนาคม 2547

นายวิน อ่อง มีหนังสือถึงนายสุรเกียรติ์ ขอให้พิจารณาลดอัตราดอกเบี้ยลงเหลือร้อยละ 3 ต่อปี และปลดการชำระคืนเงินต้นจาก 2 ปี เป็น 5 ปี

ในการเจรจาขั้นสุดท้ายสำหรับวงเงินสินเชื่อดังกล่าว ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้อนุมัติโดยมีสาระสำคัญคือ

1. อนุมัติวงเงินสินเชื่อ 4,000 ล้านบาท เพื่อซื้อเครื่องจักรและพัฒนาประเทศแก่รัฐบาลพม่า

2. อัตราดอกเบี้ยลดลงจากร้อยละ 5.75 เป็นอัตราคงที่ร้อยละ 3 ต่อปี

3. ให้ชำระดอกเบี้ยปีละ 2 ครั้ง

4. ระยะเวลากู้ 12 ปี

5. ปลดการชำระเงินต้น 5 ปี และผ่อนชำระเงินต้น 7 ปีหลัง

6. ลักษณะวงเงินเป็นเงินกู้ระยะยาวเพื่อซื้อเครื่องจักร อุปกรณ์ วัสดุก่อสร้าง และบริการที่เกี่ยวข้องจากประเทศไทย

7. ขอความคุ้มครองจากรัฐบาลไทยตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536 มาตรา 23 ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่ธนาคารได้รับความเสียหายเนื่องจากการดำเนินธุรกิจตามนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรี ให้กระทรวงการคลังดำเนินการจัดสรรเงินจากงบประมาณประจำปี เพื่อชดเชยแก่ธนาคารตามที่เสียหายนั้น”

8. กรณีจำเป็นต้องจัดหาสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดนอกประเทศไทยให้กระทำไม่เกินร้อยละ 30 ของวงเงินกู้

28 เมษายน 2547

ธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยมีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ขอรับการสนับสนุนการให้รัฐบาลสหภาพพม่ากู้ยืมเงิน 4,000 ล้านบาท หากได้รับความเสียหายขอให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อชดเชย

14 พฤษภาคม 2547

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีสรุปเรื่องเสนอประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยมีสาระสำคัญว่า

- ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนที่เมืองบาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2546 พลโท ชิน ยุ้น นายกรัฐมนตรีสหภาพพม่าได้เจรจาขอกู้เงินจากประเทศไทย เพื่อใช้ในการซื้อเครื่องจักรและวัสดุก่อสร้างจากประเทศไทย ในการก่อสร้างสาธารณูปโภคในสหภาพพม่า ซึ่งจำเลยเห็นชอบในหลักการตามคำขอกู้เงินไม่ต่ำกว่า 3,000 ล้านบาท โดยให้ธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเป็นตัวแทนในการเจรจาและดำเนินการ
- สหภาพพม่าขอเพิ่มเงินกู้เป็น 5,000 ล้านบาท แต่ฝ่ายไทยได้ประชุมหารือกันและตกลงให้วงเงินกู้แก่สหภาพพม่า 4,000 ล้านบาท
- นายสุรเกียรติ์ เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาด้วยว่า ภูมิภาคหลังสหภาพพม่ามีความประสงค์จะขอรับสินเชื่อสำหรับโครงการพัฒนาระบบโทรคมนาคมของสหภาพพม่าวงเงิน 24.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐนอกเหนือจาก 3,000 ล้านบาท ที่ได้เจรจากันแล้ว

ซึ่งนายสุรเกียรติ์ฯ แจ้งว่าขอให้โครงการดังกล่าวอยู่ในวงเงิน 3,000 ล้านบาท แต่สหภาพพม่าขอขยายวงเงินสินเชื่อดังกล่าว เป็น 5,000 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2547 ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหภาพพม่าว่าจำเลยตกลงให้เพิ่มวงเงินสินเชื่อจาก 3,000 ล้านบาท เป็น 4,000 ล้านบาท และจะสนับสนุน (subsidize) อัตราดอกเบี้ยบางส่วน โดยมีการนำเรื่องดังกล่าวเข้าประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2547

4 มิถุนายน 2547

พลโท ชื่น ยุ้น เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะนายกรัฐมนตรีสหภาพพม่า ในการหารือเต็มคณะ (plenary meeting) จำเลยได้แจ้งแก่ฝ่ายสหภาพพม่าว่าจะเสนอเรื่องการให้วงเงินสินเชื่อ 4,000 ล้านบาทแก่สหภาพพม่าเพื่อขอความเห็นชอบในการประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งต่อไป สินเชื่อดังกล่าวจะนำไปซื้อเครื่องจักรเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาพื้นที่ชายแดน และแก้ไขปัญหาความยากจน

ต่อมากระทรวงการคลังมีหนังสือด่วนที่สุดลงวันที่ 8 มิถุนายน 2547 ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรเสนอเรื่องนี้เป็นวาระเพื่อพิจารณาจร ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาการขอรับการสนับสนุนการให้เงินกู้เพื่อซื้อเครื่องจักรและพัฒนาประเทศแก่สหภาพพม่าอีกครั้ง จำเลยและคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการต่อไปได้ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ซึ่งจำเลยลงนามสั่งการอนุมัติ

25 มิถุนายน 2547

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยลงนามในสัญญาการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกกับธนาคารการค้าต่างประเทศแห่งสหภาพพม่าวงเงิน 4,000 ล้านบาท เพื่อใช้สำหรับการจัดซื้อสินค้าทุนและบริการสำหรับการพัฒนาประเทศในภาคสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน การเกษตร อุตสาหกรรม และการโทรคมนาคมสื่อสาร

ต่อมาธนาคารการค้าต่างประเทศแห่งสหภาพพม่าได้มีคำขอลงวันที่ 5 สิงหาคม 2547 ยื่นต่อธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ขอให้อนุมัติสัญญาจัดซื้อจัดจ้างระหว่างบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) กับหน่วยงานของสหภาพพม่า ตามสัญญาลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2547 จำนวนเงินตามสัญญา 15 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีการโอนสิทธิตามสัญญาบางส่วนให้บริษัท ฮาตารี ไวร์เลส จำกัด โดยบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้ส่งมอบ IP Star Broadband Satellite System อันเป็นอุปกรณ์ติดตั้งภาคพื้น มูลค่าประมาณ 9.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนอุปกรณ์ต่อพ่วงสัญญาณโทรศัพท์มูลค่าประมาณ 5.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โอนสิทธิให้บริษัท ฮาตารี ไวร์เลส จำกัด เมื่องานแล้วเสร็จ

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้จ่ายเงินตามสัญญา การให้สินเชื่อให้แก่บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จำนวน 9,430,701 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สัดส่วนต่อภาระหนี้ร้อยละ 9.28 คิดเป็นเงิน 374,647,432.78 บาท และจ่ายเงินให้แก่บริษัท ฮาตารี ไวร์เลส จำกัด จำนวน 5,569,299 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงิน 218,845,392.18 บาท สัดส่วนต่อภาระหนี้ร้อยละ 5.48 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 593,492,824.96 บาท

ธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้ขอความคุ้มครองจากกระทรวงการคลังให้จัดสรรเงินงบประมาณประจำปีเพื่อชดเชยส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยจากการให้กู้ยืมตามประมาณการทั้งโครงการ เป็นเงิน 670,436,201.25 บาท และกระทรวงการคลังจัดสรรงบประมาณประจำปีชดเชยส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวแล้ว ในปีงบประมาณ 2549 ปีงบประมาณ 2550 และปีงบประมาณ 2551 ถึงวันที่ 16 มิถุนายน 2551 รวมเป็นเงินจำนวน 189,125,644.55 บาท แต่ต่อมาอัตราดอกเบี้ยมีการเปลี่ยนแปลงลดลงตลอดสัญญา

กระทรวงการคลังชดเชยส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยปี 2549 ถึงปี 2553 ไปแล้วเป็นเงิน 337.56 ล้านบาท

ตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นไปถึงครบอายุสัญญา อัตราดอกเบี้ยลดต่ำลง ทำให้ธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยสามารถบริหารต้นทุนได้ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี จึงไม่มีการขอเบิกงบประมาณ

ธนาคารการค้าต่างประเทศแห่งสหภาพพม่าชำระหนี้ให้แก่ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยครบถ้วนแล้วตั้งแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2559 โดยไม่มีการผิदनัดชำระหนี้

ขณะเกิดเหตุมีบุคคลต่าง ๆ ถือหุ้นบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ดังนี้

นายพานทองแท้ ชินวัตร บุตรชายจำเลย ถือหุ้น 293,950,220 หุ้น

นางสาวพินทองทา ชินวัตร หรือ นางสาวพินทองทา ชินวัตร บุตรสาว จำเลย ถือหุ้น 440,000,000 หุ้น

นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ พี่ชายของนางพจมานฯ ถือหุ้น 404,430,300 หุ้น

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร น้องสาวจำเลย ถือหุ้น 20,000,000 หุ้น และบริษัท แอมเฟิลริช อินเวสเมนต์ จำกัด ถือหุ้น 229,200,000 หุ้น

โดยนายพานทองแท้ฯ นางสาวพินทองทาฯ นางสาวยิ่งลักษณ์ฯ นายบรรณพจน์ฯ มีชื่อถือหุ้นในบริษัท แอมเฟิลริช อินเวสเมนต์ จำกัด รวมทั้งหมด 1,150,380,520 หุ้น คิดรวมเป็นร้อยละ 47.08 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด และบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ได้รับสัมปทานโทรคมนาคมทั่วประเทศของสหภาพพม่า

293,950,220 หุ้น

440,000,000 หุ้น

404,430,300 หุ้น

20,000,000 หุ้น

มีปัญหาค้างคองวินิจฉัยประการต่อไปตามคำร้องของจำเลยประการหนึ่ง ว่า คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐมีอำนาจ ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้หรือไม่

จำเลยยื่นคำร้องอ้างว่าการกระทำตามคำฟ้องไม่เข้าหลักเกณฑ์ ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 30 เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิด ความเสียหายแก่รัฐ เนื่องจากประกาศดังกล่าวระบุว่า คณะกรรมการตรวจสอบ การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐมีอำนาจตรวจสอบการกระทำ ของบุคคลในคณะรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยผลของ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข แต่การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในการดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีของจำเลยในวาระที่ 1 ซึ่งไม่ใช่เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในการ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของจำเลยในวาระที่ 2 ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ วันที่ 19 กันยายน 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ดังนั้น คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย แก่รัฐจึงไม่มีอำนาจตรวจสอบและยื่นคำฟ้องคดีนี้

เห็นว่า

ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 30 ข้อ 5 กำหนดให้คณะกรรมการ ตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐมีอำนาจตรวจสอบการ ดำเนินงาน หรือโครงการที่ได้รับอนุมัติหรือเห็นชอบโดยบุคคลในคณะรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยผลของการปฏิรูปการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่มีเหตุอันควรสงสัย ว่าจะเป็นไปโดยทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ตรวจสอบสัญญา สัญญาสัมปทาน หรือการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำที่เอื้อประโยชน์แก่เอกชนโดยมิชอบ หรือ มีการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือมีการกระทำที่ทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

ตรวจสอบการปฏิบัติราชการใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือมีการกระทำที่ทุจริตหรือประพฤติมิชอบ รวมทั้งมีอำนาจตรวจสอบการกระทำของบุคคลใด ๆ ที่เห็นว่าเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือหลีกเลี่ยงกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรอันเป็นการกระทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ

นอกจากนี้ประกาศฉบับนี้ยังให้คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐมีอำนาจพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่เห็นควรตรวจสอบเรื่องที่มีผู้เสนอข้อมูล หรือเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานอื่นอีกด้วย

ดังนั้น แม้การกระทำความผิดตามคำฟ้องในคดีนี้จะเกิดขึ้นในระหว่างปี 2546 ถึงปี 2547 ซึ่งมีใช้โครงการที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับความเห็นชอบจากจำเลยในการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในวาระที่ 2 ซึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยผลของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขก็ตาม

**แต่เมื่อการกระทำตามคำฟ้องมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมี
การกระทำที่เป็นการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ
และคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่รัฐเห็นควรตรวจสอบ ก็ย่อมมีอำนาจตรวจสอบได้**

ทั้งประกาศฉบับดังกล่าวมีความหมายว่า คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐมีหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตเป็นการทั่วไปตามที่ระบุไว้ มิได้จำกัดว่าจะต้องเป็นการกระทำเฉพาะคณะรัฐมนตรีคณะใดคณะหนึ่งเท่านั้น

หากจะให้ความหมายความแต่เฉพาะว่าการตรวจสอบมีได้แต่คณะรัฐมนตรี

ที่พ้นจากตำแหน่งโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขดังที่จำเลยอ้างแล้ว ผลก็คือจะมีเพียงคณะรัฐมนตรีของจำเลยในวาระที่ 2 เพียงคณะเดียวที่จะถูกตรวจสอบ เท่ากับเป็นการออกประกาศโดยมุ่งหมายจะให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งย่อมมิใช่หลักการในการออกกฎหมายที่จะต้องใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่น่าจะใช้วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่รัฐตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 30 ดังกล่าว

ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐจึงมีอำนาจตรวจสอบเพื่อดำเนินคดีนี้ได้

ก่อนยื่นฟ้องคดีนี้ โจทก์และอัยการสูงสุดได้ตั้งคณะทำงานขึ้นพิจารณาและรวบรวมพยานหลักฐานร่วมกัน อันเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 มาตรา 11 กำหนดไว้แล้ว หากใช่เป็นการดำเนินการข้ามขั้นตอนดังที่จำเลยอ้างไม่

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 30 ข้อ 9 ระบุว่า กรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบมีมติว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ ให้ส่งรายงานเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 โดยให้ถือว่ามติของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีความเห็นแตกต่าง แต่คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นยืนยันความเห็นเดิม ให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจดำเนินการให้มีการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณา

คดีนี้เมื่ออัยการสูงสุดมีความเห็นว่ายังมีข้อไม่สมบูรณ์ จึงได้ขอให้ตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์เพื่อจะได้วินิจฉัยสั่งคดีต่อไป แต่คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐไม่เห็นด้วย และมีมติยืนยันว่าสำนวนสมบูรณ์แล้ว ย่อมถือได้ว่าเป็นกรณีที่อัยการสูงสุดมีความเห็นแตกต่างกับคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐแล้ว

แม้เป็นความเห็นแตกต่างกันในเรื่องความสมบูรณ์ของพยานหลักฐานเพียงพอจะดำเนินคดีแก่จำเลยแล้วหรือไม่ ก็ถือเป็นความเห็นที่แตกต่างกันและไม่สามารถหาข้อยุติได้ตามความหมายของข้อ 9 แห่งประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 30 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 มาตรา 11 แล้ว

โจทก์มีอำนาจยื่นคำฟ้องเป็นคดีนี้ ข้ออ้างของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่

เห็นว่า

จำเลยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 4 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 4 มีอำนาจหน้าที่สั่งการและกำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดินทั้งปวง และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 12 ซึ่งรวมถึงการเป็นหัวหน้ารัฐบาล มีอำนาจดำเนินการอื่น ๆ ในการปฏิบัติตามนโยบาย ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติคณะรัฐมนตรีก็ได้ ตลอดจนมีอำนาจกำกับดูแลตามลำดับผ่านรัฐมนตรี

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเป็นนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2536 มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจอันเป็นการส่งเสริมและสนับสนุน การส่งออกการนำเข้าและการลงทุน ทั้งนี้ เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยการ ให้สินเชื่อ ค้ำประกัน รับประกันความเสี่ยง หรือให้บริการที่จำเป็นอื่น ๆ ตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของธนาคารเพื่อการส่งออก และนำเข้าแห่งประเทศไทย จะสั่งให้ธนาคารชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของธนาคารที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาลหรือ มติคณะรัฐมนตรี ตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการดำเนินการ

มาตรา 23 บัญญัติว่า ในกรณีที่ธนาคารได้รับความเสียหายจาก การดำเนินธุรกิจตามนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรี ให้กระทรวง การคลังจัดสรรเงินจากงบประมาณประจำปีเพื่อชดเชยแก่ธนาคารตามจำนวน ที่เสียหายนั้น และมาตรา 13 ยังกำหนดอีกว่า การแต่งตั้งกรรมการ การแต่งตั้ง ประธานกรรมการ และการให้ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งต้องได้รับความ เห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออก และนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536

นอกจากนั้น นายสถาพร ชินะจิตร์ กรรมการผู้จัดการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเปิดเผยความว่า การให้กู้ยืมในกรณีนี้เป็นเงินจำนวนมากและอัตราดอกเบี้ยต่ำพิเศษ เป็นเรื่องไม่ปกติสำหรับธนาคาร การให้กู้ยืมจึงเป็นการกระทำภายในกรอบของรัฐบาลซึ่งต้องการช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน

นายปรกรณ์ มาลากุล ณ อยุธยา ประธานกรรมการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยก็เปิดเผยความว่า ในการเจรจาเงิน 3,000 ล้านบาท รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังในขณะนั้นบอกให้พยานเดินทางไปเจรจาด้วยตนเอง เนื่องจากนายกรัฐมนตรี้ได้พบกับพลโท ชิน ยุ้น ว่ารัฐบาลไทยจะให้การสนับสนุนในวงเงิน 3,000 ล้านบาท ผ่านธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย การให้กู้ยืมครั้งนี้ไม่ใช่เป็นการริเริ่มโดยธนาคาร แต่เป็นการดำเนินการของรัฐบาล ฉะนั้นธนาคารจะต้องป้องกันรักษาผลประโยชน์ขององค์กรตามมาตรา 23 ธนาคารจึงได้อนุมัติโดยมีเงื่อนไขว่า กระทรวงการคลังจะต้องนำเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติ ในกรณีขาดทุนเสียหายจากการให้กู้ยืมจะต้องชดใช้จากงบประมาณแผ่นดิน

นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้นเปิดเผยความว่า สหภาพพม่ามีหนังสือขอขยายวงเงินจาก 3,000 ล้านบาท เป็น 5,000 ล้านบาท พยานจึงนำเรื่องเข้าหารือจำเลย จำเลยสั่งการว่าให้พบกันครึ่งทางและให้กู้ยืม 4,000 ล้านบาท จากคำเปิดเผยความของพยานโจทก์ดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาประกอบกับข้อเท็จจริงที่จำเลยลงนามอนุมัติวงเงินกู้ จำนวน 4,000 ล้านบาท แสดงให้เห็นชัดเจนว่า นายกรัฐมนตรี้มีอำนาจเข้าไปกำกับดูแลธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้ซึ่งในทางปฏิบัติที่ผ่านมาจำเลยก็ได้ใช้อำนาจในฐานะนายกรัฐมนตรีกำกับดูแลธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยในเรื่องที่เกี่ยวกับการให้กู้ยืมในคดีนี้มาโดยตลอด

จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการของธนาคารเพื่อการส่งออก และนำเข้าแห่งประเทศไทย

ปัญหาต่อไปว่า การที่จำเลยสั่งการเห็นชอบให้สหภาพพม่ากู้เงิน 3,000 ล้านบาท และยังเห็นชอบให้เพิ่มวงเงินกู้อีก 1,000 ล้านบาท จะถือว่า จำเลยเข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเอง หรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยหรือไม่

เห็นว่า ในข้อนี้ตามทางไต่สวนได้ความว่า **ในชั้นแรกที่มีการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนที่เมืองบาหลี ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย** จำเลยได้พบกับ พลโท ชิน ยุ้น นายกรัฐมนตรีแห่งสหภาพพม่า ซึ่งสหภาพพม่าได้ขอกองเงินสินเชื่อจำนวนอย่างน้อย 3,000 ล้านบาท สำหรับนำไปซื้อเครื่องจักรกล การก่อสร้างและวัสดุอุปกรณ์จากประเทศไทย เพื่อใช้ในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งนี้เครื่องจักรกลและวัสดุอุปกรณ์รวมถึงรถแทรกเตอร์เกี่ยดิน (bulldozers) รถขุดตัก (backhoes) รถบดถนน (rollers) เครื่องบีบอัด (compacters) รถบรรทุก (dump trucks) ส่วนประกอบสายพานแบบไบเลย์ (bailey bridge parts) ยางมะตอย และอื่น ๆ (bitumen etc.) ซึ่งอยู่ในกรอบความร่วมมือที่ประเทศไทยเคยเสนอในชั้นที่จำเลยเดินทางไปเยือนสหภาพพม่า **ขณะนั้นยังไม่ปรากฏว่าสหภาพพม่ามีความต้องการจะขอความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อพัฒนาระบบโทรคมนาคมแต่อย่างใด**

จนกระทั่งต่อมาจำเลยเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำว่าด้วยยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ECS) ระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า และไทย ที่เมืองพุกาม สหภาพพม่า

ผลการประชุมได้ให้ความเห็นชอบปฏิญญาพุกาม (Bagan Declaration) ซึ่งระบุความร่วมมือ 5 สาขา คือ 1) การอำนวยความสะดวกด้านการค้า

และการลงทุน 2) ความร่วมมือทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม 3) การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมในภูมิภาค 4) การท่องเที่ยว และ 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น เบิกความว่า ในการประชุมดังกล่าว พยานได้ตัดความร่วมมือทางด้านโทรคมนาคมออกไป เพราะจะเกิดข้อครหา และข้อสงสัยเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนขึ้นได้ แล้วจะทำให้ความร่วมมือที่จะช่วยเหลือเรื่องเศรษฐกิจไปไม่ได้

ในปฏิญญาพุกามจึงไม่มีความร่วมมือทางด้านโทรคมนาคม แต่ข้อเท็จจริงได้ความจากทางไต่สวนว่าในการประชุมดังกล่าว จำเลยอนุมติให้นายพานทองแท้ ชินวัตร บุตรของจำเลยซึ่งเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าเป็นผู้มีชื่อถือหุ้นรายใหญ่ในบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เดินทางไปในคณะทางการด้วย อีกทั้งยังมีนายเผด็จ ว่องพยาบาล เจ้าหน้าที่ของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) หรือบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เข้าไปสาธิตระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ในบริเวณที่ประชุม ทั้งที่เป็นการดำเนินการในเรื่องนอกเหนือจากกรอบปฏิญญาพุกาม

ข้อเท็จจริงจึงสื่อแสดงให้เห็นว่า น่าจะมีใช่เป็นเรื่องบังเอิญ หากแต่ได้มีการริเริ่มวางแผนเพื่อจะให้สหภาพพม่า นำเงินกู้ยืมซึ่งเป็นวงเงินสินเชื่อ (credit line) ไปใช้เพื่อ พัฒนาระบบโทรคมนาคมซึ่งเกี่ยวเนื่องกับกิจการของ บริษัท ซินแซกเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)

ความข้อนี้สอดคล้องกับที่ในเวลาต่อจากนั้น สหภาพพม่าได้ขอความช่วยเหลือในส่วนการพัฒนากระบวนโทรคมนาคมเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะมูลค่า 24.05 ล้านดอลลาร์ โดยส่งคำขอผ่านไปยังนายโอภาส จันททรัพย์ อุปทูตไทยประจำสหภาพพม่า ซึ่งนายสุพจน์ ธีรเกาศัลย์ เอกอัครราชทูตไทยประจำสหภาพพม่าเบิกความว่า

ตามช่องทางปกติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ของสหภาพพม่าจะติดต่อกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ ต่างประเทศของประเทศไทย การแจ้งผ่านอุปทูตในลักษณะ ดังกล่าวไม่เป็นไปตามช่องทางปกติ และนายสุรเกียรติ์ฯ เบิกความอีกด้วยว่า กระทรวงการต่างประเทศไม่ได้รับทราบ และไม่ได้เสนอผ่านกระทรวงการต่างประเทศ

พยานรายงานต่อจำเลยว่า สหภาพพม่ายืนยันความประสงค์ที่จะขอรับ สินเชื่อวงเงิน 24.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากฝ่ายไทย ซึ่งได้แจ้งไปแล้วว่า ในหลักการรัฐบาลไทยยินดีให้ความสนับสนุน แต่ขอให้โครงการดังกล่าวอยู่ ภายในกรอบสินเชื่อวงเงิน 3,000 ล้านบาทที่ไทยจะให้แก่สหภาพพม่า

หลังจากปฏิเสธไปดังกล่าว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสหภาพพม่ามีหนังสือเป็นทางการเสนอกลับมาเป็นขอขยายวงเงินกู้ยืมเพิ่มขึ้นจาก 3,000 ล้านบาท เป็น 5,000 ล้านบาท พยานจึงต้องนำเรื่องเข้าหารือจำเลย จำเลยสั่งการว่าให้พบกันครึ่งทางและให้กู้ยืม 4,000 ล้านบาท โดยจะให้การอุดหนุนในส่วนต่างของดอกเบี้ย

นายอภิชาติ ชินวรรณ อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก พยานโจทก์อีกปากหนึ่งก็เบิกความว่า กรมเอเชียตะวันออก กองเอเชียตะวันออก ได้มีบันทึกข้อความแจ้งข้อคิดเห็นประกอบการพิจารณาว่า โดยที่นายกรัฐมนตรีเพิ่งได้ให้ความเห็นชอบให้วงเงินสินเชื่อ (credit line) มูลค่า 3,000 ล้านบาทเร็ว ๆ นี้ การที่รัฐบาลไทยจะพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่พม่าอีกครั้งในห้วงเวลากระชั้นชิดและในวงเงินมูลค่าสูงเช่นนี้อาจทำให้... “(2) เสี่ยงต่อการที่นายกรัฐมนตรีอาจถูกวิพากษ์วิจารณ์และโยงว่ามีส่วนได้รับประโยชน์จากการให้ความช่วยเหลือแก่พม่า หากรัฐบาลไทยจะตอบรับให้ความช่วยเหลือแก่พม่าในเรื่องนี้ ก็อาจดำเนินการในวิธีการที่ไทยได้รับประโยชน์มากที่สุด ได้แก่มขอให้รัฐบาลพม่ารวมเงินที่ไทยให้วงเงินสินเชื่อ จำนวน 3,000 ล้านบาทให้อยู่ในวงเงินที่สหภาพพม่าจะขอกู้เพื่อพัฒนาโทรคมนาคมในครั้งนี้”

แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า วันที่ 4 มิถุนายน 2547 พลโท ชิ่น ยุ้น เดินทางมาเยือนประเทศไทย อย่างเป็นทางการในฐานะนายกรัฐมนตรีสหภาพพม่า ในการหารือเต็มคณะ (plenary meeting) จำเลยแจ้งฝ่ายสหภาพพม่าว่าจะเสนอเรื่องการให้วงเงินสินเชื่อ 4,000 ล้านบาทแก่สหภาพพม่า เพื่อขอความเห็นชอบในการประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งต่อไป สินเชื่อดังกล่าวจะนำไปซื้อเครื่องจักรเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาพื้นที่ชายแดนและแก้ไขปัญหาความยากจน

ดังนี้ พฤติการณ์ที่ได้มีการขอกู้ยืมเงินเพิ่มเติมอีกมูลค่า 24.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐโดยไม่ใช้ช่องทางปกติที่ต้องเสนอผ่านกระทรวงการต่างประเทศ และเมื่อได้รับการปฏิเสธก็เปลี่ยนเป็นขอขยายวงเงินกู้ยืมเพิ่มขึ้นจาก 3,000 ล้านบาท เป็น 5,000 ล้านบาทแทน เพื่อจะนำไปใช้ในเรื่องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาพื้นที่ชายแดนและแก้ไขปัญหาความยากจนซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในกรอบความร่วมมือของปฏิญญาพุกามนั้น

**บงชี้ให้เห็นถึงการมุงที่จะหลบเลี่ยงข้อกักก้วงของกระทรวง
การต่างประเทศที่ไม่เห็นด้วยกับการให้กู้ยืมเพื่อพัฒนาระบบ
โทรคมนาคมนั่นเอง แต่ในความเป็นจริงแล้ววงเงินสินเชื่อกู้ยืม
เพิ่มเติมอีก จำนวน 1,000 ล้านบาทนี้มิได้นำไปใช้
ตามวัตถุประสงค์เดิม**

ดั่งจะเห็นได้จากสัญญาระหว่างกระทรวงการสื่อสาร ไปรษณีย์ และโทรเลขของสหภาพพม่า กับบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) พร้อมคำแปล ในส่วนเงื่อนไขทางการค้า หมวด 1 คำนิยามโครงการ มีความหมายว่าเป็นการจัดหาและการติดตั้งระบบเกตเวย์ ดาวเทียมบรอดแบนด์ อุปกรณ์ปลายทาง อุปกรณ์ดาวเทียมบรอดแบนด์ ระบบซีแบนด์ วีแซต ทริงค์กิ้ง ระบบสื่อสัญญาณด้วยเส้นใยแก้วนำแสงซอฟต์แวร์ และการบริการให้คำปรึกษา ด้านเครือข่ายไร้สาย

ตามข้อ 12 การมีผลของสัญญาระบุว่า สัญญาฉบับนี้ให้มีผลและใช้บังคับอย่างสมบูรณ์ในวันที่บรรลุเงื่อนไข ดังต่อไปนี้ "เอ) เมื่อสัญญาถูกสินเชื่เพื่อลงทุนในการส่งออก มีผลใช้บังคับระหว่างธนาคารการค้าระหว่างประเทศพม่าและธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ตามที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้"

ข้อกำหนดในการชำระเงิน ข้อ 5.1 ระบุว่า "ตามที่สัญญาถูกสินเชื่เพื่อการลงทุนในการส่งออก จำนวน 4,000 ล้านบาท ได้รับการลงนามระหว่างธนาคารการค้าระหว่างประเทศพม่าและธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2004 (ปี 2547) การชำระเงินตามสัญญานี้ให้ดำเนินการจากการถูกสินเชื่เพื่อการลงทุนในการส่งออก"

เมื่อพิจารณาจากเงื่อนไขในการเกิดสัญญาและชำระเงินตามสัญญา ขึ้นอยู่กับการได้รับเงินกู้ยืม จำนวน 4,000 ล้านบาทดังกล่าวมานี้

ยอมแสดงให้เห็นว่าการอ้างเหตุผลในการกู้ยืมส่วนที่เพิ่มเติม
อีก 1,000 ล้านบาท เพื่อนำไปซื้อเครื่องจักร และพัฒนาประเทศ
ตามวัตถุประสงค์เดิมนั้น มีลักษณะเป็นกำนองหลักเลื่อง
ที่จะใช้คำว่าเพื่อพัฒนาระบบโทรคมนาคมอันเป็นข้อกักท้วง
ของกระทรวงการต่างประเทศเท่านั้น ซึ่งเป็นการยาก
ที่จำเลยจะไม่รู้เห็นในการนี้

นอกจากนี้ยังได้ความว่ามีการขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลไทย เทียบเท่าเงินจำนวน 1,050,000 ดอลลาร์สหรัฐ เพื่อใช้ในการก่อสร้างอาคารใหม่ 5 ชั้น ระบบไฟฟ้า และสายเคเบิลเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีบริษัท ชิน แซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้จัดการโครงการและที่ปรึกษาด้านวิชาการ การที่สหภาพพม่าจ่ายเงินให้กู้ยืมนี้ไปใช้พัฒนาระบบโทรคมนาคม ดังกล่าว บริษัทที่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องในการนี้อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่แรกโดยตลอด และในที่สุดก็ได้รับประโยชน์จากการขายสินค้ารวมทั้งเป็นผู้บริหารและที่ปรึกษาโครงการให้แก่สหภาพพม่าโดยตรงก็คือ บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)

ข้อเท็จจริงปรากฏว่าก่อนจำเลยจะเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง จำเลยเคยถือหุ้นในบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัท ดังกล่าวก็ถือหุ้นในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) แม้ขณะเกิดเหตุ จะมีบุคคลต่าง ๆ ในครอบครัวของจำเลยมีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ดังนี้ นายพานทองแท้ ชินวัตร บุตรชาย ถือหุ้น 293,950,220 หุ้น นางสาวพินทองทา ชินวัตร หรือ นางสาวพินทองทา ชินวัตร บุตรสาว ถือหุ้น 440,000,000 หุ้น นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ พี่ชายของ นางพจมาน ถือหุ้น 404,430,300 หุ้น นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร น้องสาว จำเลย ถือหุ้น 20,000,000 หุ้น และบริษัท แอมเฟิลริช อินเวสเมนท์ จำกัด

ถือหุ้น 229,200,000 หุ้น โดยนายพานทองแท้ฯ นางสาวพินทองทาฯ นางสาวยิ่งลักษณ์ฯ นายบรรณพจน์ฯ ยังมีชื่อถือหุ้นในบริษัท แอมเพิลริช อินเวสเมนต์ จำกัด อีกด้วย รวมทั้งหมด 1,150,380,520 หุ้น คิดรวมเป็นร้อยละ 47.08 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด

ทางใต้สวนในคดีนี้ไม่ปรากฏพยานหลักฐานใดที่น่าเชื่อได้ว่าบุคคลในครอบครัวของจำเลยเป็นเจ้าของหุ้นนั้นอย่างแท้จริง กลับปรากฏจากเอกสารและคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามคดีหมายเลขแดงที่ อม. 1/2553 ที่ศาลมีคำสั่งให้นำมารวมกับคดีนี้ โดยคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฉบับดังกล่าววินิจฉัยว่า จำเลยและนางพจมาน ชินวัตร ยังคงเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่อย่างแท้จริงในบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวนำมารับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีนี้ได้

ดังนั้น จำเลยจึงเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากผลประโยชน์ของบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) อันถือเป็นมูลเหตุเพียงพอให้จำเลยเร่งสั่งการให้นายสุรเกียรติ์ฯ แจ้งสหภาพพม่าว่าจำเลยพร้อมที่จะเพิ่มวงเงินกู้จาก 3,000 ล้านบาท เป็น 4,000 ล้านบาท ทั้งที่รัฐอยู่แล้วว่ามีข้อกักตัวของกระทรวงการต่างประเทศ อีกทั้งวงเงิน 3,000 ล้านบาทแรก และส่วนที่เพิ่มขึ้น 1,000 ล้านบาท ก็ยังมีได้นำเข้าพิจารณาในคณะรัฐมนตรี

การกระทำของจำเลยจึงเข้าลักษณะของการเข้ามีส่วนได้เสีย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

แม้จะได้ความจากทางใต้สวนว่าประเทศไทยอาจให้ความสนับสนุนให้กู้ยืมแก่ประเทศเพื่อนบ้านได้ และการให้กู้ยืมครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยบริเวณชายแดนก็ตาม แต่ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152 ไม่มีองค์ประกอบของความผิดหรือมูลเหตุซึ่งจูงใจว่าจะต้องเป็นการเสียหายแก่รัฐหรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด แม้จำเลยเป็นผู้เห็นชอบสั่งการไปตามขั้นตอนของทางราชการตั้งแต่เริ่มจนแล้วเสร็จ โดยไม่ปรากฏชัดแจ้งว่ามีขั้นตอนใดที่กระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบใด จำเลยก็ไม่อาจปฏิเสธความผิดของตนได้ เพราะได้เกิดมีความทับซ้อนกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของผู้มีตำแหน่งหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติห้ามไว้ โดยจำเลยเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศก็ได้ทักท้วงแล้ว

เมื่อจำเลยเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ย่อมถือได้ว่าจำเลยเข้ามีส่วนได้เสีย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเอง หรือบริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) อันเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น จึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152

องค์คณะโดยมติเสียงข้างมากเห็นว่าเมื่อการกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามมาตรา 152 ซึ่งเป็นบทเฉพาะ ดั่งได้วินิจฉัยมาแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบททั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 อีก

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายมีว่า โจทก์มีสิทธิขอให้จำเลยคืนหรือใช้ค่าเสียหายให้แก่กระทรวงการคลังหรือไม่ เพียงใด ในปัญหานี้ กรณีเป็นเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ชอบที่จะต้องแจ้งให้กระทรวงการคลังดำเนินการให้จำเลยนั้นชดใช้ความเสียหายนั่นเอง ไม่มีบทกฎหมายใดให้อำนาจโจทก์มีค่าขอให้จำเลยคืนหรือใช้ค่าเสียหายให้แก่กระทรวงการคลังเข้ามาในคดีนี้ได้ จึงต้องยกคำขอโจทก์ในส่วนนี้

อนึ่ง ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2560 มาตรา 7 ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา 152 และให้ใช้อัตราโทษใหม่ แต่กฎหมายที่แก้ไขใหม่ไม่เป็นคุณแก่จำเลย จึงต้องใช้กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่จำเลย

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152 (เดิม) องค์คณะโดยมติเสียงข้างมากให้จำคุก 3 ปี คำร้องของจำเลยและคำขออื่นของโจทก์นอกจากนี้ให้ยก

หุ้นทั้งหมดของ
บริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น
จำกัด (มหาชน)

■ ร้อยละ 47.08

- นายพานทองแท้ ชินวัตร
- นางสาวพินทองทา ชินวัตร
- นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์
- นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
- บริษัท แอมเฟลริช อินเวสเมนต์ จำกัด
(ผู้ถือหุ้นคือ นายพานทองแท้ฯ
นางสาวพินทองทาฯ นายบรรณพจน์ฯ
และนางสาวยิ่งลักษณ์)

■ บุคคลอื่น ๆ

บริษัท ซินแซทเทลไลท์
จำกัด (มหาชน)

บริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในบริษัท
ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)

■ บริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด
(มหาชน) เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่
(เกิน 50%)

■ บุคคลอื่น ๆ

ได้รับสัมปทาน
โทรคมนาคม
ทั่วประเทศ
สหภาพพม่า

คดีที่ 3

กรณีกล่าวหา นางเบญจา หลุยเจริญ
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านพัฒนาภาษี
กรมสรรพากร กับพวกรวม 5 ราย
ตอบข้อหาหรือให้บุคคลไม่ต้องเสียภาษี
กรณีซื้อหุ้นจากแอมเพิลริช

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5897/2562

สรุปคำฟ้องของโจทก์

นางเบญจา หลุยเจริญ ตำแหน่งที่ปรึกษาด้านพัฒนาภาษี นางสาวจรัส แหยมสร้อยทอง ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก (นิติกร 9) สำนักกฎหมาย นางสาวโมริรัตน์ บุญญาศิริ ตำแหน่งนิติกร 9 ชช. สำนักกฎหมาย นายกริช วิปุลานุสาสน์ ตำแหน่งนิติกร 8 ว. กลุ่มงานกฎหมาย สำนักกฎหมาย ข้าราชการพลเรือน สังกัดกรมสรรพากร ทั้ง 4 ราย ได้ร่วมกันตอบข้อหารือทางภาษีว่า นายพานทองแท้ ชินวัตร และนางสาวพินทองทา ชินวัตร ไม่มีหน้าที่ต้องชำระภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร กรณีที่บริษัท Ample Rich Investment Limited (แอมเพิลริช) ได้ซื้อหุ้นบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ไว้ แล้วต่อมาในระหว่างที่แอมเพิลริชถือหุ้น บริษัท ชินฯ ได้ลดราคาพาร์ลง เป็นเหตุให้จำนวนหุ้นที่แอมเพิลริชถือเพิ่มขึ้น และแอมเพิลริชได้ตกลงขายหุ้นบริษัท ชินฯ ที่ถือทั้งหมดให้แก่นายพานทองแท้ ชินวัตร และนางสาวพินทองทา ชินวัตร ในราคาพาร์ที่ลดลงดังกล่าว โดยไม่ผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมสรรพากร โดยมีนางสาวปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ ผู้หารือ เป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด

ลำดับเหตุการณ์

1 กรกฎาคม 2548

นางสาวปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ ซึ่งทำงานที่สำนักงานผู้สอบบัญชีของกลุ่มบริษัท ชินวัตร มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาด้านภาษีอากร ได้มีหนังสือหรือถึงอธิบดีกรมสรรพากรโดยมีประเด็นหรือว่า บริษัท แอมเฟิลริช อินเวสमेंท์ จำกัด ได้ซื้อหุ้นบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 32,920,000 หุ้น ในราคาพาร์ 10 บาท เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2542 และในระหว่างที่ถือหุ้น บริษัท ชินฯ ได้ลดราคาพาร์ลงเหลือ 1 บาท เป็นเหตุให้จำนวนหุ้นที่แอมเฟิลริชถือเพิ่มเป็น 329,200,000 หุ้น ต่อมาแอมเฟิลริชตกลงขายหุ้นชินที่ถือทั้งหมดให้แก่นายพานทองแท้ ชินวัตร ในราคาพาร์ 1 บาท โดยไม่ผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงหาหรือว่าเมื่อนายพานทองแท้ฯ ซื้อหุ้นชิน จากแอมเฟิลริช จะมีภาระต้องชำระภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรหรือไม่

4 กรกฎาคม 2548

นางเบญจมา หลุยเจริญ ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิบดีกรมสรรพากรมอบหมายให้สำนักกฎหมายพิจารณา โดยมีนายกริชวิบูลานุศาสน์ เป็นผู้พิจารณาตอบข้อหารือ

7 กันยายน 2548

นางสาวโมริรัตน์ บุญญาศิริ มีหนังสือถึงนางสาวปราณี เวชพฤษพิทักษ์ เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า (1) แอมเพิลริชฯ ประกอบกิจการใด (2) มีบุคคลใดเป็นผู้ถือหุ้น (3) นายพานทองแท้ ชินวัตร เป็นหรือเคยเป็นพนักงาน ลูกจ้าง กรรมการ ที่ปรึกษา หรือบุคคลผู้รับทำงานให้ในลักษณะทำนองเดียวกันของบริษัท ชินฯ หรือไม่ (4) ปัจจุบันแอมเพิลริชถือหุ้นบริษัท ชินฯ จำนวน 329,200,000 หุ้นอยู่หรือไม่ และ (5) แอมเพิลริชได้ขายหุ้นดังกล่าวให้แก่นายพานทองแท้ ชินวัตร เมื่อใด

12 กันยายน 2548

นางสาวปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ มีหนังสือชี้แจงว่า (1) แอมเฟิลริชประกอบกิจการซื้อขายหลักทรัพย์ ไม่มีสถานประกอบการในประเทศไทย (2) แอมเฟิลริช มีนายพานทองแท้ ชินวัตร และนางสาวพินทองทา ชินวัตร เป็นกรรมการบริษัท และ (3) นายพานทองแท้ ชินวัตร และนางสาวพินทองทา ชินวัตร ไม่เป็นพนักงาน ลูกจ้าง กรรมการที่ปรึกษา หรือบุคคลผู้รับทำงานในลักษณะเดียวกันของบริษัท ชินฯ แต่ไม่มีคำตอบชี้แจงคำถามข้อที่ (4) และ (5) นอกจากนี้ยังได้หาหรือเพิ่มเติมว่า หากแอมเฟิลริช ขายหุ้นให้แก่นายพานทองแท้ ชินวัตร จำนวน 164,600,000 หุ้น และขายให้แก่นางสาวพินทองทา ชินวัตร จำนวน 164,600,000 หุ้น ในราคาพาร์ 1 บาท บุคคลทั้งสองจะมีภาระต้องชำระภาษีตามประมวลรัษฎากรหรือไม่

20 กันยายน 2548

นายกรีช วิบูลานุสาสน์ มีความเห็นว่า กรณีซื้อหุ้นในราคาต่ำกว่าราคาตลาด ส่วนต่างของราคาซื้อกับราคาตลาดไม่เข้าลักษณะเป็นเงินได้หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับอันเข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร นางสาวโมริรัตน์ บุญญาศิริ และนางสาวจรัส แหยมสร้อยทอง ให้ความเห็นชอบและเสนอต่อนางเบญจา หลุยเจริญ ซึ่งปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมสรรพากรต่อไป

21 กันยายน 2548

นางเบญจา หลุยเจริญ ได้ลงนามตอบข้อหาหรือ มีสาระสำคัญว่า

1. การขายหุ้นบริษัท ชินฯ ในราคาหุ้นละ 1 บาท ให้แก่นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทาх ถือเป็นการซื้อขายทรัพย์สินระหว่างบริษัทผู้ขายกับผู้ซื้อ เป็นเรื่องปกติทางการค้า ส่วนราคาที่ตกลงซื้อขายกันต่ำกว่าราคาตลาด ผู้ขายและผู้ซื้อ มีสิทธิตกลงกันได้ โดยผู้ซื้อต้องใช้ราคาทรัพย์สินตามที่ตกลงนั้น ตามมาตรา 453 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สำหรับประเด็นภาระภาษีการซื้อขายหุ้น (1) กรณีบริษัทซึ่งเป็นผู้ขายนั้น ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้น ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินลงทุน ถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร

หากการขายหุ้นต่ำกว่าราคาตลาด โดยไม่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินค่าตอบแทนตามราคาตลาดในวันที่โอนหุ้นได้ตามมาตรา 65 ทวิ (4) แห่งประมวลรัษฎากร

เนื่องจากตามข้อเท็จจริง แอมเฟลิริชจดทะเบียนนิติบุคคลใน British Virgin Islands ไม่มีสถานประกอบการในประเทศไทย และไม่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย ดังนั้น หากแอมเฟลิริชมิได้เข้ามาในประเทศไทยเพื่อการขายหุ้น หรือได้ขายหุ้นผ่านลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อในการประกอบกิจการในประเทศไทย กรณีจึงถือไม่ได้ว่าแอมเฟลิริชกระทำการกิจการในประเทศไทย ที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา 66 วรรคสอง และมาตรา 76 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เมื่อมีการจ่ายเงินค่าหุ้นไปให้กับแอมเฟลิริชซึ่งมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย เนื่องจากเงินได้ที่ได้รับไม่เข้าลักษณะเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40

(2) (3) (4) (5) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากร กรณีแอมเฟลริช จึงไม่มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีเงินได้ตามมาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากร (2) กรณีนายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทา ซึ่งเป็นผู้ซื้อ การได้ซื้อหุ้นในราคาต่ำกว่าราคาตลาด เป็นการซื้อทรัพย์สินในราคาถูก ซึ่งเป็นเรื่องของการตกลงกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายอันเป็นเรื่องปกติ ทั่ว ๆ ไป ของการซื้อขายตามมาตรา 453 แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ส่วนต่างของราคาซื้อกับราคาตลาด จึงไม่เข้าลักษณะ เป็นเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร

2. กรณีแอมเฟลริชได้ขายหุ้นบริษัท ชินฯ ที่ถือไว้ให้กับ นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทา ซึ่งเป็นกรรมการของตน ตามข้อเท็จจริงหุ้นที่แอมเฟลริชได้ซื้อไว้ถือเป็นทรัพย์สินหรือสินค้า ของบริษัท มิใช่หุ้นของบริษัทเป็นผู้ออกเอง กรณีจึงไม่เข้าลักษณะ ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรที่ 28/2538 เรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีการเสียภาษีในกรณีได้รับแจก หุ้น หรือได้ซื้อหุ้นในราคาต่ำกว่าราคาตลาดตามข้อตกลงพิเศษ ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2538

23 มกราคม 2549

แอมเฟิลริช นำหุ้นบริษัท ซินฯ ไปขายให้แก่นายพานทองแท้ ชินวัตร และนางสาวพินทองทา ชินวัตร ซึ่งมีตำแหน่งเป็นกรรมการของแอมเฟิลริช จำนวนคนละ 164,600,000 หุ้น ในราคาพาร์หุ้นละ 1 บาท รวมเป็นเงินคนละ 164,600,000 บาท ขณะที่ราคาตลาดหุ้นละ 49.25 บาท เป็นการขายต่ำกว่าราคาตลาดหุ้นละ 48.25 บาท นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทาฯ ไม่ได้แสดงรายการเงินได้จากส่วนต่างระหว่างราคาซื้อกับราคาตลาดของการซื้อหุ้นในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ต่อมาคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ตรวจสอบแล้วพบว่า มีหลักฐานอันน่าเชื่อว่า มีการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ กรณีการโอนขายหุ้นบริษัท ซินฯ โดยมี นายศุภรัตน์ วัฒนกุล กับพวกรวม 8 คน เป็นผู้ถูกกล่าวหา

2 กรกฎาคม 2550

คตส. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง และได้มีการแจ้งให้กรมสรรพากรตรวจสอบซึ่งกรมสรรพากรได้ตรวจสอบและประเมินเรียกเก็บเงินได้บุคคลธรรมดา รวมเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม (คำนวณถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2556) จากนายพานทองแท้ เป็นเงิน 5,904,791,172.29 บาท และนางสาวพินทองทา เป็นเงิน 5,904,503,601 บาท

18 กุมภาพันธ์ 2551

คตส. มีมติว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหา รายนางเบญจา หลุยเจริญ นางสาวจรัส แหยมสร้อยทอง นางสาวโมรีรัตน์ บุญญาศิริ และ นายกริช วิบุลนุศาสน์ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 154 และมาตรา 157 ประกอบมาตรา 83 และการกระทำของนางสาวปราณี เวชพฤกษ์พิทักษ์ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 154 และมาตรา 157 ประกอบมาตรา 86

ต่อมาัยการสูงสุดได้แจ้งว่าข้อกล่าวหาไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดี และเมื่อไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าคดีมีพยานหลักฐานสมบูรณ์ในการพิสูจน์ความผิดผู้ถูกกล่าวหา จึงได้เป็นโจทก์ฟ้องคดีต่อศาลเอง

การพิจารณาของศาลทั้ง 3 ชั้นศาล

ศาลชั้นต้น

(1) คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรที่ 28/2538 เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การเสียภาษีในกรณีได้รับแจกหุ้นหรือได้ซื้อหุ้นในราคาต่ำกว่าราคาตลาดตามข้อตกลงพิเศษ ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2538 กำหนดแนวปฏิบัติไว้ว่า “กรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนำหุ้นไปแจกให้พนักงาน ลูกจ้าง กรรมการที่ปรึกษา หรือบุคคลผู้รับทำงานให้ในลักษณะทำนองเดียวกันหรือนำหุ้นไปขายให้กับบุคคลตามข้อตกลงพิเศษ ในราคาต่ำกว่าราคาตลาด กรณีย่อมถือได้ว่าบุคคลดังกล่าวได้รับเงินพึงประเมินตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากรแล้ว จึงต้องนำไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษีที่ได้รับกรรมสิทธิ์ในหุ้นไม่ว่าหุ้นดังกล่าวจะมีเงื่อนไขหรือไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการจำหน่ายจ่ายโอนและไม่ว่าหุ้นดังกล่าวจะเป็นหุ้นที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” คำวินิจฉัยนี้มีได้จำกัดเฉพาะหุ้นเพิ่มทุนหรือหุ้นทุน แต่อย่างไรก็ตาม

(2) ปี 2537 กรมสรรพากรเคยมีความเห็นว่า กรณีของผู้ได้รับหุ้นที่เป็นบุคคลธรรมดา ควรถือว่ามีเงินได้ที่ต้องนำไปคำนวณภาษีตั้งแต่ได้รับหลักทรัพย์มาในราคาต่ำ เพราะตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร คำว่าเงินได้พึงประเมิน ให้ความหมายความรวมถึงทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นที่ได้รับซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน

**การตีความเหมือนกับปฏิบัติอยู่ว่าเป็นการซื้อทรัพย์สินมา
มิใช่ได้รับทรัพย์สินมา จึงไม่มีการประเมินทรัพย์สิน
เพิ่มเติม ถึงแม้จะได้รับมาในราคาถูกมากก็ตาม
จะก่อให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีได้ง่าย**

(3) ปี 2543 กรมสรรพากรเคยชี้แจงมายังคณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินของโจทก์ว่า กรณีบุคคลธรรมดาซื้อหุ้นโดยไม่ผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ว่าหุ้นบริษัทนี้จะจดทะเบียนหรือมิได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ผู้ซื้อหุ้นไม่มีเงินได้พึงประเมิน จึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เว้นแต่เป็นการซื้อหุ้นในราคาต่ำกว่าราคาหรือค่าอันพึงมี ผลต่างระหว่างราคาหรือค่าอันพึงมีกับราคาซื้อ เข้าลักษณะเป็นประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับ ซึ่งเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร ผู้ซื้อหุ้นต้องนำไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การตอบข้อหารือของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 จึงขัดกับคำวินิจฉัยที่ 28/2538 ซึ่งเป็นระเบียบปฏิบัติของกรมสรรพากร และยังขัดกับแนวปฏิบัติ การตอบข้อหารือที่ว่า ข้อหารือที่ถือว่าเป็นข้อเท็จจริงที่สมมุติขึ้น ไม่สมควรตอบให้ เนื่องจากในขณะที่ยังจำเลยที่ 5 หรือมานั้นยังไม่มี การซื้อขายหุ้นกันในความ เป็นจริงแต่อย่างใด

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า วันที่ 23 มกราคม 2549 แอมเฟิลริช นำหุ้นบริษัท ชินฯ ขายให้แก่นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทาฯ คนละ 164,600,000 บาท ในราคาหุ้นละ 1 บาท ขณะที่ราคาตลาดหุ้นละ 49.25 บาท เท่ากับว่าขายในราคาต่ำกว่าราคาตลาดหุ้นละ 48.25 บาท แล้วบุคคลทั้งสองนำหุ้นพิพาทไปให้บิดารวบรวมขายให้แก่กลุ่ม 테마เส็กของประเทศสิงคโปร์ **ถือว่า นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทาฯ ได้รับประโยชน์จากส่วนต่างของค่าหุ้นอันอาจคำนวณได้เป็นเงินหรือเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ได้เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร จำนวนคนละ 7,941,950,000 บาท จึงต้องนำไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษี และ** ปีภาษี 2549 บุคคลทั้งสองไม่ได้แสดงรายการเงินได้จากส่วนต่างระหว่างราคาซื้อกับราคาตลาดของหุ้นชิน การถือครองหุ้นพิพาทรวมทั้งการโอนขายมีลักษณะเป็นการสมยอมกันเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี การตอบข้อหารือของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมสรรพากร เป็นความผิดสำเร็จขณะตอบข้อหารือเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2548

การกระทำของจำเลยทั้งห้าทำให้ผู้เสียภาษีนำคำตอบข้อหารือไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบ เป็นความผิดตามฟ้อง

พิพากษาว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157, 83 จำเลยที่ 5 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157, 86 จำคุกจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 คนละ 3 ปี จำคุกจำเลยที่ 5 มีกำหนด 2 ปี ไม่มีเหตุสมควรรอกการลงโทษ

จำเลยทั้งห้าอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรที่ 28/2538 รวมถึงหุ้นทุกประเภท หรือเป็นเรื่องเฉพาะหุ้นเพิ่มทุน

จากคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากร ใช้คำว่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ซึ่งหมายถึง ห้างหุ้นส่วนจำกัด และห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

ลักษณะของห้างหุ้นส่วนจำกัดและห้างหุ้นส่วนสามัญตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จะไม่มีหุ้นเพิ่มทุน แต่หากจะให้หุ้นแก่พนักงานผู้เป็นหุ้นส่วน หรือกรรมการ จะต้องเป็นหุ้นของบริษัทอื่นเท่านั้น

นอกจากนี้ จากคำเบิกความของพยานที่เกี่ยวข้องได้เบิกความทำนองเดียวกันว่า คำว่า “หุ้น” ตามคำวินิจฉัย ไม่ได้หมายความเฉพาะหุ้นเพิ่มทุนเท่านั้น แต่รวมถึงหุ้นทั่วไปด้วย

อีกทั้งที่มาของคำวินิจฉัยซึ่งฝ่ายนโยบายภาษี กองนโยบายและแผน กรมสรรพากร เคยมีความเห็นไว้ว่าผู้ได้รับหุ้นที่เป็นบุคคลธรรมดาควรถือว่ามีเงินได้ที่ต้องนำไปคำนวณภาษีตั้งแต่ได้รับหลักทรัพย์มาในราคาต่ำกว่าตีความเป็นการซื้อทรัพย์สินมา มิใช่ได้รับทรัพย์สินมา จึงไม่มีการประเมินทรัพย์สินเพิ่มเติม ถึงแม้จะได้รับมาในราคาถูกลงก็ตาม จะก่อให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีได้ง่าย

ดังนั้น เมื่อพิจารณาที่มาของคำวินิจฉัยแล้ว คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรมีเจตนาต้องการใช้คำว่า “หุ้น” เท่านั้น หมายถึง หุ้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ว่าจะเป็นหุ้นสามัญ หุ้นกู้ หุ้นบุริมสิทธิ และมีความหมายรวมถึงหุ้นทุกชนิด มิได้หมายถึงเฉพาะหุ้นเพิ่มทุน

หนังสือตอบข้อหารือของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ขัดกับคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการวินิจฉัยภาชีอากรที่ 28/2538 หรือไม่

เมื่อตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาชีอากร หมายถึงหุ้น
ทุกประเภท และการที่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ตอบข้อหารือที่มีลักษณะเกี่ยวกับการ
ซื้อขายหุ้น แต่กลับใช้ดุลพินิจตอบข้อหารือของจำเลยที่ 5 แตกต่างกันว่า
การได้ซื้อหุ้นราคาต่ำกว่าราคาตลาดเป็นการซื้อทรัพย์สินในราคาถูก ซึ่งเป็น
เรื่องของการตกลงกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย อันเป็นเรื่องปกติทั่วไปของการ
ซื้อขายตามมาตรา 453 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนต่างของ
ราคาซื้อกับราคาตลาดจึงไม่เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 39
แห่งประมวลรัษฎากร จึงเป็นการขัดต่อกฎหมายและแนวทางปฏิบัติอย่าง
ชัดเจน ขัดแย้งกับเจตนารมณในคำวินิจฉัยที่ 28/2538 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ป้องกันการหลีกเลี่ยงการเสียภาษี

การตอบข้อหารือของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 และจำเลยที่ 5 ซึ่งทำหนังสือ สอบถามกรมสรรพากรทำให้เกิดความเสียหายแก่กรมสรรพากร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 หรือไม่

การที่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ร่วมกันกระทำการตอบข้อหารือโดยอ้างว่า
กรณีแอมเฟลริชขายหุ้นบริษัท ซินฯ ในราคาหุ้นละ 1 บาท ให้กับนายพานทองแท้
และนางสาวพินทองทาฯ เป็นเรื่องปกติในทางการค้า การซื้อทรัพย์สินในราคาถูก
ซึ่งเป็นเรื่องของการตกลงกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายอันเป็นเรื่องปกติทั่วไป
ของการซื้อขายตามมาตรา 453 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ส่วนต่างของราคาซื้อกับราคาตลาดจึงไม่เข้าลักษณะของเงินได้พึงประเมินตาม
มาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร และการทำหนังสือสอบถามของจำเลยที่ 5
ที่รู้ข้อเท็จจริงอยู่แล้วว่าแอมเฟลริชยังไม่ได้ขายหุ้นของบริษัท ซินฯ แต่ใน
หนังสือสอบถามทำให้เข้าใจว่ามีการซื้อขายหุ้นกันแล้ว เป็นข้อพิรุณที่สุจริตชน
ไม่ทำกัน และอาชีพของจำเลยที่ 5 ย่อมทราบเงื่อนไขเกี่ยวกับการตอบ
ข้อซักถามของเจ้าพนักงานในกรมสรรพากรเป็นอย่างดี

กรณีจำเลยที่ 5 ไม่ได้ตอบคำถามที่กรมสรรพากรสอบถาม ถือเป็นกรณ
 ใจทำหนังสือหรือกรมสรรพากรเพื่อเปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานกรมสรรพากร
 ร่วมกันตอบข้อหาหรือโดยไม่ขัดกับเงื่อนไขการตอบข้อหาหรืออันเป็นการกระทำ
 โดยแบ่งหน้าที่กันทำ

**การกำหนดข้อสอบถามของจำเลยที่ 5 และการตอบหนังสือ
 หรือของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 จึงเป็นการร่วมกันกระทำ
 โดยเจตนาเพื่อให้นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทา
 ซึ่งมีหน้าที่ต้องเสียภาษีจากการซื้อหุ้นราคาต่ำกว่าราคาตลาด
 ไม่ต้องเสียภาษีหรือเสียภาษีน้อยลงในปีภาษีดังกล่าว
 ก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง
 และแก่ทางราชการอย่างชัดเจน อันเป็นการกระทำความผิด
 ตามประมวลกฎหมายอาญา**

มีเหตุสมควรลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุกหรือไม่

สภาพความผิดของจำเลยทั้งห้าเป็นการกระทำโดยมิได้คำนึง
 ถึงความเสียหายและความน่าเชื่อถือในการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศชาติ
 พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง จำเลยที่ 5 จะอ้างว่าเรื่องนี้ในที่สุดแล้ว
 ก็ได้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
 ทางการเมืองได้มีคำพิพากษายึดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องไปหมดแล้ว และศาลภาษี
 อากรกลางได้มีคำพิพากษาเพิกถอนการประเมินภาษีของกรมสรรพากรไปแล้ว
 มาเป็นข้ออ้างเพื่อให้ศาลรอกการลงโทษหาได้ไม่ ที่ศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกจำเลย
 ทั้งห้าโดยไม่รอกการลงโทษนั้น ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ
 เห็นพ้องด้วย

พิพากษายีน

จำเลยทั้ง 5 ฎีกา โดยผู้พิพากษาพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษา ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ศาลฎีกา

จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ร่วมกันตอบข้อหาหรือของจำเลยที่ 5 เป็นการขัดต่อ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรที่ 28/2538 หรือไม่

คำวินิจฉัยที่ 28/2538 เป็นเรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเกี่ยวกับ ภาระภาษีในกรณีได้รับแจกหุ้น หรือได้ซื้อหุ้นในราคาต่ำกว่าราคาตลาด ตามข้อตกลงพิเศษ มีสาระสำคัญว่า

“กรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนำหุ้นไปแจกให้ พนักงาน ลูกจ้าง กรรมการ ที่ปรึกษา หรือบุคคลผู้รับทำงานให้ ในลักษณะทำนองเดียวกัน หรือนำหุ้นไปขายให้กับบุคคลดังกล่าว ตามข้อตกลงพิเศษในราคาต่ำกว่าราคาตลาด กรณีย่อมถือได้ว่า บุคคลดังกล่าวได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 39 แห่งประมวล รัษฎากรแล้ว จึงต้องนำไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาประจำปีภาษีที่ได้รับกรรมสิทธิ์ในหุ้น ไม่ว่าจะหุ้นดังกล่าว จะมีเงื่อนไขหรือไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการจำหน่ายจ่ายโอน และ ไม่ว่าจะหุ้นดังกล่าวจะเป็นหุ้นที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย หรือนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย...”

แม้คำวินิจฉัยดังกล่าวไม่ได้ระบุโดยชัดแจ้งว่า หุ้นตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรดังกล่าวเป็นหุ้นเพิ่มทุนหรือหุ้นประเภทใด แต่เมื่อพิจารณาที่มาของคำวินิจฉัยดังกล่าวประกอบกับเจตนารมณ์ของการเสนอซื้อหรือของกรมสรรพากร เห็นได้ว่าความเห็นของกองนโยบายและแผน ฝ่ายนโยบายภาษี ที่เสนอต่ออธิบดีกรมสรรพากร รวมถึงประเด็นที่อธิบดีกรมสรรพากรขอหรือคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรก็ดี เป็นเรื่องเกี่ยวกับภาระหน้าที่ในการเสียภาษีของพนักงานลูกจ้างที่บริษัทนายจ้างออกหุ้นเพิ่มทุนแล้วนำมาแจกพนักงานลูกจ้างหรือขายให้แก่พนักงานลูกจ้าง ในราคาต่ำกว่าราคาตลาดมากทั้งสิ้น

ประกอบกับเมื่อพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรที่กล่าวถึงการนำหุ้นไปขายให้พนักงานลูกจ้างฯ ตามข้อตกลงพิเศษ ในราคาที่ต่ำกว่าราคาตลาด คำว่า “ข้อตกลงพิเศษ” หม่อมราชวงศ์จตุรมงคลโสณกุล ให้การต่อ คตส. ว่า น่าจะหมายถึง Employee Stock Option Plan ซึ่งใช้กันอยู่มากในเศรษฐกิจต่างประเทศ เนื่องจากจะทำให้พนักงานมีส่วนในความเป็นเจ้าของและทำงานดีขึ้น

แสดงว่า “หุ้น” ในคำวินิจฉัย จะต้องเป็นกรณีที่บริษัทนำหุ้นที่บริษัทออกเองซึ่งเป็นส่วนทุนของบริษัทที่บริษัทนำไปแจกหรือขายในราคาต่ำ เพราะหากเป็นการนำหุ้นของบริษัทอื่นที่บริษัทซื้อไว้เพื่อลงทุนและบันทึก

เป็นทรัพย์สินไปแจกหรือขายให้แก่พนักงานแล้ว พนักงานย่อมไม่ได้มีส่วน
ในความเป็นเจ้าของบริษัท

ยิ่งแสดงให้เห็นว่า คำวินิจฉัยเป็นเรื่องเกี่ยวกับหุ้นเพิ่มทุนและเป็น
หุ้นเพิ่มทุนที่มีการแจกหรือขายต่ำกว่าราคาตลาดให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
การจ้างแรงงานเท่านั้น

ส่วนที่คำวินิจฉัยที่เริ่มต้นด้วยคำว่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล”
ซึ่งในความเป็นจริงห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไม่มีหุ้นเพิ่มทุนนั้น เมื่อพิจารณาถึงวิธี
การคำนวณมูลค่าหุ้นเพื่อนำไปถือเป็นเงินได้พึงประเมินของผู้รับแจกหุ้นหรือ
ซื้อหุ้นในราคาต่ำกว่าราคาตลาดตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัย ซึ่งแยกออกเป็น
กรณีหุ้นที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับหุ้นที่ไม่ได้มีการ
ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และแต่ละกรณีก็ต้องแยกด้วยว่า
หุ้นดังกล่าวมีราคาขายให้แก่ประชาชนทั่วไป (Public Offering) หรือไม่

การคำนวณมูลค่าหุ้นโดยอ้างอิงกับราคาขายให้ประชาชนทั่วไป (Public
Offering) ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นว่า หุ้นตามคำวินิจฉัย เป็นหุ้นเพิ่มทุนหรือ
หุ้นเพิ่มทุนที่บริษัทออกใหม่เท่านั้น ไม่เกี่ยวกับหุ้นของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลด้วย

แต่เหตุที่คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรได้กล่าวถึงห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคลในคำวินิจฉัยดังกล่าวด้วย อาจเป็นเพราะคำว่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคล” เป็นถ้อยคำที่ใช้ควบคู่กันในประมวลรัษฎากร มาตรา 39 เมื่อ
กล่าวถึงผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลก็เป็นได้

**กรณีจึงฟังได้ตามข้อต่อสู้ของจำเลยทั้งห้าว่า คำว่า “หุ้น”
ตามคำวินิจฉัยที่ 28/2538 ไม่ได้หมายถึงหุ้นทุกประเภท
รวมทั้งหุ้นของบริษัทอื่นที่บริษัทนั้นถือไว้ในลักษณะที่เป็น
ทรัพย์สินด้วย ความเห็นของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ตามหนังสือ
ตอบข้อหารือจึงมิได้ขัดต่อคำวินิจฉัยที่ 28/2538**

จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ตอบข้อหาหรือเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อช่วยให้ นายพานทองแท้ ชินวัตร และนางสาวพินทองทา ชินวัตร ไม่ต้อง เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในการซื้อหุ้นบริษัท ชินฯ จากแอมเฟลริช สำหรับส่วนต่างของราคาซื้อขายกับราคาตลาดหรือไม่

แนวทางการตอบข้อหาหรือเดิมที่จำเลยอ้าง จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 อ้างว่า กรมสรรพากรมีแนวทางการตอบข้อหาหรือในปัญหาดังกล่าวตลอดมาก่อนหน้านั้นว่า การซื้อหุ้นในราคาต่ำกว่าราคาตลาดยังไม่เข้าลักษณะเป็นเงินได้พึงประเมินที่จะต้องไปคำนวณเงินได้พึงประเมินเพื่อเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร มาตรา 39

เห็นได้ว่า การซื้อขายหุ้นตามข้อหาหรือที่จำเลยอ้างมีการซื้อขายหุ้นกันจริงทุกกรณี เพียงแต่มีเหตุที่ทำให้ซื้อขายกันในราคาต่ำกว่าราคาตลาด โดยบางกรณีเป็นการขายให้แก่บริษัท Holding Company ที่ผู้ขายหุ้นมีส่วนร่วมในการจัดตั้ง บางกรณีเป็นการขายให้แก่นิติบุคคลในเครือเดียวกัน หรือบางกรณีเป็นการขายในราคาต่ำที่เป็นผลมาจากการต่อรองราคา แสดงว่าเป็นการขายที่ผู้ขายยอมขาดทุนกำไรเพราะมีความหวังว่าจะได้รับประโยชน์ที่อาจจะสูงกว่าจากอีกนิติบุคคลหนึ่งที่ตนมีส่วนได้เสียอยู่ด้วย

แต่ข้อหาหรือของจำเลยที่ 5 เป็นกรณีที่แอมเฟลริชขายหุ้นบริษัท ชินฯ ทั้งหมดที่ตนถืออยู่ ให้แก่นายพานทองแท้ฯ และนางสาวพินทองทาฯ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาในราคาทุน แอมเฟลริชไม่มีโอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากการขายหุ้นนอกเหนือจากเงินค่าซื้อหุ้น ซึ่งก็เป็นเพียงเงินจำนวนเท่ากับที่แอมเฟลริชซื้อหุ้นมา

แสดงให้เห็นว่า การซื้อขายหุ้นบริษัท ชินฯ ระหว่างแอมเพิลริช กับนายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทา ไม่ใช้การตกลงกัน ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายอันเป็นเรื่องปกติทั่วไปของการซื้อขาย แต่เป็นการซื้อขายหุ้นที่มีลักษณะของการให้รวมอยู่ด้วย มิฉะนั้น แอมเพิลริชคงไม่ยอมขายหุ้นบริษัทชินฯ ทั้งหมดที่ตน ถืออยู่ให้แก่นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทา ในราคาพาร์เพียงหุ้นละ 1 บาท เช่นนั้น

ส่วนที่อ้างถึงการตอบข้อหารือของกรมสรรพากรกรณีการซื้อขายหุ้น ในราคาต่ำกว่าราคาตลาดระหว่างมารดากับบุตรชายและระหว่างพี่ชายกับ น้องสาว และกรณีบุตรซื้อหุ้นจากบิดาในราคาต่ำกว่าราคาตลาด กับกรณีบิดา โอนหุ้นให้บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายโดยไม่มีค่าตอบแทน ซึ่งกรมสรรพากร ตอบข้อหารือทำนองเดียวกันว่า กรณีที่เป็นการซื้อขาย ในขณะที่รับโอน ยังมีได้ก่อให้เกิดรายได้แก่ผู้รับโอน จนกว่าผู้รับโอนจะได้ขายหุ้นดังกล่าวไป โดยได้รับประโยชน์ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน เจ้าพนักงานประเมิน จึงจะมีอำนาจประเมินมูลค่าหุ้นดังกล่าว ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (4) (ข) ส่วนกรณีบิดาโอนหุ้นให้บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายโดยไม่มี ค่าตอบแทน การรับโอนหุ้นของบุตรถือว่าเป็นเงินได้ที่ได้รับโดยหน้าที่ ธรรมดาจรรยา ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา 42 (10) (เดิม) แห่งประมวลรัษฎากร

เห็นได้ว่า ข้อหารือดังกล่าวเป็นเรื่องการโอนขายหุ้นหรือยกให้ ในระหว่างบุคคลธรรมดาที่สืบสายโลหิตเดียวกัน แตกต่างจากข้อหารือของ จำเลยที่ 5 ที่เป็นเรื่องที่นิติบุคคลซึ่งเป็นบุคคลแยกต่างหากจากผู้ถือหุ้นหรือ กรรมการโอนขายหุ้นในราคาต่ำกว่าราคาตลาดให้แก่บุคคลธรรมดา และไม่มี เรื่องหน้าที่ธรรมดาจรรยาเข้ามาเกี่ยวข้อง

ข้อเท็จจริงตามหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรที่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 อ้างถึง จึงแตกต่างจากข้อหารือของจำเลยที่ 5

จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณตอบข้อหารือของกรมสรรพากรมานาน ย่อมต้องทราบดีตั้งแต่ก่อนตอบข้อหารือแล้วว่า ข้อเท็จจริงตามข้อหารือของจำเลยที่ 5 ไม่ตรงกับข้อหารือที่เคยมีมาก่อน และทราบดีว่าไม่ว่าจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 จะตอบข้อหารือในทางใด ย่อมเป็นการสร้างบรรทัดฐานใหม่ที่ยังไม่มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาให้อ้างอิง อีกทั้งจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ย่อมต้องทราบดีว่า แม้ข้อเท็จจริงตามข้อหารือของจำเลยที่ 5 ไม่ตรงกับคำวินิจฉัยที่ 28/2538 ที่ถือว่าการรับโอนหุ้นมาในราคาต่ำกว่าราคาตลาดที่ต้องนำส่วนต่างของราคาซื้อขายกับราคาตลาดมาคิดคำนวณเพื่อเสียภาษี

**แต่ข้อเท็จจริงตามข้อหารือของจำเลยที่ 5 ใกล้เคียง
กับข้อเท็จจริงตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษี
อากรดังกล่าวมากกว่าข้อเท็จจริงตามแนวทางการตอบ
ข้อหารือของกรมสรรพากรที่เคยมีมาก่อนหน้านั้น
เพราะเป็นเรื่องการขายหรือโอนหุ้นที่มีลักษณะเป็นการยกให้
รวมอยู่ด้วยเช่นเดียวกัน**

อีกทั้งในด้านของผู้รับโอน ผู้รับโอนหุ้นต่างได้รับประโยชน์เป็นส่วนต่างของราคาซื้อกับราคาตลาดเช่นเดียวกัน ภาระภาษีของผู้รับโอนไม่น่าจะมีความแตกต่างกัน

การตอบข้อหาหรือในทิศทางเดียวกับคำวินิจฉัยที่ 28/2538 ย่อมเป็นการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและก่อให้เกิด ความเป็นธรรมแก่ผู้เสียหายอากรโดยทั่วไปมากกว่า

ประโยชน์จากส่วนต่าง ของราคาซื้อขายกับราคาตลาด

แม้ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนว่า ขณะที่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 พิจารณาข้อหาหรือนั้น หุ่นบริษัท ชินฯ มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ในราคาหุ้นละเท่าใด ปรากฏเพียงว่า หลังจากตอบข้อหาหรือแล้ว ในวันที่ 23 มกราคม 2549 วันที่แอมเฟลิริชขายหุ้นนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในราคาหุ้นละ 1 บาท ในวันดังกล่าวหุ้นบริษัท ชินฯ มีราคาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หุ้นละ 49.25 บาท ทำให้มีส่วนต่างของราคาซื้อขายกับราคาตลาด หุ้นละ 48.25 บาท

หากถือตามความเห็นของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทา จะได้รับประโยชน์จากส่วนต่างของราคาซื้อขายกับราคาตลาด ณ วันซื้อขายจริง ที่ไม่ต้องนำมาคำนวณเป็นเงินได้พึงประเมินเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นเงินจำนวนคนละ 7,941,950,000 บาท และเมื่อรวมของทั้งสองคนเป็นเงินจำนวนมากถึง 15,883,900,000 บาท

แม้ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ขณะที่จำเลยพิจารณาตอบข้อหาหรือหุ้นบริษัท ชินฯ มีราคาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หุ้นละเท่าใดก็ตาม เมื่อช่วงเวลาที่จำเลยพิจารณาข้อหาหรือ ห่างจากวันที่ซื้อขายจริงเพียงประมาณ 4 เดือน ราคาซื้อขายหุ้นบริษัท ชินฯ ณ วันดังกล่าว จึงไม่น่าจะแตกต่างจากราคา ณ วันที่ซื้อขายจริงมากนัก และโดยวิสัยของจำเลยเคยปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภาษีมาก่อน โดยเฉพาะจำเลยที่ 4 เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านภาษีอากรที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ เป็นไปไม่ได้ที่จะไม่ตรวจสอบก่อนตอบ

**เงินได้พึงประเมินของนายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทา
15,883,900,000 บาท**

ข้อหาหรือว่า หากตอบข้อหาหรือตามหนังสือ นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทาจะได้รับประโยชน์ไม่ต้องนำส่วนต่างราคาซื้อขายกับราคาตลาดไปคิดคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเงินเพียงใด

แนวการตอบข้อหาหรือกรณีผู้হারอไม่สุจริต

สำนักงานกฎหมายหรือกองนิติการเดิมมีแนวปฏิบัติตั้งแต่ปี 2519 ว่า เมื่อมีผู้ขอหาหรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร กรมสรรพากรไม่จำเป็นต้องตอบทุกเรื่อง โดยเฉพาะเมื่อปรากฏพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความไม่สุจริตของผู้ขอหาหรือ

การขอหาหรือในคดีนี้ เมื่อพิจารณาพฤติการณ์ของจำเลยที่ 5 ที่ไม่ให้ข้อเท็จจริงที่กรมสรรพากรขอทราบเพิ่มเติมในข้อที่ว่า แอมเฟิลริช มีบุคคลใดถือหุ้นอยู่ และถือหุ้นอยู่เป็นจำนวนเท่าใด อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าประสงค์ปกปิดข้อเท็จจริงว่า ในขณะนั้นมีเพียงนายพานทองแท้ เป็นผู้ถือหุ้นแอมเฟิลริชแต่เพียงผู้เดียว และนายพานทองแท้ กับนางสาวพินทองทา เป็นกรรมการของแอมเฟิลริช เพื่อมิให้เกิดประเด็นที่ต้องพิจารณาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย เพราะหากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ซื้อเป็นผู้ถือหุ้นและเป็นกรรมการของบริษัทผู้ขาย ผลทางกฎหมายอาจแตกต่างไปจากที่จำเลยที่ 5 คาดหมายไว้

นอกจากนี้ ยังมีได้ให้ข้อเท็จจริงในข้อที่ว่า ปัจจุบันแอมเฟิลริชถือหุ้นบริษัท ชินฯ จำนวน 329,200 หุ้น อยู่ใช่หรือไม่ และแอมเฟิลริชได้ขายหุ้นให้กับ

นายพานทองแท้ เมื่อใด แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 5 ประสงค์ที่จะให้เกิดความคลุ้มเคลือว่าขณะนั้นแอมเฟิลริชขายหุ้นบริษัท ซินฯ ให้แก่นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทาฯ แล้วหรือยัง แสดงให้เห็นถึงความไม่สุจริตของจำเลยที่ 5 ในการขอหารื้ออย่างชัดแจ้ง

จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เคยมีประสบการณ์ในการตรวจสอบภาษีมาก่อน ย่อมต้องมองเห็นความไม่สุจริต และควรนำมาเป็นเหตุในการไม่ตอบข้อหารื้อของจำเลยที่ 5 เพราะต้องด้วยหลักเกณฑ์ที่กรมสรรพากรจะไม่ตอบข้อหารื้อก็ได้ ตามแนวปฏิบัติของกองนิติการ แต่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 กลับยังคงพิจารณาทำความเข้าใจและตอบข้อหารื้อของจำเลยที่ 5 ทั้งที่จำเลยที่ 5 ให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนตามที่ขอทราบเพิ่มเติม ยิ่งไปกว่านั้นคำตอบที่กล่าวถึงภาระภาษีของแอมเฟิลริชที่ว่า

“กรณีบริษัท แอมเฟิลริช ผู้ขาย ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้นเฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินลงทุน ถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ข) แห่งประมวลรัษฎากรหากการขายหุ้นดังกล่าวต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินค่าตอบแทนตามราคาตลาดในวันโอนหุ้นได้ตามมาตรา 65 ทวิ (4) แห่งประมวลรัษฎากร แต่เนื่องจากตามข้อเท็จจริงบริษัท แอมเฟิลริชเป็นบริษัทจดทะเบียนนิติบุคคลใน British Virgin Islands ไม่มีสถานประกอบการในประเทศไทย และไม่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย หากบริษัท แอมเฟิลริชมิได้เข้ามาในประเทศไทยเพื่อการขายหุ้นดังกล่าวหรือได้ขายหุ้นดังกล่าวผ่านลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อในการประกอบกิจการในประเทศไทย กรณีนี้ยังถือไม่ได้ว่าบริษัท แอมเฟิลริชกระทำการกิจการในประเทศไทย ที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา 66 วรรคสองและมาตรา 76 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร และเมื่อมีการจ่ายเงินค่าหุ้นดังกล่าวไปให้กับบริษัท แอมเฟิลริช ซึ่งมีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย เนื่องจากเงินได้ที่ได้รับไม่เข้าลักษณะเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) (3) (4) (5) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากรจึงไม่มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีเงินได้ตามมาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากร”

คำตอบดังกล่าวยังเป็นการตอบข้อหาหรือที่เกินกว่าที่หาหรือ และเป็นประโยชน์แก่แอมเฟลิริช โดยเฉพาะข้อความตอนท้ายที่เป็นเหมือนคำแนะนำวิธีดำเนินการเพื่อมิให้เงินค่าหุ้นที่แอมเฟลิริชได้รับจากนายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทาฯ เข้าลักษณะเงินได้พึงประเมินที่ต้องนำมาเสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร นับว่าเป็นข้อพิรุธของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4

การตอบข้อหาหรือ มีผลผูกพัน เจ้าพนักงานประเมินภาษีอากรหรือไม่

จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรมสรรพากร และปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักกฎหมายที่ถือว่าเป็นคลังสมองของกรมสรรพากร ความเห็นของจำเลย ย่อมต้องมีผลต่อการตัดสินใจประเมินไม่มากนักน้อย

การที่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ตอบข้อหาหรือในนามของกรมสรรพากร ย่อมมีผลประการสำคัญ คือ หากนายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทาฯ ไม่แสดงรายการมูลค่าหุ้นที่ซื้อจากแอมเฟลิริช และเจ้าพนักงานประเมินเห็นต่าง โดยเห็นว่าส่วนต่างของราคาซื้อขายหุ้นกับราคาตลาดถือเป็นเงินได้พึงประเมินที่จะต้องนำมาคิดคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ กรมสรรพากรย่อมไม่สามารถดำเนินคดีอาญาแก่นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทาฯ ฐานหลีกเลี่ยงภาษีได้ เพราะทั้งสองย่อมยกเป็นข้ออ้างว่าดำเนินการไปตามหนังสือตอบข้อหาหรือไม่ได้มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี ในส่วนแพ่งก็อาจใช้หนังสือตอบข้อหาหรือเป็นข้ออ้างว่าไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีเพื่อขอลดหรืองดเบี้ยปรับและเงินเพิ่มที่จะต้องชำระตามกฎหมาย

การตอบข้อหาหรือในคดีนี้ แม้จะไม่ตรงตามคำวินิจฉัยที่ 28/2538 แต่ก็มีลักษณะใกล้เคียงกันมาก และการตอบข้อหาหรือไปในทิศทางเดียวกัน จะเป็นการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีอากรโดยทั่วไปมากกว่า

และการตอบข้อหาหรือมีผลทำให้นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทาฯ ได้รับประโยชน์จากส่วนต่างของราคาซื้อขายกับราคาตลาดที่ไม่ต้องนำมาคำนวณมูลค่าเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเงินจำนวนกว่าหนึ่งหมื่นล้านบาท

ซึ่งจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ย่อมต้องทราบเป็นอย่างดีและตระหนักว่า สมควรให้เจ้าพนักงานประเมินซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาตามข้อหาหรือดังกล่าว เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นแล้ว

จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ไม่ควรด่วนวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวเสียเองในหนังสือตอบข้อหาหรือ การที่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ยังยื่นตอบข้อหาหรือเป็นเรื่องผิดปกติวิสัยของเจ้าพนักงานของรัฐในหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอย่างยิ่ง หากจำเลยพิจารณาโดยสุจริต คงไม่กระทำเช่นนั้น

พยานหลักฐานโจทก์รับฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ตอบข้อหาหรือของจำเลยที่ 5 โดยมีเจตนาแอบแฝงเพื่อช่วยให้นายพานทองแท้ และนางสาวพินทองทาฯ ซึ่งเป็นบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นมีข้ออ้างในการไม่แสดงรายการส่วนต่างของราคาซื้อขายกับราคาตลาดในการซื้อหุ้นบริษัท ชินฯ จากแอมเฟิลริช ในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยที่ส่วนต่างดังกล่าวเป็นเงินนับหมื่นล้านบาท และอาจได้รับประโยชน์ถึงขนาดไม่ต้องชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับส่วนต่างดังกล่าวด้วย

การกระทำของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 จึงเป็นการร่วมกันปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมสรรพากร

จำเลยที่ 5 มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนหรือไม่

เมื่อจำเลยที่ 5 มีพฤติการณ์ปกปิดข้อเท็จจริงบางประการเพื่อให้การตอบข้อหาหรือเป็นไปตามที่จำเลยที่ 5 ประสงค์ให้เป็นเช่นนั้น ประกอบกับข้อเท็จจริงปรากฏตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีที่นายทักษิณ ชินวัตร ถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ ว่า หลังจากแอมเฟลริชขายหุ้นบริษัท ชินฯ ให้แก่นายพานทองแท้และนางสาวพินทองทาเพียง 3 วัน นายพานทองแท้ฯ และนางสาวพินทองทา ได้ขายหุ้นบริษัท ชินฯ ทั้งหมดที่ซื้อจากแอมเฟลริชให้แก่กลุ่มเทมาเส็ก ประเทศสิงคโปร์ โดยบริษัท ซีตาร์ โฮลดิ้งส์ จำกัด และบริษัท แอสเพนี โฮลดิ้ง จำกัด โดยซื้อขายกันตามราคาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หุ้นละ 49.25 บาท

ในวันเดียวกันนี้นายพานทองแท้ฯ ยังได้ขายหุ้นบริษัท ชินฯ ที่นายพานทองแท้ฯ ซื้อจากนายทักษิณฯ และคุณหญิงพจมาน ชินวัตร อีกจำนวน 293,950,000 หุ้น และนางสาวพินทองทาฯ ยังได้ขายหุ้นบริษัท ชินฯ ที่ซื้อจากคุณหญิงพจมาน และนายพานทองแท้ฯ อีก 440,000,000 หุ้น แก่กลุ่มเทมาเส็กด้วย

นอกจากนี้ ยังมีการขายหุ้นบริษัท ชินฯ ที่นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ พี่ชายคุณหญิงพจมานฯ ให้แก่กลุ่มเทมาเส็ก

รวมเป็นหุ้นบริษัท ชินฯ ในชื่อของบุคคลในครอบครัวชินวัตรที่ขายให้แก่กลุ่มเทมาเส็กในวันเดียวกันทั้งสิ้น 1,419,490,000 หุ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 48.35 ของหุ้นทั้งหมดของบริษัท ชินฯ

**แสดงให้เห็นว่า มีการเตรียมการเพื่อขายหุ้นบริษัท ชินฯ
ที่ถืออยู่ในชื่อของบุคคลในครอบครัวชินวัตรให้แก่กลุ่มเทมาเส็ก
โดยไม่เสียภาษีตามประมวลรัษฎากร**

มีเหตุให้เชื่อได้ว่า การที่จำเลยที่ 5 มีหนังสือขอหารือไปยังกรมสรรพากรเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมการดังกล่าว ฟังได้ว่า จำเลยที่ 5 มีส่วนร่วมกระทำความผิด แต่จำเลยที่ 5 มิใช่เจ้าพนักงาน จึงลงโทษจำเลยที่ 5 ได้เพียงในฐานะเป็นผู้สนับสนุน จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล

มีเหตุอันควรลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษจำเลยทั้งห้าหรือไม่

แม้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 รับราชการมานาน และไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เคยกระทำความผิดมาก่อน ไม่ว่าจะ เป็นทางวินัยหรือทางอาญา แต่พฤติการณ์ในการกระทำความผิดของจำเลยถือได้ว่าเป็นเรื่องร้ายแรง พฤติการณ์ในการกระทำความผิดของจำเลยที่ 5 ถือได้ว่าเป็นเรื่องร้ายแรงเช่นกัน การที่ศาลอุทธรณ์ไม่รอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้ง 5 นั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย แต่เนื่องจากทางนำสืบของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดีอยู่บ้าง เห็นสมควรลดโทษให้จำเลยที่ 1 ถึง 4 คนละหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78

พิพากษาแก้เป็นจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157, 83 จำเลยที่ 5 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157, 86 ลดโทษให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 คนละหนึ่งในสาม คงจำคุกจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 คนละ 2 ปี

ขายหุ้นบริษัท ซินฯ ให้แก่กรรมการ
คนละ 164,600,000 หุ้น ในราคาพาร์ 1 บาท

ถือหุ้นบริษัท ซินฯ
จำนวน 32,920,000 หุ้น
ราคาพาร์ 10 บาท
ระหว่างถือหุ้น
บริษัท ซินฯ
ได้ลดราคาพาร์
ลงเหลือ 1 บาท
ทำให้ แอมเพิลริช
ถือหุ้นเพิ่มขึ้นเป็น
329,200,000 หุ้น

กรรมการ

พานทองแก้ง

พันทองทงฯ

มีปัญหว่า
นายพานทองแก้ง
และนางสาวพันทองทงฯ
มีภาระต้องชำระภาษี
ตามประมวลรัษฎากร
หรือไม่

คดีที่ 4

กรณีกล่าวหา พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หรือ นายทักษิณ ชินวัตร เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี กับพวก ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงาน ในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ อม. 1/2551 คดีหมายเลขแดงที่ อม. 10/2552

ระหว่างวันที่ 18 มิถุนายน 2546 ถึงวันที่ 14 กันยายน 2549 พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หรือนายทักษิณ ชินวัตร จำเลยที่ 1 ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และจำเลยที่ 1 ถึงที่ 47 เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

จำเลยที่ 1 มีนโยบายที่จะปราบปรามหยาบไต่ดิน จึงมีการเร่งรัดให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว

ลำดับเหตุการณ์

30 เมษายน 2545

คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการประชุมครั้งที่ 4/2545 เรื่อง การศึกษาแนวทางการดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว ครั้งแรก และคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการประชุมเรื่องดังกล่าวตลอดมา สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้จัดให้มีการทำวิจัยสัมมนา เสียงส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะนำหยาบไต่ดินมาดำเนินการให้ถูกต้องกฎหมาย

18 มิถุนายน 2546

ในการประชุมครั้งที่ 9/2546 คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ประกอบด้วยจำเลยที่ 31, 33, 35, 37, 41 และ 42 ได้ร่วมกันมีมติดังต่อไปนี้ คือ

1. อนุมัติให้ดำเนินโครงการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัวชั่วคราว โดยผ่านการสื่อสารแห่งประเทศไทย เพื่อนำรายได้ไปใช้เพื่อการศึกษาและสาธารณประโยชน์ โดยเริ่มจำหน่ายด้วยระบบพิมพ์สลากไปตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม 2546 ซึ่งเมื่อสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดหาระบบจำหน่ายสลากด้วยเครื่องจำหน่ายสลากอิเล็กทรอนิกส์ได้แล้วก็ให้ยุติ และให้ผู้แทนจำหน่ายเข้าสู่ระบบต่อไป

2. เห็นชอบกับการจัดสรรรายได้การจำหน่าย ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานไม่เกินร้อยละ 20 โดยแบ่งเป็นร้อยละ 0.5 เป็นภาษีการพนัน
- ร้อยละ 4.5 เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงาน
- ร้อยละ 15 เป็นส่วนลดของผู้แทนจำหน่าย โดยแบ่งเป็น ร้อยละ 12 ให้ผู้แทนจำหน่าย ร้อยละ 1 ให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นค่าตอบแทน ร้อยละ 2 ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นค่าตอบแทน

ส่วนที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในการบริหารจะนำสมทบเข้ากองทุนเงินรางวัลเพื่อนำไปใช้สำหรับจ่ายเงินรางวัลและรางวัลพิเศษ

3. ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปประสานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และจำนวนผู้แทนจำหน่ายและผู้เดินจำหน่ายในแต่ละพื้นที่เพื่อขึ้นทะเบียนและควบคุมต่อไป

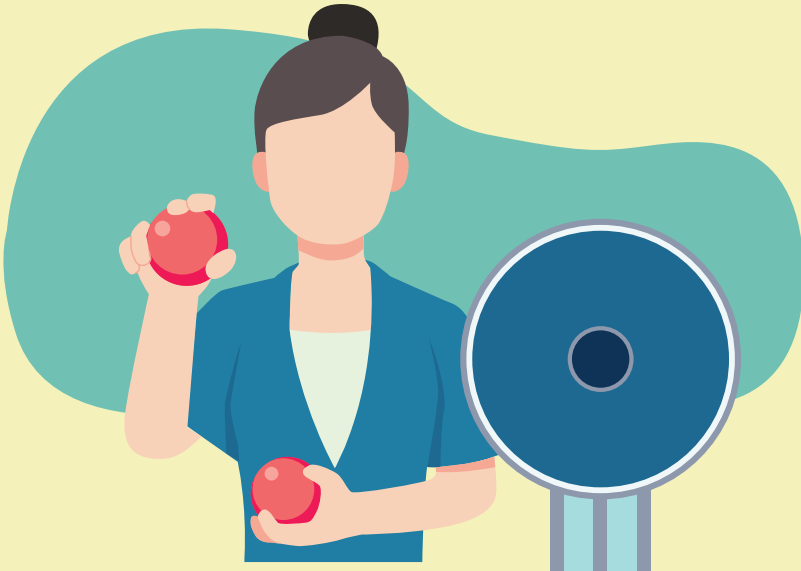
4. อนุมัติให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปดำเนินการจัดทำข้อตกลงขอเบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารออมสิน ในวงเงิน 20,000,000,000 บาท เพื่อเป็นเงินสำรองรับการจ่ายเงินรางวัลสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว กรณีถูกเงินรางวัลเกินกว่าที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดสรรไว้ และให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลศึกษาและกำหนดแนวทางป้องกันความเสี่ยงในการจ่ายเงินรางวัลด้วย

4 กรกฎาคม 2546

ในการประชุมครั้งที่ 10/2546 คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีมติให้จ่ายเงินรางวัลสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว โดยไม่จำกัดจำนวนยอดจำหน่ายของแต่ละหมายเลข และให้ทำหนังสือขออนุญาตการออกรางวัลสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัวจากกระทรวงมหาดไทย ภายหลังจากได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ฯลฯ หลังจากนั้นสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงการคลังให้มีหนังสือในนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี

ต่อมาร้อยเอก สุชาติ เชาว์วิศิษฐ จำเลยที่ 9 ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีหนังสือฉบับลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2546 เสนอโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว เพื่อนำรายได้คืนสู่สังคม โดยมีการกำหนดหลักการของโครงการดังกล่าวมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่

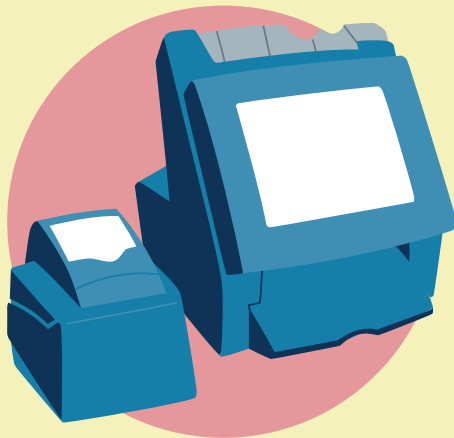
1. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว โดยจำหน่ายตามความต้องการของผู้ซื้อเพื่อนำรายได้คืนสู่สังคม
2. ราคาสลาก
3. ผลการออกรางวัล จะใช้ผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวดหรือผลการออกรางวัลที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด
4. รูปแบบรางวัลและเงินรางวัล
5. การจัดสรรรายได้จากการจำหน่าย
6. การลดหย่อนและการยกเว้นภาษีการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว เพื่อหารายได้สนับสนุนด้านการศึกษา การแพทย์ ศาสนา สังคม และสาธารณประโยชน์อื่น ๆ

8 กรกฎาคม 2546

นายวราเทพ รัตนากร จำเลยที่ 10 ได้นำหนังสือของจำเลยที่ 9 เสนอจำเลยที่ 1 โดยไม่ได้ผ่านสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และไม่ได้ผ่านรองนายกรัฐมนตรีที่มีหน้าที่กลั่นกรองเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรี และจำเลยที่ 1 นำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี โดยนำเสนอเป็นวาระพิจารณาเพิ่มเติม (วาระจร) คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอในสาระสำคัญ โดยสรุปมติเป็น 3 ประการ คือ

1. เห็นชอบในหลักการโครงการออกสลากพิเศษแบบ เลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน)
2. เห็นชอบให้นำรายได้ส่วนเกินของกองทุนเงินรางวัล หลังหักค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน และการจ่ายเงินรางวัลกลับคืนผู้สังคม
3. เห็นชอบกรณีรายได้จากการขายหรือส่วนลดจากการซื้อสลากเพื่อไปจำหน่ายของผู้แทนจำหน่าย ในระยะที่ 2 ที่จำหน่ายด้วยเครื่องจำหน่ายสลากอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ได้รับสิทธิการยกเว้นภาษี ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 310) พ.ศ. 2540 มาตรา 5 จตุทศ (2)

จากนั้น

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2546 จนถึงงวดวันที่ 16 พฤศจิกายน 2549 จึงได้ยกเลิกไป ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ดำเนินการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว มาแล้วรวมทั้งสิ้น 80 งวด

ต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2549 ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2546 และงดการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2549 เป็นต้นไป

โดยคณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนายุทธศาสตร์สำหรับแก้ไขปัญหาเด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส โดยมีนายจาตุรนต์ ฉายแสง จำเลยที่ 4 ซึ่งเป็นรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานพิจารณาแนวทางการใช้ประโยชน์จากเงินรายได้ที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนรางวัลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

- มีการนำเงินรายได้ส่วนที่เหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายดำเนินการและจ่ายเงินรางวัลแล้วไปจ่ายคืนสู่สังคมตามมติของคณะกรรมการพัฒนายุทธศาสตร์ และจ่ายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติรวมเป็นเงินที่จ่ายไปจากรายได้ของการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว จำนวน 16,027,505,235.94 บาท
- ในเรื่องการยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากรที่เกี่ยวข้องนั้น ได้ดำเนินการโดยยกเว้นและลดหย่อนภาษีตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 310) พ.ศ. 2540 และตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ทำหนังสือด่วนที่สุด ฉบับลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2546

ถึงกระทรวงมหาดไทยขออนุมัติออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว โดยจำหน่ายตามความต้องการของผู้ซื้อเพื่อนำรายได้คืนสู่สังคมเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนผู้มีรายได้น้อย ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2546 เป็นต้นไป และลดหย่อนภาษีการพนันเหลือร้อยละ 0.5 ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2438

- กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือด่วนที่สุด ฉบับลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2546 อนุมัติให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว ได้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2546 เป็นต้นไป สำหรับการชำระภาษีการพนันเป็นไปตามข้อ 12 (3) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ทำให้ภาษีอากรในส่วนของภาษีมูลค่าเพิ่มขาดไป 8,809,155,737.38 บาท ภาษีหัก ณ ที่จ่ายของส่วนลดการจำหน่ายขาดไป 161,585,085.24 บาท ภาษีตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ข้อ 1 (4) ขาดไป 12,792,152,581.50 บาท และภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 ข้อ 12 ขาดไป 336,635,594.25 บาท

หลังจากที่ได้มีการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2546 ถึงวันที่ 16 กันยายน 2549 มีรายได้จากการออกสลากดังกล่าวรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 123,339,890,730 บาท โดยมีการจ่ายเงินให้แก่หน่วยงานที่ขอรับเงินสนับสนุนจากโครงการสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว ในปีงบประมาณ 2547 จำนวน 2,449,831,619 บาท ปีงบประมาณ 2548 จำนวน 5,826,727,045 บาท ปีงบประมาณ 2549 จำนวน 5,105,422,319.79 บาท ซึ่งคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นผู้อนุมัติให้จ่ายเงินคืนสู่สังคมและจ่ายเงินให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ตามมติคณะกรรมการพัฒนายุทธศาสตร์เงินรางวัลของสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว และเงินรางวัลแจ็กพ็อต ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2546 ถึงวันที่ 16 กันยายน 2549 แยกเป็นเงินรางวัล 68,115,906,700 บาท เงินรางวัลแจ็กพ็อต 1,126,922,828.28 บาท รวมเป็นเงินรางวัลทั้งสิ้น 69,242,829,528.28 บาท

ในการจัดสรรรายได้จากการจำหน่ายตามมติคณะรัฐมนตรีและมติคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้กำหนดดังนี้

- ร้อยละ 4.5 เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
- ร้อยละ 12 เป็นส่วนลดให้ผู้แทนจำหน่าย
- ร้อยละ 3 เป็นค่าตอบแทนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ร้อยละ 0.5 เป็นค่าภาษีการพนันจ่ายให้กระทรวงมหาดไทย
- ส่วนที่เหลือร้อยละ 80 สมทบเข้ากองทุนเงินรางวัล เพื่อนำไปใช้จ่ายสำหรับการจ่ายเงินรางวัลสลาก
- ภายหลังจากการหักค่าบริหารกองทุนและการประกันความเสี่ยงในการจ่ายเงินรางวัลแล้ว หากกองทุนมีเงินส่วนเกินเหลือเหมาะสมเพียงพอแต่ละช่วงเวลา จะต้องจัดสรรรายได้ส่วนเกินดังกล่าวคืนสู่สังคม

**เงินรายได้จากการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย
3 ตัว และ 2 ตัว นอกจากนี้แบ่งให้เป็นค่าใช้จ่าย
ดำเนินการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลร้อยละ
4.5 แล้ว ไม่มีรายได้ในโครงการนี้ นำส่งเป็นรายได้
แผ่นดินแต่อย่างใด**

ก่อนเดือนกุมภาพันธ์ 2544 สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่เคยดำเนินการออกสลากพิเศษ (ที่ไม่ใช่สลากการกุศลงวดพิเศษ) แต่ได้ออกสลากพิเศษตามมติเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2544 ครั้งแรก งวดประจำวันที่ 16 ธันวาคม 2544 โดยขออนุญาตกระทรวงมหาดไทยตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และนำรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายไปใช้จ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดสรรเงินรายได้ของโครงการเพื่อการสาธารณประโยชน์จากรายได้โดยการออกสลากพิเศษ พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2545

การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเคยจ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้รวม 7 งวด คือ งวดประจำวันที่ 16 พฤศจิกายน 2546 จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ 114,980,182.099 บาท งวดประจำวันที่ 1 มิถุนายน 2547 จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ 92,956,120.48 บาท งวดประจำวันที่ 2 พฤษภาคม 2549 จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ 288,722,869.74 บาท งวดประจำวันที่ 16 พฤษภาคม 2549 จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ 127,362,365.98 บาท งวดประจำวันที่ 1 มิถุนายน 2549 จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ 49,536,381.41 บาท งวดประจำวันที่ 1 สิงหาคม 2549 จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ 943,153,773.25 บาท งวดประจำวันที่ 16 พฤศจิกายน 2544 จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ 51,480,367.07 บาท รวม 7 งวด จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้เป็นเงิน 1,668,192,060.02 บาท

กระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือถึงประธานคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ร้องทุกข์กล่าวโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นผู้ใช้ ตัวการ และสนับสนุน ในการกระทำความผิดอาญา คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการได้สวนจำเลยทั้งสี่สืบเจตตามข้อกล่าวหาในคดีนี้

หลังจากนั้น กระทรวงการคลังและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว ดังกล่าวไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งต่อมาได้มีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ 568-569/2549 สรุปได้ว่า

**การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว
ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการ
ภายในกรอบวัตถุประสงค์ของมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติ
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่สามารถดำเนินการ
โดยอาศัยอำนาจตามมาตราดังกล่าวได้**

ต่อมา คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) จึงแต่งตั้งนายความยื่นฟ้องจำเลยทั้ง 47 รายเป็นคดีนี้ ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ในระหว่างพิจารณา คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์และศาลอนุญาต

ศาลามีคำวินิจฉัยนัยเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2552 ในส่วนองจำเลยที่ 2 ถึงที่ 47

จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 และที่ 11 ถึงที่ 30 นั้น แม่เข้าร่วมประชุม คณะรัฐมนตรีและมิมติในการดำเนินการโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว ก็ตาม แต่พยานหลักฐานที่ได้ความตามทางใต้สวนรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ 2 ถึงที่ 9 และที่ 11 ถึงที่ 30 กระทำความผิดร่วมกับจำเลยที่ 10 ที่ 31 และที่ 42 เนื่องจากการประชุมคณะรัฐมนตรีในเรื่องการออกสลาก พิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 นั้นเป็นการประชุมในวาระเพิ่มเติม โดย คณะรัฐมนตรีได้อ่านรายงานการประชุมซึ่งแจกในระหว่งการประชุมนั้นเอง เชื่อว่าคณะรัฐมนตรีที่ไม่ได้รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวโดยตรงไม่สามารถศึกษา ได้ทัน

โดยเฉพาะจำเลยที่ 9 ซึ่งแม่จะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แต่ก็ได้มอบหมายให้จำเลยที่ 10 ซึ่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง กำกับดูแลสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จำเลยที่ 9 เพียงแต่ลงลายมือชื่อเสนอ โครงการต่อคณะรัฐมนตรีเท่านั้น โดยไม่ได้เข้าไปมีส่วนรับรู้หรือเกี่ยวข้องกับ โครงการดังกล่าวมาตั้งแต่แรกด้วย พยานหลักฐานที่ได้ความตามทางใต้สวน จึงฟังไม่ได้ว่ารัฐมนตรีซึ่งประกอบด้วยจำเลยที่ 2 ถึงที่ 9 และที่ 11 ถึงที่ 30 กระทำความผิดร่วมกับจำเลยที่ 10 ที่ 31 และที่ 42 ตามพ็อง

สำหรับจำเลยที่ 32 ที่ 34 ที่ 36 ที่ 38 ที่ 39 ที่ 40 และที่ 43 ถึงที่ 47 ไม่ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการตั้งแต่ต้น แต่เข้าใจว่าโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว เป็นโครงการที่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะผ่านการพิจารณาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผ่านมติคณะรัฐมนตรีมาแล้ว โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยดังกล่าวมีเจตนาทุจริตในการอนุมัติให้จ่ายเงินดังกล่าวหรือยกยอดเงินดังกล่าวไปเป็นของตนหรือของผู้อื่นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด ดังนั้น การมีมติให้จ่ายเงินรายได้จากโครงการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว ตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน 2546 ถึงวันที่ 14 กันยายน 2547 จึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147, 153, 154 และมาตรา 157 และพระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 3, 4, 8, 9, 10, 11 ตามฟ้อง

ส่วนจำเลยที่ 33 ที่ 35 ที่ 37 และที่ 41 แม้จะเป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลและได้ร่วมกันมีมติให้ดำเนินโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว แต่จำเลยดังกล่าวไม่ได้มีส่วนรับรู้กับการเข้าไปหาหรือและการสั่งการของจำเลยที่ 1 หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับจัดการโครงการตั้งแต่เริ่มแรก ทั้งจำเลยดังกล่าวไม่ได้รับผิดชอบภารกิจหรืองานภายในของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยตรง เป็นไปได้ว่าอาจไม่ทราบถึงเจตนารมณ์ของการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและกรอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดีพอ จึงลงมติไปโดยเชื่อว่าการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย

3 ตัว และ 2 ตัว สามารถดำเนินการได้ตามกรอบวัตถุประสงค์ของสำนักงาน สลากกินแบ่งรัฐบาล ข้อเท็จจริงยังฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ 33 ที่ 35 ที่ 37 และ ที่ 41 มีเจตนาร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ 31 และ 42 ด้วย

ศาลพิพากษาว่า จำเลยที่ 10 และที่ 31 มีความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 157, 83 จำคุกจำเลยที่ 10 มีกำหนด 2 ปี และปรับ 20,000 บาท จำคุกจำเลยที่ 31 มีกำหนด 2 ปี และปรับ 10,000 บาท

จำเลยที่ 42 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157, 86 และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงาน ของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 การกระทำของจำเลยที่ 42 เป็นกรรมเดียวเป็น ความผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของ พนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 อันเป็นบท ที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 2 ปี และ ปรับ 10,000 บาท จำเลยดังกล่าวไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน ประกอบกับ พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นสมควรให้รอกการลงโทษจำคุกจำเลยที่ 10 ที่ 31 และที่ 42 ไว้มีกำหนดคนละ 2 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 และ 30

ให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 9 จำเลยที่ 11 ถึงที่ 30 จำเลยที่ 32 ถึงที่ 41 และจำเลยที่ 43 ถึงที่ 47 สำหรับความผิดฐานอื่นและคำขออื่น นอกจากนั้นให้ยก

ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายรับฟังเป็นยุติว่า

- มติในการประชุมคณะกรรมการการสลากกินแบ่งรัฐบาลเสนอโครงการต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) นำเงินรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วคืนสู่สังคมกับให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษี เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 5 และมาตรา 9

- การที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโครงการสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 5 และมาตรา 9

- การที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีมติให้นำเงินรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการกลับคืนสู่สังคม เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 มาตรา 4, 13 และฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 23, 27

- การที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีมติให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษีจึงเป็นการฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 310) พ.ศ. 2540 ที่แก้ไขพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2500 เพิ่มเติมเป็นมาตรา 5 จตุทศ (2) และฝ่าฝืนต่อกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ตามคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยที่ 1 กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่

เห็นว่า

ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 5 (1) มีวัตถุประสงค์คือออกสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ถือเป็นวัตถุประสงค์หลักของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการดำเนินการเพื่อหารายได้เข้ารัฐซึ่งตามทางไต่สวนได้ความว่า “สลากกินแบ่งรัฐบาล” หมายถึง สลากที่รัฐบาลมอบให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้จัดให้เล่นและจำหน่ายเอง โดยได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย ผู้เล่นจะซื้อสลากและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะเป็นผู้ออกเลขเองโดยตรงด้วยวิธีการที่กำหนด ผู้เล่นซื้อสลากเพียง 1 ฉบับ สามารถถูกรางวัลได้หลาย ๆ เลข และรับรางวัลได้หลายรางวัลในเวลาเดียวกัน ส่วนเงินรางวัลต่าง ๆ เป็นไปตามที่กำหนดหลังสลาก หากจำหน่ายสลากได้ไม่หมด รางวัลอาจถูกลดลงได้

นอกจากนี้ กฎหมายยังได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล กล่าวคือ

- **ประการแรก** สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เอง

- **ประการที่สอง** การจัดสรรเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

- ◇ ร้อยละ 60 เป็นเงินรางวัล
- ◇ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 28 เป็นรายได้แผ่นดิน และ
- ◇ ไม่เกินร้อยละ 12 เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน

- **ประการที่สาม** รายได้จากการจำหน่ายไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าภาษีใด ๆ

- **ประการที่สี่** ผู้ถูกราบวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องจ่ายค่าออกร้อยละ 0.5 ของเงินรางวัล

- ◊ มาตรา 26 ซึ่งบัญญัติให้เงินที่จัดสรรไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินรางวัล ถ้ามีผู้มีสิทธิเรียกร้องเงินรางวัลไม่มาขอรับเงินรางวัลภายในกำหนดอายุความ ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

- ◊ มาตรา 27 ซึ่งบัญญัติให้ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน หากมีเหลือให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกันไว้เป็นเงินสำรองได้ไม่เกินร้อยละ 50 ส่วนที่เหลือให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

- ◊ มาตรา 35 วรรคสอง ซึ่งบัญญัติให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนำส่งเงินช่วยราชการที่ได้รับจากตัวแทนจำหน่ายเป็นรายได้แผ่นดิน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติของกฎหมายได้กำหนด รายรับรายจ่ายไว้เป็นการเฉพาะเพื่อให้เป็นไปโดยรัดกุม มุ่งหมายให้นำเงินรายได้ที่ได้รับส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน

การกระทำที่จะถือว่าเกี่ยวเนื่องหรือเป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น จะต้องอยู่ภายใต้กรอบเจตนาภนรณธ์ของกฎหมาย มิฉะนั้นจะทำให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจกระทำกราดใด ๆ ได้โดยไม่มีข้อจำกัดและอาจมีผลกระทบต่อกรดำเนินกรหลักของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ ซึ่งเป็นการผิดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ต้องการกำหนดรายได้และรายจ่ายให้เป็นไปตามกรอบที่กฎหมายวางไว้

คดีนี้จำเลยที่ 1 มีนโยบายที่จะปราบปรามหวยใต้ดินจึงเร่งรัดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ซึ่งได้มีการดำเนินการและจัดประชุมเรื่อยมา คณะกรรมการการชั่งตวงวัดและชั่งตวงวัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มาชี้แจงข้อเท็จจริง ได้ข้อสรุปว่า

ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลยังไม่ได้บัญญัติให้อำนาจสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไว้ คณะกรรมการการชั่งตวงวัดเห็นสมควรเสนอแนะให้รัฐบาลแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายก่อนที่จะดำเนินโครงการดังกล่าว นายคำณวน ชโลภถัมภ์ จึงทำรายงานถึงจำเลยที่ 1 และรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้ทราบขอเสนอแนะดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาในการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ก่อน โดยเห็นว่าโครงการดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพล อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อโครงการช่วยเหลือประชาชนด้านการศึกษา และเป็นที่สนใจของประชาชน แต่ควรมีการแก้ไขกฎหมายก่อน

นอกจากนี้ ยังได้ความจาก นายธรรมนุญ ศรีวัลย์ ซึ่งเป็นหัวหน้าสำนักกฎหมาย สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่พิจารณาข้อกฎหมายตามหนังสือคณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนวุฒิสภา แล้วให้ความเห็นในหนังสือสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ 1542/2546 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2546 เรียน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อโปรดทราบ และนำกราบเรียนจำเลยที่ 1 แจ้งว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเห็นด้วยกับการแก้ไขพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517

นอกจากนี้ ยังได้ความจาก คุณพรทิพย์ จาละ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นเกี่ยวกับโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) ตามเรื่องเสรีจีที

568 - 569/2549 สรุปได้ว่า การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการภายในกรอบวัตถุประสงค์ของมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่อาจดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามมาตราดังกล่าวได้ และได้ส่งหนังสือพร้อมบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ไปยังประธานอนุกรรมการตรวจสอบเพื่อตรวจสอบและไต่สวนข้อเท็จจริง

จากพยานบุคคลและพยานเอกสารดังกล่าวเชื่อว่า ก่อนมีการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) ได้มีการศึกษาในปัญหาข้อกฎหมายและศึกษาผลกระทบทางสังคมแล้ว จึงปรากฏความเห็นของบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าว ซึ่งก็ได้มีการส่งความเห็นข้อกักท้วงทางด้านกฎหมายไปยังจำเลยที่ 1 ให้ทราบข้อกักท้วงถึงการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) ว่าอาจฝ่าฝืนต่อกฎหมายแล้ว แต่ก็มีได้มีการระงับยับยั้งเพื่อแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายหรือการป้องกันความเสี่ยงใดที่อาจเกิดขึ้นจากผลการดำเนินการออกสลากดังกล่าว

ต่อมาช่วงต้นปี 2556 จำเลยที่ 1 ได้สั่งให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลพิจารณารับจัดจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) โดยจัดพิมพ์สลากใบออกจำหน่ายก่อนโดยไม่ต้องรอเครื่องจำหน่าย พร้อมทั้งเชิญจำเลยที่ 10 รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

จำเลยที่ 31 ปลัดกระทรวงการคลัง และจำเลยที่ 42 ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปพบและสั่งการให้รีบดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) โดยเร่งด่วน โดยไม่มีข้อเท็จจริงใดที่น่าเชื่อว่าจำเลยที่ 1 มีเจตนาจะดำเนินการแก้ไขกฎหมายก่อนที่จะจัดจำหน่ายสลากดังกล่าว

แสดงว่าจำเลยที่ 1 มีเจตนาที่จะออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) โดยไม่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย โดยใช้ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกระทำการดังกล่าว

แม้ว่าการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ตามปกติของจำเลยที่ 1 แต่จำเลยที่ 1 ก็ยังสามารถสั่งการให้จำเลยที่ 10 ที่ 31 และที่ 42 รีบดำเนินการโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) ได้ จำเลยที่ 1 ย่อมต้องทราบรายละเอียดที่เกี่ยวกับโครงการดังกล่าวมาแล้วเป็นอย่างดี จึงสามารถสั่งการแก่ผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวโดยตรงให้ดำเนินการตามที่จำเลยที่ 1 ต้องการได้

แม้มีการทักท้วงเกี่ยวกับโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) หลายครั้ง แต่ปรากฏต่อมาว่าจำเลยที่ 1 เร่งรีบนำเรื่องดังกล่าวเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี โดยไม่ผ่านรองนายกรัฐมนตรีที่มีหน้าที่กลั่นกรองเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรี ซึ่งไม่เป็นไปตามขั้นตอนปกติของการเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ทั้งในการนำเรื่องเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ก็นำเข้าเป็นวาระพิจารณาเพิ่มเติม ซึ่งตามปกติคณะรัฐมนตรีจะได้รับเอกสารการประชุมที่แจกในวันระหว่างการประชุมนั่นเอง เป็นเหตุให้คณะรัฐมนตรีลงมติอนุมัติโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) ดังกล่าว เนื่องจากเข้าใจว่าโครงการดังกล่าวสามารถทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการกระทำที่ผิดปกติและแสดงให้เห็นได้ว่าจำเลยที่ 1 ทราบมาตั้งแต่ต้นแล้วว่าการดำเนินการโครงการดังกล่าวไม่เป็นไปตามกรอบวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517

เมื่อเปรียบเทียบกับ การออกสลากการกุศลงวดพิเศษที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเคยดำเนินการ ซึ่งเป็นเรื่องที่หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดต้องการใช้เงินเพื่อการกุศลโดยเฉพาะ จากที่เคยดำเนินการมา มีเงื่อนไขในการจ่ายเงินรางวัลลักษณะเดียวกับเงื่อนไขในการจ่ายเงินรางวัลของสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งจะไม่มีโอกาสขาดทุน

ส่วนการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) เป็นการจำหน่ายสลากตามความต้องการของผู้ซื้อ ไม่มีจำกัดวงเงินในการเล่น และไม่มีจำกัดวงเงินรางวัลที่จะจ่าย จึงมีความแตกต่างจากสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากการกุศลที่เคยออกมา เนื่องจากไม่มีวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินรายได้ เป็นการเฉพาะเช่นเดียวกับสลากการกุศล รวมถึงข้อแตกต่างสำคัญที่มิได้มีเงื่อนไขการจ่ายเงินเช่นเดียวกับสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่ในแต่ละงวดจะมีการจำกัดวงเงินรางวัล

ดังนั้น การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) จึงมีลักษณะเป็นสลากกินรวบ (หวยใต้ดิน) ที่อาจทำให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีโอกาสดขาดทุน และส่งผลกระทบต่อกระทรวงการคลัง ทำให้กระทรวงการคลังได้รับความเสียหายได้ มติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงไม่เป็นไปตามกรอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 5 และมาตรา 9 ถือเป็นมติที่ไม่ชอบและฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 5 และมาตรา 9

แม้หลังจากที่ไต่มีการออกสลากพิเศษแบบเลขท่าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) ตั้งแตงวตวันที่ 1 สิงหาคม 2546 ถึงงวตวันที่ 16 กันยายน 2549 สำนักรงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะมีรายไต่จากการออกสลากดังกล่าว รวมเป็นเงินทังสิ้น 123,339,890,730 บาท แต่ปรากฏว่ามีผลขาดทุนรวม 7 งวต เป็นเงินรวม 1,668,192,060.02 บาท

แม้รัฐอาจอุดหนุนเงินให้แก่ประชาชนไต่ในหลายรูปแบบ ซึ่งในหลายกรณีไม่ถือว่าการจ่ายเงินชดเชยแก่ประชาชนจะถือเป็นผลขาดทุนของรัฐ เพราะเป็นการช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาในแต่ละภาคส่วน แต่เงินจำนวน 1,668,192,060.02 บาท เป็นการจ่ายเงินให้แก่ผู้ซื้อสลากพิเศษแบบเลขท่าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) นั้น มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับสลากกินรวบ (หวยไต่ดิน) อันเป็นเรื่งการพนันขันต่อ และการดำเนินการดังกล่าว ยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนลุ่มหลงมัวเมาในอบายมุขด้วย

การสั่งการของจำเลยที่ 1 จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและจริยธรรม ของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ดั่งนั้น เงินที่จ่ายเงินไปกว่ารายไต่ของการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท่าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) รวม 7 งวต จำนวน 1,668,192,060.02 บาท จึงถือว่ก่อให้เกิดผลขาดทุนแก่ สำนักรงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

เมื่อขอเท้จจริงปรากฏด้วยว่สำนักรงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขอเบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคารออมสินในวงเงิน 20,000,000,000 บาท เพื่อเป็นเงินสำรองสำหรับการจ่ายเงินรางวัลสลากพิเศษแบบเลขท่าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) กรณีถูกเงินรางวัลเกินกว่ที่สำนักรงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดสรรไว้ จึงเชื่อไต่ว่าจำเลยที่ 1 ก็ทราบดีถึงการอาจเกิดผลขาดทุนดังกล่าว มิฉะนั้น คงไม่มีการดำเนินการขอเบิกเงินเกินบัญชีดังกล่าว

เมื่อโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท่าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) ไม่ได้มีการป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินการเพื่อมิให้เกิดการขาดทุนจึงผิดไปจากรูปแบบการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากการกุศล เช่นอย่างที่เคยดำเนินการมา

ดังนั้น การจำหน่ายสลากดังกล่าวเป็นการจัดให้มีการเล่นพนันซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นเจ้ามือรับกินรับใช้โดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจ

เมื่อพิจารณารายได้จากการจำหน่ายสลากดังกล่าวจำนวน 123,339,890,730 บาท ประกอบการจัดสรรเงินจากการจำหน่ายสลากดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า เงินร้อยละ 4.5 เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 12 เป็นส่วนลดให้ผู้แทนจำหน่ายร้อยละ 3 เป็นค่าตอบแทนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 0.5 เป็นค่าภาษีการพนันจ่ายให้กระทรวงมหาดไทย ส่วนที่เหลือร้อยละ 80 สมทบเข้ากองทุนเงินรางวัลเพื่อนำไปใช้จ่ายสำหรับการจ่ายเงินรางวัลสลาก

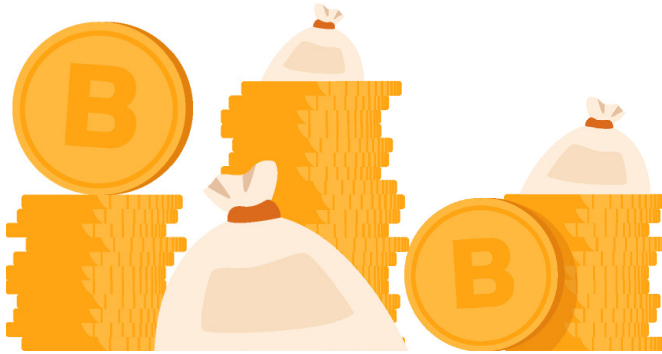
นอกจากนี้ ภายหลังจากการหักค่าบริหารกองทุนและการประกันความเสี่ยงในการจ่ายเงินรางวัลแล้ว ยังมีการจัดสรรรายได้ส่วนเกินดังกล่าวคืนสู่สังคม เห็นได้ว่า ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการนำเงินรายได้ส่วนที่เหลือไปดำเนินการในเรื่องใดให้ชัดเจนเพียงพอ การใช้จ่ายเงินไม่ปรากฏว่า

ได้รับการตรวจรับรองจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในทุกกรณี ทั้งนี้ได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบราชการในทุกขั้นตอน แม้หักค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน เงินสมทบ ค่าบริหาร และเงินคืนสู่สังคมแล้ว ก็ยังคงมีเงินรวมประมาณนับแสนล้านบาทที่ไม่ได้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งเงินที่ไม่นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินนี้ก็ไม่ปรากฏค่าใช้จ่ายแต่ละรายการเช่นเดียวกับการเสนอขอใช้งบประมาณแผ่นดินเช่นเดียวกับโครงการอื่น ๆ

การเร่งรีบออกสลากดังกล่าวโดยไม่ได้ผลักดันให้มีการแก้ไขกฎหมายก่อน แสดงว่าจำเลยที่ 1 ไม่ต้องการให้เงินจากการขายสลากดังกล่าวถูกจัดสรรเข้าเป็นรายได้แผ่นดิน อันจะส่งผลให้การใช้จ่ายเงินต้องเป็นไปตามช่องทางปกติตามวิธีการงบประมาณ เพื่อให้มีการจัดการเงินรายได้โดยไม่มีข้อจำกัดและอาจมีผลกระทบต่อการดำเนินกิจการหลักของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ ซึ่งเป็นการผิดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ต้องการกำหนดรายได้และรายจ่ายให้เป็นไปตามกรอบที่กฎหมายวางไว้

เมื่อรายได้จำนวน 123,339,890,730 บาท เป็นเงินรายได้อื่น ๆ ที่ส่วนราชการรับไว้ จะต้องส่งเป็นรายได้แผ่นดิน การไม่กำหนดอัตราเงินที่จัดสรรเป็นรายได้แผ่นดินและการไม่นำเงินส่งเป็นรายได้แผ่นดินจึงกระทบถึงความมั่นคงของประเทศทางด้านการเงินการคลัง และทำให้กระทรวงการคลังเสียหาย

จากการดำเนินการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัตินั้น กระทรวงการคลังได้รับความเสียหายต้องสูญเสียรายได้ค่าภาษีอากรรวมเป็นเงิน 24,998,246,058.56 บาท ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ได้มีหนังสือแจ้งมายังกระทรวงการคลัง ตามหนังสือฉบับลงวันที่ 12 มีนาคม 2550

นอกจากนี้ เมื่อวินิจฉัยแล้วว่าการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) เป็นการกระทำโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย จึงไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งไม่ได้รับลดหย่อนภาษีการพนัน จากการขายหรือส่วนลดจากการรับซื้อสลากตามประมวลรัษฎากรจึงก่อให้เกิดความเสียหายแก่กระทรวงการคลังอีกด้วย

การกระทำของจำเลยที่ 1 ดังที่วินิจฉัยมาข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นการสั่งการให้มีการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หวยบนดิน) การนำข้อเสนอการออกสลากดังกล่าวเข้าเป็นวาระพิจารณาเพิ่มเติมเพื่อให้คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบนำเงินรายได้บางส่วนคืนสู่สังคม รวมทั้งการไม่นำเงินรายได้จากการจำหน่ายสลากจัดสรรเข้าเป็นรายได้แผ่นดินจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นโดยร่วมกระทำการกับจำเลยที่ 10 ที่ 31 และที่ 42 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ประกอบมาตรา 83

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท หรือเป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน เห็นว่า มติที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นการลงมติในคราวเดียวกัน มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการโครงการเดียวกัน ถือได้ว่าการลงมติดังกล่าวเป็นการลงมติโดยมีเจตนาเพียงอย่างเดียวการกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นการกระทำความผิดเพียงกรรมเดียว

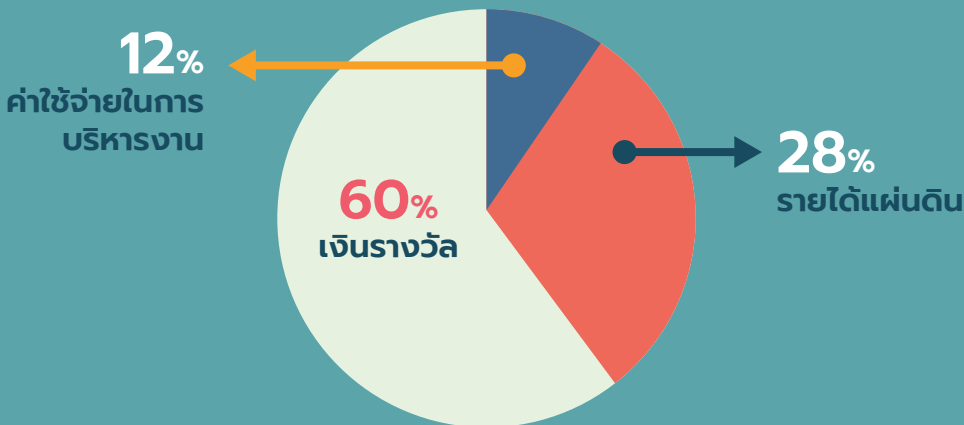
คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยเป็นประการสุดท้ายว่า จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบหรือชดใช้เงินตามฟ้องหรือไม่เพียงใด เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้แล้วว่าการกระทำของจำเลยที่ 1 ไม่เป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์เบียดบังเอาเงินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 โจทก์จึงไม่มีอำนาจเรียกให้จำเลยที่ 1 คืนทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 8 วรรคท้าย

อนึ่ง ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2560 มาตรา 4 ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา 157 และให้ใช้อัตราโทษใหม่แทน ปรากฏว่าโทษจำคุกตามกฎหมายเดิมและกฎหมายที่แก้ไขใหม่มีอัตราโทษจำคุกเท่ากัน ส่วนโทษปรับตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่จะมีอัตราโทษปรับสูงกว่าอัตราโทษปรับตามกฎหมายเดิม ถือว่ากฎหมายที่แก้ไขใหม่ไม่เป็นคุณแก่จำเลยที่ 1 จึงต้องใช้กฎหมายเดิมซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่จำเลยที่ 1

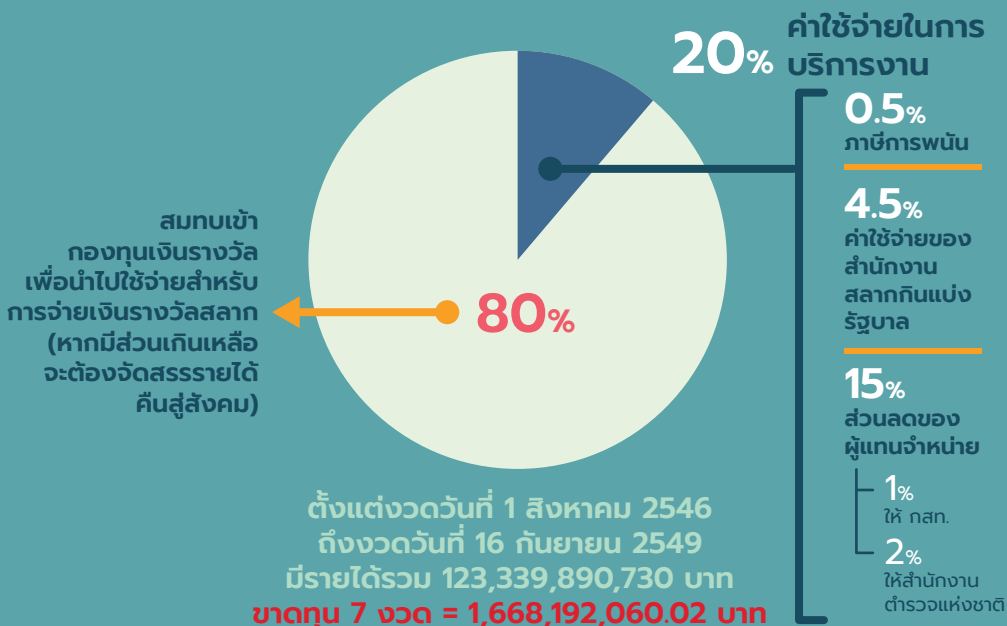
พิพากษาว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม) ประกอบมาตรา 83 องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมาก ให้ลงโทษจำคุก 2 ปี

ข้อหาและคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

**การจัดสรรรายได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล
ตาม พ.ร.บ. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517**

**การจัดสรรรายได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล
ตามที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล
มีมติในการประชุมครั้งที่ 9/2546**

คดีที่ 5

กรณีกล่าวหา นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการคลัง
แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก
กรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยโดยมิชอบ

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ อม. 39/2558 คดีหมายเลขแดงที่ อม. 91/2559

ช่วงระหว่างวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 9 กันยายน 2551 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย โดยได้ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ สั่งการ แทรกแซง และครอบงำให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแก้ไขรายชื่อองค์ประกอบคณะกรรมการ โดยมีบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งกรรมการของธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นสถาบันทางการเงินในกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทยถึง 3 รายชื่อ ซึ่งอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนอันมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 28/1 วรรคสาม ของพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ที่กำหนดว่า “กรรมการคัดเลือกจะต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัตินี้ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้ง”

อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี

นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินกับราชการอื่น

ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการคลัง ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ซึ่งรวมถึงสำนักงานเศรษฐกิจการคลังด้วย

คณะกรรมการคัดเลือกกรรมการ ธนาคารแห่งประเทศไทย

พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 (มีผลบังคับใช้ในวันที่ 4 มีนาคม 2551) กำหนดวัตถุประสงค์ อำนาจกระทำ กิจการ และเปลี่ยนองค์ประกอบคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยใหม่ ประกอบกับให้มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เฉพาะที่จำเป็นในแต่ละด้าน และให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการกิจการของธนาคารแห่งประเทศไทย และการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร เพื่อให้การบริหารงานของธนาคารแห่งประเทศไทยมีความโปร่งใส โดยในการแต่งตั้งคณะกรรมการของธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น

พระราชบัญญัติรณการแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มาตรา 28/1 บัญญัติว่า

“ในกรณีที่จะต้องมีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการรณการแห่งประเทศไทย ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนเพื่อทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการดังกล่าวในคณะกรรมการรณการแห่งประเทศไทย และให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

คณะกรรมการคัดเลือกตามวรรคหนึ่งให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้ว่าการรณการแห่งประเทศไทยหรือเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

กรรมการคัดเลือกจะต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และไม่มีผลประโยชน์ หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้ง และในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่”

ลำดับเหตุการณ์

22 กุมภาพันธ์ 2551

ในการเตรียมการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้รวบรวมรายชื่อ สถานภาพ (ความมีชีวิตอยู่) และที่อยู่ของผู้เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานสำคัญที่มีคุณสมบัติได้รับการพิจารณาแต่งตั้ง และมีบันทึกถึงปลัดกระทรวงการคลังเพื่อเสนอรายชื่อบุคคลให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณา

26 มีนาคม 2551

ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับ มีการจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่อยู่ในข่ายได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้เป็นกรรมการคัดเลือก และทำเครื่องหมายดอกจันท้ายรายชื่อบุคคลที่อาจจะมีคุณสมบัติต้องห้ามมิให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการคัดเลือกตามมาตรา 28/1 วรรคสาม เพื่อนำเสนอรายชื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณา

28 มีนาคม 2551

สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้ยกร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก โดยมี นายพนัส สิมะเสถียร นายอรรถ ธรรมโม นายปรีชา อรรถวิภักษ์ นายพูลทรัพย์ ปิยะอนันต์ นายกำจร สติรกุล นายมนัส ลีวีระพันธุ์ นายชวลิต ธนะชานันท์ และพนักงานธนาการแห่งประเทศไทยที่ผู้ว่าการธนาการแห่งประเทศไทยแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการคัดเลือก

4 มิถุนายน 2551

สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้แก้ไขร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก โดยมี นายสมใจนึก เองตระกูล นายมนู เลี้ยวไพโรจน์ นายนิพัทธ์ พุกกะณะสุต นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์ นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ นายวิจิตร สุพินิจ และนายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ และพนักงานธนาการแห่งประเทศไทยที่ผู้ว่าการธนาการแห่งประเทศไทยแต่งตั้งเป็นเลขานุการ และนายสุรพงษ์ สีบวงส์ลี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ลงนามในคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ 769/2551 ลงวันที่ 4 มิถุนายน 2551 แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกตามที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลังเสนอ

ในรายชื่อคณะกรรมการคัดเลือกที่แต่งตั้งนั้น ปรากฏว่ามี 3 รายที่เป็นบุคคลที่มีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ท้ายรายชื่อบุคคลที่อาจจะมีคุณสมบัติต้องห้ามตามมาตรา 28/1 วรรคสาม ได้แก่

1. นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการธนาการทหารไทย จำกัด (มหาชน)
2. นายวิจิตร สุพินิจ ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบธนาการทหารไทย จำกัด (มหาชน)

3. นายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการและประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

22 กรกฎาคม 2551 ถึง 29 กรกฎาคม 2551

คณะกรรมการคัดเลือกกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ทำหน้าที่เลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มีคำสั่งกระทรวงการคลังแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และมีหนังสือนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งประธานกรรมการ ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามที่เสนอ

29 สิงหาคม 2551

นายอัมมาร์ สยามวาลา มีหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่านายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

15 ตุลาคม 2551

ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติว่า กรรมการคัดเลือกบางคนเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในสถาบันการเงิน ซึ่งอาจเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย ตามมาตรา 28/1 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 การแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ 769/2551 ลงวันที่ 4 มิถุนายน 2551 เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และได้มีหนังสือแจ้งนายกรัฐมนตรีและผู้ร้องเรียน และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังยกเลิกการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย กับให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกใหม่ให้เป็นไปตามกฎหมาย และมีหนังสือแจ้งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยว่าได้มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีให้ระงับการทูลเกล้าฯ เพื่อทรงแต่งตั้งประธานกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว

1 ธันวาคม 2551

นายสุชาติ ชาติดำรงเวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง คนใหม่ มีคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ 1757/2551 ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2551 ยกเลิกคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ 769/2551 ฉบับลงวันที่ 4 มิถุนายน 2551 และมีคำสั่งแต่งตั้งนายพนัส สิมะเสถียร นายศุภชัย พิเศษวานิช นายกำจร สติรกุล นายมนู เลียวไพโรจน์ นายเสรี สุขสถาพร นายสวัสดิภาพ กันทารธรรม และนายมนัส ลีวีระพันธุ์ เป็นคณะกรรมการคัดเลือกชุดใหม่ กับมีพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยที่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งเป็นเลขานุการ

คณะกรรมการคัดเลือกกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย
ชุดใหม่ได้ทำหน้าที่เลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการคลังได้มีคำสั่งกระทรวงการคลังแต่งตั้งกรรมการผู้ทรง
คุณวุฒิ และมีการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการในเวลาต่อมา

การพิจารณาของศาลฎีกา

การเป็นผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสีย

ในขณะที่นายสถิตย ล้อมพงศ์พันธุ์ นายวิจิตร สุพนิจ และนายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการคัดเลือกนั้น ถือเป็นผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธนาการแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 มาตรา 28/1 วรรคสาม หรือไม่

พระราชบัญญัติธนาการแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 กำหนดให้คณะกรรมการธนาการแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดข้อบังคับว่าด้วยการเสนอชื่อ การพิจารณา และการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงินกับแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินและคณะกรรมการระบบชำระเงินตามลำดับอีกทอดหนึ่ง

เท่ากับว่า คณะกรรมการธนาการแห่งประเทศไทยมิได้มีความสำคัญเพียงแคเป็นผู้ควบคุมการบริหารงานของธนาการแห่งประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นต้นกำเนิดของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน ซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบายเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ

เมื่อนายสฤติย ลิมพงศ์พันธุ์ นายวิจิตร สุพินิจ และนายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ บุคคลทั้งสามราย ต่างดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารทำหน้าที่ควบคุม กำกับการดำเนินงานธุรกิจของธนาคารพาณิชย์แทนผู้ถือหุ้น ซึ่งมีสถานะ ไม่แตกต่างจากผู้ถือหุ้นรายอื่นที่เป็นภาคเอกชน และโดยหลักย่อมต้องบริหาร เพื่อปกป้องและรักษาประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและธนาคารพาณิชย์ โดยบุคคล ทั้งสามได้รับเงินเป็นค่าตอบแทนและเบียประชุมหรือเงินปันผลด้วย

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ย่อมมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร และมีการแข่งขันทางการค้ากับธนาคารอื่นหรือสถาบันการเงินอื่นที่มีวัตถุประสงค์ ทำนองเดียวกัน โดยต้องอยู่ภายใต้การกำกับและตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทย การดำเนินนโยบายของกรรมการธนาคารพาณิชย์อีกหลายเรื่อง จึงอาจขัดแย้งกับอำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย

การที่นายสุรพงษ์ สีบวงศ์ลี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จำเลย ได้แต่งตั้งให้บุคคลทั้งสามซึ่งเป็นกรรมการของธนาคารพาณิชย์อันเป็นสถาบัน การเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ คัดเลือกทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธาน กรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย แม้มาตรา 28/1 วรรคสาม ไม่ได้บัญญัติห้ามไว้ และบุคคลทั้งสามไม่ได้เป็น ผู้ถือหุ้นในฐานะส่วนตัวก็ตาม แต่ต่อไปบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธาน

กรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย จะต้องทำหน้าที่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการระบบการชำระเงิน และคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน ที่จะต้องไปกำกับดูแลธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีบุคคลทั้งสามเป็นผู้บริหาร **จึงอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการบริหารจัดการเพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยคุ้มครองด้านการเงินของประเทศและประชาชน และการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่างธนาคารหรือสถาบันการเงินและผลกระทบต่อบทบาทของการดำเนินภารกิจอันเป็นงานของธนาคารกลาง** เพื่อเป็นหลักประกันว่าธนาคารแห่งประเทศไทยมีความเป็นธนาคารกลางอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ถ้อยคำในมาตรา 28/1 วรรคสาม ที่บัญญัติว่า *“ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่”* ยังเป็นการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการคัดเลือกที่มีความหมายอย่างกว้างเพื่อป้องกันการแทรกแซงความเป็นอิสระของธนาคารแห่งประเทศไทย

จึงทำให้เห็นว่าผู้ที่ จะเข้ามาเป็นกรรมการคัดเลือกซึ่งมีหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยต้องไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองและไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสีย ไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อมกับธนาคารแห่งประเทศไทย

ดังนั้น เมื่อบุคคลทั้ง 3 ราย ต่างเป็นผู้แทนในสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าไปเป็นคณะกรรมการคัดเลือกกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยเสียเอง ย่อมเป็น

ผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้งและในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ ตามความหมายของพระราชบัญญัติธนาการแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 มาตรา 28/1 วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาการแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

การกระทำของจำเลยเป็นความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

ขณะนั้นจำเลยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาการแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติธนาการแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485

- ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ได้มีบันทึกพร้อมกับแนบบัญชีรายชื่อบุคคลที่อยู่ในข่ายได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการคัดเลือกและมีการทำเครื่องหมายดอกจันทำรายชื่อบุคคลที่อาจมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่อื่นเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการคัดเลือก เพื่อนำเสนอรายชื่อให้จำเลยพิจารณา
- จำเลยได้เรียกให้ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังไปพบหลายครั้ง และได้มีการแจ้งรายชื่อบุคคลที่จะแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการคัดเลือก โดยมอบกระดาษที่เขียนรายชื่อ

บุคคลด้วยลายมือ จำนวน 7 รายชื่อ คือ นายสมใจนึก เองตระกูล นายมนู เลียวไพโรจน์ นายนิพัทธ์ พุกกะณะสุต นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์ นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ นายวิจิตร สุพินิจ และ นายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ เพื่อให้ตรวจสอบคุณสมบัติและสอบถาม ความสมัครใจ

- สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้นำเสนอร่างคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการคัดเลือกที่ทำการแก้ไขรายชื่อต่อจำเลยเพื่อมีคำสั่ง เป็นบุคคลทั้งเจ็ดตามที่จำเลยสั่งการ และจำเลยก็ได้มีคำสั่งแต่งตั้ง บุคคลทั้งเจ็ดเป็นคณะกรรมการคัดเลือก

เห็นว่า แม้จำเลยจะเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ตามมาตรา 28/1 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่จำเลย ต้องใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ ตามบทบัญญัติมาตรา 28/1 วรรคสาม ตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

โดยเจตนาารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา 28/1 วรรคสาม มีความมุ่งหมายให้คณะกรรมการคัดเลือกต้องเป็น ผู้ไม่มีผลประโยชน์ หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าในทางใด ๆ

ซึ่งถ้าคณะกรรมการคัดเลือกเองยังเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งใดในสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้ง คณะกรรมการคัดเลือกดังกล่าวย่อมไม่อาจปฏิบัติหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความโปร่งใส มีความเป็นกลาง และสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอิสระ

เมื่อนายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) นายวิจิตร สุพินิจ ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และนายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการและประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นสถาบันการเงินภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการคลังทำเครื่องหมายดอกจันทัยรายชื่อบุคคลทั้งสามไว้แล้วตั้งแต่แรก แสดงว่าบุคคลทั้งสามเป็นบุคคลที่อาจมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นลักษณะต้องห้าม

เมื่อจำเลยทราบเหตุดังกล่าวอยู่แล้ว แทนที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาการมีผลประโยชน์ขัดกันโดยเลือกบุคคลอื่นที่ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ แต่จำเลยกลับสั่งการให้แก้ไขรายชื่อองค์ประกอบของคณะกรรมการคัดเลือก โดยให้เสนอชื่อตามที่จำเลยต้องการ จนต้องแก้ไขร่างคำสั่งแต่งตั้งโดยมีบุคคลทั้งเจ็ดตามที่จำเลยต้องการเป็นคณะกรรมการคัดเลือก และจำเลยมีคำสั่งที่ 769/2551 ลงวันที่ 4 มิถุนายน 2551 แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำโดยมีเจตนาให้คณะกรรมการคัดเลือกที่จำเลยแต่งตั้ง ไปคัดเลือกบุคคลที่จำเลยประสงค์จะได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นการแทรกแซงการดำเนินกิจการของธนาคาร

แห่งประเทศไทยไม่ให้เป็นไปโดยอิสระและทำหน้าที่ธนาคารกลางในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงินเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แม้บุคคลทั้งสามจะมีความเหมาะสมในการได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการคัดเลือกเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อบุคคลทั้งสามเป็นผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 28/1 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว จำเลยย่อมไม่อาจใช้อำนาจในฐานะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลทั้งสามเป็นคณะกรรมการคัดเลือกได้

คำพิพากษา

จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 จำคุก 1 ปี และปรับ 20,000 บาท

พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ภายหลังจากจำเลยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก แม้คณะกรรมการคัดเลือกจะได้คัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว แต่ต่อมามีการยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกและกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยที่ได้รับการแต่งตั้งกล่าว จึงไม่ก่อให้เกิดความเสียหายมากนัก ประกอบกับไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกให้รอกการลงโทษไว้มีกำหนด 1 ปี

**ธนาคาร
แห่งประเทศไทย**

คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

อาศัยอำนาจตาม
พ.ร.บ.ธนาคาร
แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4)
พ.ศ. 2551 มาตรา 28/1

**คณะกรรมการคัดเลือกบุคคล
ที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็น
กรรมการ (7 คน)**

ในกระบวนการ
เสนอชื่อผู้ที่จะเป็น
กรรมการคัดเลือกฯ
ปรากฏว่ามีผู้มี
คุณสมบัติต้องห้าม
ตามมาตรา 28/1 วรรคสาม
แห่ง พ.ร.บ.ธนาคาร
แห่งประเทศไทย
(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

แต่งตั้ง

นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี
ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

มีอำนาจหน้าที่ตาม
พ.ร.บ. ธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485
และ พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 11

คดีที่ 6

กรณีกล่าวหา นางสาวปาริณา ไกรคุปต์
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน
ทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ คมจ. 1/2564 คดีหมายเลขแดงที่ คมจ. 1/2565

นางสาวปารีณา ไกรคุปต์ ผู้คัดค้าน ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี รวม 4 สมัย ในการเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมัยที่ 4 (ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2562) นางสาวปารีณาฯ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง และรับรองสำเนาถูกต้องว่ามีทรัพย์สินเป็นที่ดินประเภท ภ.บ.ท. 5 จำนวน 29 แปลง เนื้อที่ 853 ไร่ 75 ตารางวา อยู่ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 6 ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยได้เข้ายึดถือครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว โดยไม่มีคุณสมบัติที่จะมีสิทธิได้รับการจัดสรรที่ดินได้

ลำดับเหตุการณ์

ปี 2521

มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2521 (ครั้งที่ 1) ครอบคลุมแนวเขตการปกครองทั้งอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี เพื่อที่จะจัดซื้อที่ดินนำมาปฏิรูป

ปี 2530

พันโท มนัส รัศมี ชายที่ดินให้นายทวี ไกรคุปต์ บิดาของผู้คัดค้าน

ปี 2536

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้รับมอบที่ดิน 239,818 ไร่ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ บริเวณป่าฝั่งซ้ายริมแม่น้ำภาชี จากกรมป่าไม้ แต่มีการจัดสรรงบประมาณว่าจะดำเนินการปฏิรูปที่ดินบริเวณที่ดินพิพาทและเขตใกล้เคียง ในปี พ.ศ. 2556 - 2563

ปี 2537

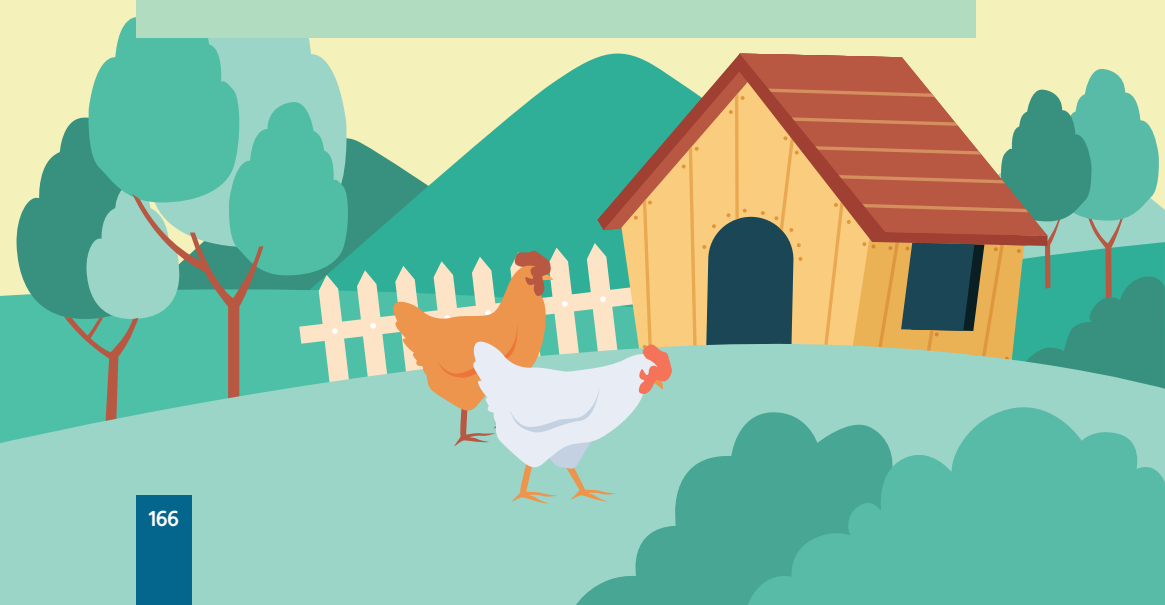
ที่ดิินพิพาทมีชื่อบุคคลอื่นและนายทวึ ไกรคุปต์ บิดาผู้คั้ตค้ำัน เป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ โดยนายทวึฯ ประกอบกิจการทำฟาร์มเลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ โดยใช้ชื่อ “เขาสนฟาร์ม” และ “เขาสนฟาร์ม 2”

ปี 2554

มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

ปี 2555

นายทวึฯ ได้มอบสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาทและกิจการฟาร์มเลี้ยงไก่ “เขาสนฟาร์ม” และ “เขาสนฟาร์ม 2” ให้แก่ผู้คั้ตค้ำัน

ปี 2561

ผู้คัดค้านจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท ปารีณา ไกรคุปต์ จำกัด ประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และขออนุญาตประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ใช้ชื่อ “เขาสนฟาร์ม” และ “เขาสนฟาร์ม 2” และขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยมีการขออนุญาต เสียภาษีบำรุงท้องที่ตามแบบ ภ.บ.ท.5 และเสียภาษีโรงเรือน

25 พฤษภาคม 2562

ผู้คัดค้านเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 และยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง โดยแจ้งว่าครอบครองที่ดินพิพาท ประเภท ภ.บ.ท. 5 จำนวน 29 แปลง เนื้อที่ 853 ไร่ 75 ตารางวา ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 6 ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

17 มิถุนายน 2562

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรีประกาศให้ผู้ครอบครองที่ดินยื่นคำขอเข้าร่วมการปฏิรูปที่ดินเป็นครั้งที่ 2 แต่ผู้คัดค้านก็ยังไม่เข้าร่วม

4 ธันวาคม 2562

ผู้คัดค้านได้แจ้งต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี ว่า ครอบครองที่ดินพิพาท 853 ไร่ และมีหนังสือขอเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน แต่คณะกรรมการดังกล่าวเห็นว่า ผู้คัดค้านไม่มีคุณสมบัติที่จะมีสิทธิได้รับการจัดสรรที่ดิน จึงแจ้งให้คืนที่ดินพิพาทดังกล่าว

2 มกราคม 2563

ผู้คัดค้านได้ส่งคืนที่ดินพิพาทให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยไม่มีเงื่อนไข

ประเด็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ในฐานะผู้ร้อง ได้ดำเนินการไต่สวนแล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง 9 เสียง เห็นว่า นางสาวปารีณา ไกรคุปต์ ผู้คัดค้าน

1. กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยกระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 235 ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 87 และ

2. กระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอันถือว่ามีลักษณะร้ายแรง ตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. 2561 ข้อ 11 และข้อ 17 ประกอบข้อ 3 และข้อ 27 วรรคสอง

ข้อพิจารณาตามคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีกล่าวหา นางสาวปารีณา ไกรคุปต์

- ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่ป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และยังไม่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน ยังไม่มีการออกเอกสารสิทธิ ยังไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01) จึงยังคงมีสถานะเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งเป็นที่ดินที่ยังไม่มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน จึงถือว่าเป็นที่ป่า

- คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรีได้ประกาศให้เกษตรกรที่มีคุณสมบัติยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่บริเวณที่ดินพิพาท ซึ่งผู้ครอบครองที่ดินบริเวณใกล้เคียงได้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ แต่ผู้คัดค้านยังคงใช้ประโยชน์ในที่ดิน แต่กลับไม่ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ให้ถูกต้อง แสดงให้เห็นว่าผู้คัดค้านมีเจตนาหลีกเลี่ยงไม่ให้ที่ดินพิพาทเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน อันเป็นการปิดโอกาสหรือหวงกันไม่ให้บุคคลอื่นเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ผู้คัดค้านครอบครอง

- ผู้คัดค้านไม่มีสิทธิครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท เนื่องจากขาดคุณสมบัติในการเป็นเกษตรกรซึ่งต้องเป็นผู้อยู่อาศัยไร่ที่ทำกิน ใช้เวลาส่วนใหญ่ทำการเกษตร ทั้งผู้คัดค้านยังมีที่ดินแปลงอื่นอีก ย่อมไม่ได้เป็นคนยากจน มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และยังเป็นกรรมการบริษัท ปารีณา ไกรคุปต์ จำกัด

นอกจากนี้ยังปรากฏว่าผู้คัดค้านมีรายได้จากการใช้ประโยชน์ในที่ดินจากการประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์เป็นจำนวน 109,962,076.14 บาทต่อปี มีรายได้ประจำและค่าตอบแทนจากการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาตั้งแต่ปี 2548

ตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินปรากฏว่าผู้คัดค้านมีทรัพย์สินมูลค่ารวมกว่า 163 ล้านบาท ดังนั้น ผู้คัดค้านต้องทราบอยู่แล้วว่า ตามกฎหมาย ตนเองไม่ใช่เกษตรกร และไม่มีคุณสมบัติที่จะมีสิทธิได้รับอนุญาตและออกเอกสารสิทธิ ผู้คัดค้านจึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติมาตั้งแต่ต้น

- ภายหลังจากที่ผู้คัดค้านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรีได้ประกาศให้เกษตรกรที่มีคุณสมบัติยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน แต่ผู้คัดค้านไม่ได้แจ้งการครอบครองหรือส่งคืนพื้นที่แก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ยังคงครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่พิพาทต่อไป โดยมีเจตนาไม่คืนที่ดินให้กับรัฐ และยังอยู่ระหว่างการถูกดำเนินคดีอาญารัฐานบุกรุกที่ดินของรัฐอีกด้วย

การกระทำความผิดกล่าวข้างต้นของนางสาวปาริณา ไกรคุปต์ ผู้คัดค้าน
ถือว่า

- ไม่รักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ
ทำเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กร
อิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงาน
ตุลาการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. 2561
ซึ่งนำมาใช้บังคับกับผู้คัดค้านซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรด้วย
- ไม่รักษาผลประโยชน์ของรัฐ/แสวงหาประโยชน์จาก
ทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นประโยชน์ส่วนรวมไปเป็นประโยชน์
ส่วนตนก่อนและขณะดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เป็นความผิดทั้งทางอาญาและจริยธรรม
- กระทำการอันขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 114
ที่กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
ย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ
มอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วย
ความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ
และความผาสุกของประชาชนโดยรวมโดยปราศจากการขัดกัน
แห่งผลประโยชน์

คำขอท้ายคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

1. ขอให้ศาลฎีกามีคำพิพากษาหรือคำสั่งว่า ผู้คัดค้านฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

- ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 235 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 87

- ตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. 2561 ข้อ 11 และข้อ 17 ประกอบข้อ 3 และข้อ 27 วรรคสอง

2. ให้ผู้คัดค้านหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่ศาลฎีการับคำร้องจนกว่าจะมีคำพิพากษา

3. ให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่

4. เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้คัดค้าน

5. เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปี

การพิจารณาของศาลฎีกา

อำนาจในการยื่นคำร้อง

ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้หรือไม่

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 219 วรรคหนึ่ง กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้น และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับครอบคลุมถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย โดยมาตรฐานทางจริยธรรมที่จัดทำขึ้น ต้องมีการกำหนดถึงการรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ และต้องระบุให้ชัดแจ้งว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมใดมีลักษณะร้ายแรง แต่ไม่ห้ามสภาผู้แทนราษฎรที่จะกำหนดจริยธรรมเพิ่มขึ้นให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของตนได้แต่จริยธรรมที่กำหนดเพิ่มขึ้นต้องไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรฐานทางจริยธรรมฯ

โดยมาตรา 234 วรรคหนึ่ง (1) กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง ในการไต่สวนกรณีมีการกล่าวหาว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ส่วนข้อข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. 2563

ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 128 ประกอบมาตรา 219 วรรคสอง ให้อำนาจสภาผู้แทนราษฎรกำหนดจริยธรรมเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อาจมีรายละเอียดในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างจากองค์กรอื่นได้ ผู้คัดค้านจึงต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมและข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมดังกล่าว

การตรวจสอบมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงกระทำได้หลายทางและโดยองค์กรที่ต่างกัน ไม่ได้มีบทกฎหมายใดจำกัดให้ต้องดำเนินการเฉพาะทางใดทางหนึ่งเท่านั้น และแม้ผู้คัดค้านจะได้ครอบครองที่ดินตั้งแต่ปี 2555 ถึงปี 2562 ซึ่งเป็นการครอบครองที่ดินทั้งก่อนและหลังจากที่มาตรฐานทางจริยธรรมฯ ได้ถูกบัญญัติขึ้น แต่เมื่อมาตรฐานทางจริยธรรมฯ มีผลใช้บังคับแล้ว ผู้คัดค้านก็ต้องไม่กระทำการใดที่เป็นการขัดต่อมาตรฐานทางจริยธรรมฯ อีกต่อไป เมื่อมีการกล่าวหาว่าผู้คัดค้านได้ครอบครองที่ดินต่อเนื่องกันมาจนถึงเวลาที่มาตรฐานทางจริยธรรมฯ และบทกฎหมายที่ผู้ร้องอ้างมีผลใช้บังคับ ผู้ร้องจึงมีอำนาจไต่สวนและมีมติเป็นคดีนี้ได้

ส่วนที่ผู้คัดค้านอ้างว่า ผู้ร้องไม่มีอำนาจไต่สวนกรณีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ในกรณีนี้ เพราะผู้ร้องไต่สวนและมีมติในการกระทำของผู้คัดค้านที่อ้างว่าฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมตามข้อ 11 และข้อ 17 ซึ่งอยู่ในหมวด 2 แต่ผู้ร้องมีอำนาจดำเนินการได้เฉพาะตามหมวด 1 เท่านั้น

ในเรื่องนี้ ข้อ 27 วรรคหนึ่ง ของมาตรฐานทางจริยธรรมฯ กำหนดไว้ว่า การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ในหมวด 1 ให้ถือว่ามีลักษณะร้ายแรง และข้อ 27 วรรคสอง กำหนดว่า การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ในหมวด 2 และหมวด 3 จะถือว่ามีลักษณะร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาถึงพฤติกรรมการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ เจตนา และความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัตินั้น

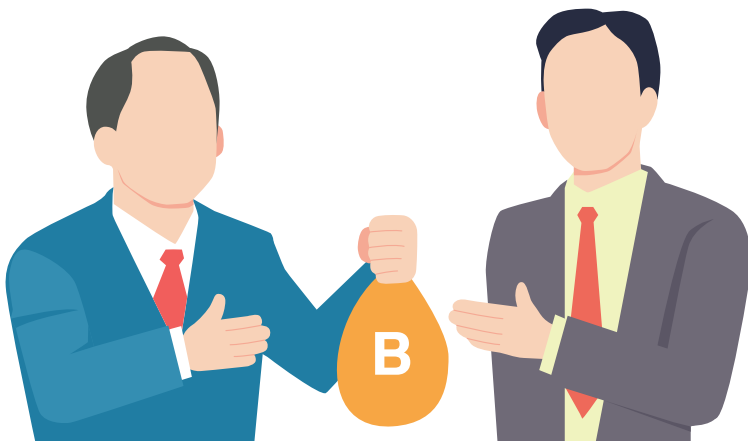
การกล่าวหาว่าผู้คัดค้านฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง

จริยธรรมฯ ในหมวด 2 จึงอาจเป็นเรื่องที่มีลักษณะร้ายแรงก็ได้ ผู้ร้องจึงมีอำนาจไต่สวนและเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 235 วรรคหนึ่ง (1) และไม่ได้มีอำนาจไต่สวนเฉพาะการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ในหมวด 1 ตามที่ผู้คัดค้านกล่าวอ้างเท่านั้น

การกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

ผู้คัดค้านซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันถือว่ามีลักษณะร้ายแรงตามมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ข้อ 11 ประกอบข้อ 3 และข้อ 27 วรรคสอง หรือไม่

เห็นว่า การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมตามข้อ 11 จะต้องมีการกระทำที่ขัดกันแห่งผลประโยชน์ หรือที่เรียกว่า “ผลประโยชน์ทับซ้อน” (Conflict of Interest) โดยจะต้องมีสถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลในองค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ มีผลประโยชน์ส่วนตน อันอาจกระทบต่อการวินิจฉัยสั่งการหรือการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งของบุคคลนั้น โดยอาจเป็นอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบในเรื่องที่ตนมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องด้วย

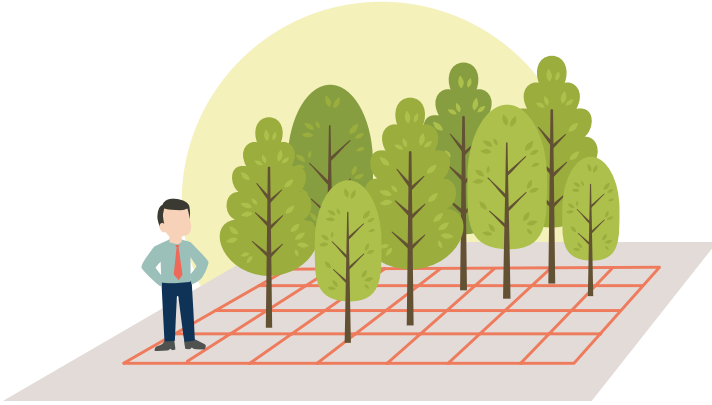
เมื่อผู้คัดค้านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่หลักในทางนิติบัญญัติ อาทิ การเสนอและพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินโดยตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป เป็นต้น ผู้คัดค้านจึงไม่ได้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบการปฏิบัติงานของกรมป่าไม้ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้คัดค้านไม่ได้มีผลต่อการวินิจฉัยคุณสมบัติของผู้คัดค้านในการที่จะมีสิทธิครอบครองที่ดินทั้งในเขตป่า เขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตปฏิรูปที่ดิน อีกทั้งไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในกรมป่าไม้หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงยังฟังไม่ได้ว่าผู้คัดค้านกระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันถือว่ามีลักษณะร้ายแรง ตามมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ข้อ 11 ประกอบข้อ 3 และข้อ 27 วรรคสอง

การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผู้คัดค้านกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันถือว่ามีลักษณะร้ายแรง ตามมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ข้อ 17 ประกอบข้อ 3 และข้อ 27 วรรคสอง หรือไม่

เห็นว่า การที่ผู้คัดค้านครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยไม่มีเอกสารสิทธิใดที่จะใช้ยื่นกับรัฐได้ ในขณะที่ที่ดินบริเวณรอบ ๆ มีการปฏิรูปที่ดินและออก ส.ป.ก. 4-01 ไปแล้วหลายสิบแปลง และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้แจ้งให้ประชาชนในพื้นที่นำที่ดินในความครอบครองเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินมาตั้งแต่ปี 2554 จึงเชื่อว่าผู้คัดค้านซึ่งประกอบกิจการเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ในพื้นที่จะต้องทราบเกี่ยวกับประกาศดังกล่าว เช่นเดียวกับผู้ครอบครองที่ดินรายอื่น ทั้งต่อมาได้มีการประกาศให้ผู้ครอบครองที่ดินนำที่ดินเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเป็นครั้งที่สอง ผู้คัดค้านก็ยังไม่ดำเนินการ

โดยตามประกาศหลักเกณฑ์การจัดสรรที่ดินกำหนดว่า ผู้ที่มีสิทธิขอรับการ
จัดสรรที่ดินจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1) เป็นเกษตรกร คือเป็นผู้ใช้เวลา
ส่วนใหญ่ในการทำเกษตรกรรม 2) ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองหรือของบุคคลใน
ครอบครัว หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรเพื่อเลี้ยงชีพ
และโดยทั่วไปจะจัดสรรที่ดินให้ไม่เกินคนละ 50 ไร่

**ข้อเท็จจริงข้างต้นจึงบ่งชี้ว่า ผู้คัดค้านไม่เข้าสู่กระบวนการ
ปฏิรูปที่ดินน่าจะเป็นเพราะ ทราบว่าตนเองครอบครองที่ดิน
มากกว่าเกษตรกรคนอื่นนับสิบเท่า ถ้าเข้าสู่กระบวนการปฏิรูป
ที่ดิน ผู้คัดค้านก็อาจสูญเสียการครอบครองที่ดินพิพาทได้**

ทำให้เชื่อว่าผู้คัดค้านมีเจตนาที่จะไม่ส่งมอบที่ดินคืนแก่สำนักงาน
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จนกระทั่งมีการร้องเรียน ผู้คัดค้านจึงได้
คืนที่ดิน ประกอบกับผู้คัดค้านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึง 4 สมัย ย่อม
ต้องรู้ว่าการจัดสรรที่ดินในเขตปฏิรูปมีเงื่อนไขอย่างไร แต่ผู้คัดค้านยังคงครอบ
ครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทมาอย่างต่อเนื่องโดยที่ไม่ได้รับอนุญาต ปิด

โอกาสเกษตรกรรายอื่นในการนำที่ดินพิพาทไปจัดสรรให้แก่ผู้ยากไร้และไม่มีที่ดินทำกิน

ผู้คัดค้านมีรายได้ประจำจากเงินเดือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาตั้งแต่ปี 2548 จึงไม่ใช่เกษตรกร และไม่ได้อาศัยอยู่ในท้องที่ที่ดินพิพาทตั้งอยู่ นอกจากนี้ยังเป็นเจ้าของที่ดินอีกหลายสิบแปลง มีทรัพย์สินรวมกว่า 163 ล้านบาท ผู้คัดค้านจึงไม่ใช่ผู้ที่ไม่มียากจน ไม่ได้เป็นคนยากจน จึงขาดคุณสมบัติมาตั้งแต่ต้น

การที่ผู้คัดค้านครอบครองที่ดินเป็นจำนวนมากเพื่อประกอบกิจการขนาดใหญ่ในเขตปฏิรูปที่ดินโดยไม่มีเอกสารสิทธิ ถือได้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อความเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน ทั้งเป็นการกีดกันไม่ให้เกษตรกรผู้ยากจนได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินด้วย เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรม เจตนาของผู้คัดค้าน และความเสียหายแล้ว เห็นว่าเป็นกรณีมีลักษณะร้ายแรงตามมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ข้อ 27 วรศสอง

การเข้าครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยที่รู้ว่าตนเองไม่มีคุณสมบัติและไม่มีเอกสารสิทธิเป็นเรื่องที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนทั่วไปไม่พึงปฏิบัติ การกระทำของผู้คัดค้านจึงเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายต่อเกียรติศักดิ์ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ข้อ 13

ส่วนที่ผู้คัดค้านอ้างว่า เข้าครอบครองที่ดินเพื่อดูแลกิจการต่อจากบิดา และนำเงินมาเลี้ยงดูบิดาตามหลักศีลธรรมและจริยธรรมนั้น เห็นว่า การเลี้ยง

ดูบิดามารดาเป็นมาตรฐานและหน้าที่ทางศีลธรรมและจริยธรรมที่พึงปฏิบัติ ซึ่งบุคคลทั่วไปก็มีภาระหน้าที่ดังกล่าวเช่นเดียวกันกับผู้คัดค้าน แต่ก็ต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย ซึ่งในกรณีนี้คือกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินที่มีเจตนารมณ์จะให้ประชาชนผู้ยากไร้มีที่ดินทำกินเพื่อเลี้ยงดูตนเองได้

ผู้คัดค้านจะอ้างหน้าที่ส่วนตัวมาก่อภาระแก่สังคมโดยรวมไม่ได้ ทั้งผู้คัดค้านเป็นผู้มีหน้าที่ทางนิติบัญญัติควรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย แม้ต่อมา ผู้คัดค้านจะคืนที่ดินพิพาททั้งหมด โดยไม่มีเงื่อนไขก็ตาม ก็ไม่ได้ทำให้การฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นไปแล้วกลับกลายเป็นไม่เคยเกิดขึ้นได้ ข้อต่อสู้ของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น

คำพิพากษา

ผู้คัดค้านฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 235 วรรคหนึ่ง (1) วรรคสามและวรรคสี่ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 81 และมาตรา 87 และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ข้อ 17 ประกอบข้อ 27 วรรคสอง

ให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี นับแต่วันที่ 25 มีนาคม 2564 อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้ผู้คัดค้านหยุดปฏิบัติหน้าที่ ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้คัดค้านตลอดไป รวมถึงไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 235 วรรคสี่ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้านมีกำหนดเวลา 10 ปี นับแต่วันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษา

คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

แม่น้ำภาชี

อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

เขาสวนพาร์ม

(ที่ดินประเภท ร.ม.ก. 5 จำนวน 29 แปลง
เนื้อที่ 853 ไร่ 75 ตารางวา)

เขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

- คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดราชบุรี ได้ประกาศให้เกษตรกรที่มีคุณสมบัติยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน
- นางสาวปาริณา ไกรคุปต์ ครอบครองที่ดิน แต่ไม่ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์

คดีที่ 7

กรณีกล่าวหา นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ เมื่อครั้งดำรง
ตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาราชการ
แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย
ได้พิจารณาอุทธรณ์และสั่งให้เพิกถอนคำสั่ง
อธิบดีกรมที่ดินที่ 2308/2544 โดยมีชอบด้วยกฎหมาย
เพื่อช่วยเหลือเจ้าของพื้นที่สนามกอล์ฟอัลไพน์

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ อท. 38/2559 คดีหมายเลขแดงที่ อท. 282/2560

นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาอุทธรณ์ และสั่งให้เพิกถอนคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ที่ 2308/2544 โดยมีชอบด้วยกฎหมาย ผ่าฝืนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรี โดยมีเจตนาเพื่อช่วยเหลือบริษัท อัลไพน์ เรียวเอสเตท จำกัด บริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด และผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในเวลาต่อมา ให้ไม่ต้องถูกเพิกถอนรายการจดทะเบียนสิทธิ และไม่ให้ที่ดินต้องตกเป็นที่ธรณีสงฆ์ตามคำสั่งกรมที่ดิน

ลำดับเหตุการณ์

20 พฤศจิกายน 2512

นางเนื่อม ชำนาญชาติศักดา ได้ทำพินัยกรรมยกที่ดินสองแปลง จำนวน 924 ไร่ 2 งาน 75 ตารางวา ตั้งอยู่ที่อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ให้วัดธรรมิการามวรวิหาร อีกสองปีต่อมาปรากฏว่า นางเนื่อมฯ ได้ถึงแก่ความตาย

19 กันยายน 2531

เจ้าอาวาสวัดธรรมิการามวรวิหารได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขออนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าว แต่ นายเสนาะ เทียนทอง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น ได้สั่งการไม่อนุญาต โดยอาศัยความตามมาตรา 84 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา 84 การได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม วัดบาดหลวงโรมันคาทอลิก มูลนิธิเกี่ยวกับคริสต์จักร หรือมีสยดอิสลาม ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี และให้ได้มาไม่เกิน 50 ไร่

ในกรณีที่เป็นการสมควร รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเกินจำนวนที่บัญญัติไว้ในวรรคแรกก็ได้

11 สิงหาคม 2533

ศาลแพ่งมีคำสั่งให้มูลนิธิธัมมามกุฏราชวิทยาลัยเป็นผู้จัดการมรดกของนางเนือมฯ แทนผู้จัดการมรดกคนเดิม ต่อมาเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2533 มูลนิธิธัมมามกุฏราชวิทยาลัย ในฐานะผู้จัดการมรดก รายใหม่จึงได้โอนที่ดินทั้งสองแปลงอันเป็นมรดกของวัดธรรมิการาม วรวิหาร ให้แก่มูลนิธิธัมมามกุฏราชวิทยาลัยเอง และในวันเดียวกันนั้นก็ได้จดทะเบียนโอนขายที่ดินดังกล่าวให้แก่บริษัท อัลไพน์ เรียวเอสเตท จำกัด และบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด โดยทันที

25 ธันวาคม 2543

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือหารือ ปัญหาข้อกฎหมายทรัพย์สินมรดกตามพินัยกรรมของนางเนือมฯ ไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยว่า ที่ดินซึ่งได้ทำพินัยกรรมยกกรรมสิทธิ์ให้แก่วัดย่อมตกเป็นกรรมสิทธิ์ของวัด ซึ่งเป็นทายาทตามพินัยกรรมโดยผลของกฎหมาย และเป็นที่ยกเว้นสิทธิสงฆ์ตั้งแต่นางเนือมฯ ผู้ทำพินัยกรรมถึงแก่ความตาย การโอนที่ธรณีสงฆ์นั้น ผู้จัดการมรดกตามพินัยกรรมชอบแต่จัดการจำหน่าย ภายโอนที่ดินให้แก่วัดซึ่งเป็นผู้รับมรดกตามพินัยกรรมเท่านั้น จะโอนให้แก่บุคคลอื่นที่พินัยกรรมมิได้ระบุไว้มิได้ (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 73/2544)

25 ธันวาคม 2543

- กรมการศาสนาจึงได้มีหนังสือไปยังกรมที่ดินเพื่อพิจารณาดำเนินการเพิกถอนรายการจดทะเบียนที่ดินดังกล่าว ซึ่งภายหลังจากที่ได้มีการสอบสวนแล้ว อธิบดีกรมที่ดินได้มีคำสั่งที่ 2308/2544 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2544 ให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนโอนมรดกเพิกถอนโฉนดที่ดินที่แบ่งแยก และรายการจดทะเบียนโอนขายที่ดินตลอดจนรายการจดทะเบียนอื่น ๆ เนื่องจากเป็นการจดทะเบียนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแจ้งคำสั่งเพิกถอนดังกล่าวให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบ

- มูลนิธิหมามกุฏราชวิทยาลัย บริษัท อัลไพน์ เรียลเอสเตท จำกัด บริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด กับพวก จึงได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนดังกล่าว อย่างไรก็ตาม อธิบดีกรมที่ดินพิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับคำร้องอุทธรณ์ จึงให้ยกอุทธรณ์

- ผู้มีส่วนได้เสียจึงส่งคำอุทธรณ์ดังกล่าวไปยังกระทรวงมหาดไทยสามครั้ง ได้แก่ เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2545 วันที่ 31 มกราคม 2545 และวันที่ 5 มีนาคม 2545 เป็นเหตุให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาลั่นกรองอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดินที่พิพาท โดยมีจำเลยในฐานะรองปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานคณะทำงาน มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมาย

หลังจากนั้น เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2545 ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ลาออกจากตำแหน่ง จำเลยจึงเป็นผู้รักษาราชการแทนดังกล่าว

13 มีนาคม 2545

จำเลยได้อาศัยอำนาจหน้าที่ในฐานะรองปลัดกระทรวง
รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย เพิกถอนคำสั่งอธิบดี
กรมที่ดินที่ 2308/2544 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2544

1 เมษายน 2545

- คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่) ได้มีหนังสือแจ้ง
ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่า การดำเนินการของจำเลย
จะก่อให้เกิดปัญหาข้อกฎหมายอย่างต่อเนื่องไม่เป็นที่ยุติ และเสนอ
ให้ดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่อง
ดังกล่าว ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2482 ที่วางหลัก
ให้กระทรวง ทบวง กรม ปฏิบัติตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็น
ทางกฎหมายไว้แล้ว

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้
จำเลยในฐานะปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณาดำเนินการตาม
กฎหมาย แต่จำเลยกลับเพิกเฉย และได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย
ด่วนที่สุดที่ มท 1209.3/6840 ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2545
ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ความเห็นของคณะกรรมการ
กฤษฎีกาไม่มีผลผูกพันกระทรวงมหาดไทยและกรมที่ดิน เนื่องจาก
ไม่ได้เป็นผู้হারือ และไม่อาจอ้างมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่
28 กุมภาพันธ์ 2482 มาใช้กับกรณีนี้

คำฟ้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

จำเลยดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาราชการแทน ปลัดกระทรวงมหาดไทย ระหว่างวันที่ 5 มีนาคม 2545 ถึงวันที่ 5 กันยายน 2545 และดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ระหว่างวันที่ 5 กันยายน 2545 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2545 (โดยคำสั่งย้ายหลังไปถึงวันที่ 5 มีนาคม 2545) ถือเป็นเจ้าพนักงานและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินและบริหารงานทุกด้านในฐานะปลัดกระทรวง จำเลยได้กระทำความผิดตามกฎหมายอาญาในขณะที่ดำรงตำแหน่ง โดยได้พิจารณาอุทธรณ์และสั่งให้เพิกถอนคำสั่งอธิบดีกรมที่ดินที่ 2308/2544 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2544 โดยมีชอบด้วยกฎหมาย ผ่าฝืนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรี โดยมีเจตนาเพื่อช่วยเหลือบริษัท อัลไพน์ เรียวเลสสเตท จำกัด บริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด และผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในเวลาต่อมา ให้ไม่ต้องถูกเพิกถอนรายการจดทะเบียนสิทธิ และไม่ให้ที่ดินต้องตกเป็นที่ธรณีสงฆ์ตามคำสั่งกรมที่ดิน เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ วัดธรรมิการามวรวิหาร กรมการศาสนา กรมที่ดิน และกระทรวงมหาดไทย หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

จำเลยให้การปฏิเสธ

คำพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

1. สารจากพินัยกรรม

ศาลได้พิจารณาพินัยกรรมของนางเนื่อมฯ อันเป็นที่มาของการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ถูกเพิกถอนตามคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ที่ 2308/2544 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2544 แล้ว มีข้อความตามพินัยกรรมที่เกี่ยวข้องกับที่ดินพิพาท ใจความว่า

“ข้อ 1. เมื่อข้าพเจ้าถึงแก่ความตายไปแล้ว บรรดาทรัพย์สินของข้าพเจ้าที่มีอยู่และที่จะเกิดขึ้นในภายหน้า ข้าพเจ้ายอมยกให้เป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้ที่ได้รับบุไว้ในพินัยกรรมนี้ ให้เป็นผู้รับทรัพย์สินตามจำนวนที่ซึ่งกำหนดไว้ดังต่อไปนี้ คือ ...

(ง) ที่ดินโฉนดเลขที่ 20 ตำบลคลองซอยที่ 5 ฝั่งตะวันออก (บึงตะเคียน) อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เนื้อที่ 730 ไร่ 1 งาน 51 ตารางวา ข้าพเจ้าขอยกกรรมสิทธิ์ให้แก่วัดธรรมิการามวรวิหาร

(จ) ที่ดินโฉนดที่ 1446 อยู่ที่ทุ่งบึงอ้ายเสียบ อำเภอคลองหลวง จังหวัดธัญบุรี (ปทุมธานี) เนื้อที่ 194 ไร่ 1 งาน 24 ตารางวา ข้าพเจ้าขอยกกรรมสิทธิ์ให้แก่วัดธรรมิการามวรวิหาร ...

ข้อ 4. ขอให้เจ้าอาวาสวัดธรรมิการามวรวิหารจัดการมอบสังฆาริมนทรัพย์และจำนวนเงิน (ถ้ามี) ซึ่งได้แก่วัดธรรมิการามวรวิหาร รวมทั้งสิ้น แก่มูลนิธิธัมมามกุฏราชวิทยาลัยช่วยกันจัดทำผลประโยชน์เพื่อใช้ผลประโยชน์นั้นบำรุงจตุปัจจัยแก่ภิกษุสามเณร หรือจรรโลงพระพุทธศาสนาโดยประการอื่น อาทิเช่น การส่งเสริมการศึกษาคณฤชระและวิปัสสนาธุระ หรือบูรณะถาวรวัตถุในวัดธรรมิการามวรวิหาร สุดแต่เจ้าอาวาสวัดธรรมิการามวรวิหารจะพิจารณาตามสมควรแก่กรณี”

เห็นได้ว่าข้อความในพินัยกรรมระบุไว้ชัดเจนว่านางเนือมฯ ยกกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงให้แก่วัดธรรมิการามวรวิหารเท่านั้น มิได้ระบุยกกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวให้แก่มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัยเพื่อนำไปขายแต่อย่างใด

**ทั้งความในข้อ 4 ของพินัยกรรมดังกล่าวก็มีเพียงว่า
ให้เจ้าอาวาสฯ จัดการมอบอสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้มานั้น
แก่มูลนิธิฯ โดยช่วยกันจัดทำผลประโยชน์ ฯ ซึ่งไม่อาจ
ขยายความออกไปให้หมายรวมถึงการให้มูลนิธิฯ
มีอำนาจขายอสังหาริมทรัพย์นั้นได้**

จึงเห็นว่า ที่ดินอันเป็นทรัพย์มรดกที่นางเนือมฯ แสดงเจตนาไว้ในพินัยกรรมว่ายกให้แก่วัด รวมทั้งที่ดินพิพาทดังกล่าวจึงตกเป็นที่ธรณีสงฆ์ทันทีที่นางเนือมฯ ถึงแก่ความตาย แม้จะยังมีได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงผู้ถือกรรมสิทธิ์เป็นชื่อวัดก็ตาม นอกจากนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่) ก็ได้มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวไว้แล้วตามเรื่องเสร็จที่ 73/2544 โดยเป็นการ

วินิจฉัยตามข้อหาหรือของกรมการศาสนาซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 มาตรา 7 (2) และประเด็นข้อกฎหมายที่วินิจฉัยก็มีใช้เรื่องซึ่งหากให้ความเห็นแล้วจะมีผลกระทบกระเทือนทางการเมืองตามระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522

2. ความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ที่ 2308/2544 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2544

จากข้อเท็จจริงที่พิจารณาได้ความข้างต้นและได้พิจารณาข้อกฎหมายในเรื่องนี้แล้ว ศาลเห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่) ดังกล่าว เมื่อประกอบกับข้อเท็จจริงที่รับฟังได้แล้ว เห็นว่า คำสั่งอธิบดีกรมที่ดินที่ 2308/2544 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2544 ที่ให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนโอนมรดกที่ดินและรายการจดทะเบียนขาย รวมสองโฉนด ตลอดจนรายการจดทะเบียนลำดับต่อ ๆ มา จากรายการจดทะเบียนขายรวมสองโฉนดดังกล่าว รวมทั้งเพิกถอนโฉนดที่ดินแปลงแยกนั้น เป็นคำสั่งที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว ทั้งเป็นคำสั่งที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งดำเนินการถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา 36 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2542 จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย

3. อำนาจหน้าที่ต้องมาพร้อมกับความระมัดระวัง และละเอียดรอบคอบ

การที่จำเลยในฐานะประธานคณะทำงานพิจารณาถ้อยแถลงของอุทธรณ์และในฐานะปลัดกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีความเห็นว่า คำสั่งอธิบดีกรมที่ดินที่ 2308/2544 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2544 ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น จึงไม่ถูกต้องทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ทั้งที่จำเลยก็ทราบความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่) รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2482

ที่ให้กระทรวง ทบวง กรมถือปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี

หากจำเลยมีความเห็นในข้อกฎหมายดังกล่าวแตกต่าง และเห็นว่าเป็นกรณีไม่ปกติที่จะปฏิบัติตามความเห็นของ คณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสุจริตใจอย่างแท้จริงแล้ว จำเลยสามารถขอให้มีการทบทวนความเห็นดังกล่าวได้ อีกทั้งในการพิจารณาอุทธรณ์ของจำเลย แม้จะเป็นการพิจารณาโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ ซึ่งจำเลยมีอำนาจที่จะพิจารณาอุทธรณ์ได้ แต่ก็ต้องใช้ดุลพินิจพิจารณาอย่างระมัดระวัง รอบคอบและมีเหตุผลฟังได้

เมื่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายรับฟังได้ว่าที่ดินอันเป็นทรัพย์สิน มรดกของนางเนือมฯ รวมทั้งที่ดินพิพาทดังกล่าวตกเป็นที่ธรณีสงฆ์ทันทีที่ นางเนือมฯ ถึงแก่ความตายแล้ว แม้จะยังมีได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงผู้ถือ กรรมสิทธิ์เป็นชื่อวัดก็ตาม และการจำหน่ายจ่ายโอนที่ธรณีสงฆ์จะกระทำ ได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้ ตามมาตรา 34 แห่ง พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

จำเลยในฐานะที่เคยดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมที่ดินมาก่อน ย่อมทราบดี ว่ามีกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่อนุญาตให้วัดได้มาซึ่งที่ดิน ตามมาตรา 84 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเพียงครั้งเดียว คือ กรณีที่ นายเสนาฯ มีคำสั่งดังกล่าว ซึ่งหากพิจารณาโดยละเอียดแล้ว จำเลยก็จะ พบว่ามีการก้าวล่วงไปสั่งให้เจ้าอาวาสวัดธรรมิการามวรวิหารดำเนินการตาม ข้อ 4 แห่งพินัยกรรมด้วย

จำเลยยังสมควรต้องใช้ความรู้ความสามารถในการพิจารณา
พยานหลักฐานและข้อกฎหมายในเรื่องนี้อย่างรอบคอบ
และระมัดระวังเพื่อให้เกิดความถูกต้องทั้งในข้อเท็จจริง
และข้อกฎหมาย ให้สมกับความรู้ความสามารถของจำเลย
ที่ผ่านการดำรงตำแหน่งสำคัญมาหลายตำแหน่งจนกระทั่ง
ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

จำเลยควรจะพิจารณาได้ว่า เมื่อรัฐมนตรีไม่อนุญาตให้วัดธรรมิการามารวิหารได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงแล้ว วัดจึงยังไม่ได้มาซึ่งที่ดินพิพาท จะให้ดำเนินการมอบที่ดินพิพาทให้แก่มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย ช่วยจัดทำผลประโยชน์ฯ ตามข้อ 4 แห่งพินัยกรรมตั้งที่นายเสนาะฯ มีคำสั่งนั้นได้อย่างไร

ทั้งศาลยังได้วินิจฉัยด้วยว่าความในข้อ 4 ของพินัยกรรมดังกล่าว ไม่อาจขยายความออกไปให้หมายความรวมถึงการให้มูลนิธิฯ มีอำนาจขายอสังหาริมทรัพย์นั้นได้ และในเรื่องนี้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน ก็ได้เคยเสนอแนวทางแก้ไขปัญหามาให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเพิกถอนรายการจดทะเบียนโอนมรดกและรายการจดทะเบียนลำดับต่อ ๆ มาไว้แล้ว เชื่อว่าจำเลยได้ทราบแนวทางแก้ไขปัญหานี้ แต่ก็มีได้นำไปประกอบการพิจารณาอุทธรณ์และมีคำสั่ง ดังนั้น ตามความเห็นของจำเลยข้างต้นที่ให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองของอธิบดีกรมที่ดินนั้น จึงไม่ถูกต้องทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และไม่อาจรับฟังได้ว่าจำเลยได้ใช้ดุลพินิจพิจารณาอุทธรณ์ในเรื่องนี้โดยใช้หลักความมั่นคงแห่งสิทธิ หลักความสุจริต หรือหลักความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะอย่างสมเหตุสมผลและสุจริตใจแต่อย่างใด

4. บทสรุปการกระทำของจำเลย

จากพฤติการณ์ของจำเลยที่มีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งอธิบดีกรมที่ดินที่ 2308/2544 ซึ่งถือเป็นคำสั่งทางปกครองดังกล่าว เป็นไปโดย

- จงใจละเลยข้อเท็จจริงที่วัดธรรมิการามวรวิหารได้เข้าครอบครองและถือเอาประโยชน์ในที่ดินพิพาทด้วยการให้เช่า รวมทั้งวัดได้นำที่ดินพิพาทไปลงทะเบียนเป็นที่ธรณีสงฆ์แล้ว
- จงใจตีความและใช้กฎหมายให้ผิดเพี้ยนไปจากที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่) ได้วินิจฉัยให้ความเห็นไว้แล้ว
- จงใจฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2482 ที่ให้กระทรวง ทบวง กรมปฏิบัติตามความเห็นทางกฎหมายที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นไว้แล้ว

จึงไม่อาจจับพ้องได้ว่าการกระทำของจำเลยเป็นการใช้ดุลยพินิจโดยชอบและประกอบด้วยเหตุผลแต่อย่างใด และผลจากการมีคำสั่งของจำเลยนั้นทำให้บริษัท อัลไพน์ เรียวเอสเตท จำกัด และบริษัท อัลไพน์ กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ตคลับ จำกัด ได้รับประโยชน์ โดยไม่ต้องถูกเพิกถอนการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและไม่ต้องรับผิดชอบต่อผู้รับโอนต่อ ๆ มาที่จะต้องถูกเพิกถอนตามคำสั่งทางปกครองของอธิบดีกรมที่ดินด้วย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับผู้อื่น

ทั้งการจงใจกระทำการของจำเลยดังกล่าวยังทำให้เกิดความเสียหายแก่วัดธรรมิการามวรวิหารซึ่งเป็นทายาทตามพินัยกรรม ทำลายศรัทธาของผู้ที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา เช่น นางเนื่อมฯ ที่เจตนาทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินมรดกให้แก่วัดเพื่อนำไปจัดทำผลประโยชน์บำรุงจุดปัจจัยแก่ภิกษุสามเณร หรือจรรโลงพระพุทธศาสนาด้วยการส่งเสริมการศึกษาคันถุระและวิปัสสนาธุระหรือบูรณะถาวรวัตถุในวัด แต่กลับมีการจงใจจัดการทรัพย์สินมรดกให้ผิดไปจาก

เจตนาของเจ้ามรดกที่แสดงไว้แล้ว และยังทำให้กรมที่ดินอันเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งได้ปฏิบัติถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายแล้วต้องเสื่อมเสียหรือเสียหายต่อชื่อเสียงจากการถูกเพิกถอนคำสั่งอีกด้วย

ถึงแม้ว่าภายหลังจากจำเลยมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทางปกครองของอธิบดีกรมที่ดินดังกล่าวแล้วจะไม่มีผู้มีส่วนได้เสียคนใดนำเรื่องนี้ไปฟ้องต่อศาลปกครองก็ตาม ก็หาจะมีผลทำให้การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดไม่ ดังนั้น จึงเห็นว่าการกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตและโดยมิชอบอันเป็นความผิดตามฟ้อง

5. คำพิพากษา

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157
จำคุก 2 ปี

พินัยกรรมของนางเนือมฯ ลงวันที่ 20 พ.ย. 2512
ยกกรรมสิทธิ์ในที่ดินจำนวน 730 ไร่ และ 194 ไร่
1 งาน 24 ตารางวา ให้แก่วัดธรรมมิการามวรวิหาร

ประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 84

ปี พ.ศ.
2531

นายสนั่น ขจรประสาธ รัฐมนตรีช่วย
ว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งไม่อนุญาตในขณะนั้น

ผล : ทำให้ที่ดินตามพินัยกรรมทั้งหมดยังไม่ตกเป็น
ของวัดธรรมมิการามวรวิหารโดยชอบด้วยกฎหมาย

ปี พ.ศ.
2533

ศาลแพ่งมีคำสั่งให้มูลนิธิรียมหามกุฏวิทยาลัย
เป็นผู้จัดการมรดกของนางเนือมฯ

มูลนิธิฯ โอนที่ดินตามพินัยกรรมให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมูลนิธิฯ เอง

ในวันเดียวกัน ได้จดทะเบียนโอนขายที่ดินให้กับ บจก.อัลไพน์
เรียลเอสเตท และ บจก. อัลไพน์ทอส์ฟ แอนด์ สपोर्टคลับ

กรมการศาสนามีหนังสือไปยังกรมที่ดิน ขอให้เพิกถอนการจดทะเบียน
โอนกรรมสิทธิ์และอริบดที่ดินมีคำสั่งให้เพิกถอน

มูลนิธิฯ และ บจก. ทั้ง 2 ได้อุทธรณ์คำสั่งมายังกระทรวงมหาดไทย

จำเลย ในฐานะรองปลัดกระทรวงฯ รักษาการแทนปลัดกระทรวง
มีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งอริบดที่ดิน

ศาลพิพากษาไทยจำเลย มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

คดีที่ 8

กรณีกล่าวหา นายพนม ศรีศิลป์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง
ที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสำนักงาน

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง
คดีหมายเลขดำที่ จส. 2/2562
คดีหมายเลขแดงที่ จส. 3/2562
ศาลอุทธรณ์
คดีหมายเลขดำที่ อท. 262/2563
คดีหมายเลขแดงที่ 9761/2563

ความเป็นมา

โดยที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 กำหนดให้ “ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า “...ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ...” โดยตามมาตรา 39 (15) ให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง เป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 นายพนม ศรศิลป์ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 39 (15)

วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา 41 ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ซึ่งตามมาตรา 32 กำหนดให้ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมถึงทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของนายพนม ศรศิลป์

เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2557 นายพนม ศรศิลป์ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

จากการตรวจสอบพบว่า นายพนม ศรศิลป์ ไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้ผู้อื่นเป็นผู้ถือครองทรัพย์สินแทน มีรายละเอียดดังนี้

(1) เงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขา เทสโก้โลตัส ศาลายา ชื่อบัญชี นางสมพิศ สุทธิบุญ เลขที่บัญชี 883-0-07863-8 ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2557 จำนวน 1,670,261.24 บาท โดยนางสมพิศฯ ซึ่งเป็นภรรยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสของ นายพนม ศรศิลป์ เป็นผู้ถือครองแทน

(2) เงินฝากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขา ศาลายา ชื่อบัญชี นางสมพิศ สุทธิบุญ เลขที่บัญชี 578-2-18244-9

ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2557 จำนวน 662.25 บาท ให้นางสมพิศ เป็นผู้ถือครองแทน

(3) เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด ชื่อบัญชี นางสมพิศ สุทธิบุญ เลขที่บัญชี 01-0086194 ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2557 จำนวน 6,031,550.22 บาท ให้นางสมพิศ เป็นผู้ถือครองแทน

(4) หุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด สมาชิกเลขที่ 010094 ชื่อบัญชี นางวาณีรัตน์ นามสิงห์ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2557 จำนวน 5,523,810 บาท โดยเป็นหุ้นของผู้ถูกกล่าวหาจำนวน 3,000,000 บาท โดยนางวาณีรัตน์ฯ เป็นพี่สาวของนายพนม ศรศิลป์ เป็นผู้ถือครองแทน

(5) หุ้นในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด ชื่อบัญชี นางสมพิศ สุทธิบุญ เลขทะเบียน 039430 ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2557 จำนวน 5,052,000 บาท โดยให้นางสมพิศ เป็นผู้ถือครองแทน

(6) เงินที่ให้นายธีระ โกมลศรี พี่ชายของนายพนม ศรศิลป์ กู้ยืม ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2557 จำนวน 1,000,000 บาท โดยผู้ถูกกล่าวหาถอนเงินสดออกจากบัญชีธนาคารออมสินของตน แล้วฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ของนางวิลาวัลย์ ศรศิลป์ พี่สาวของนายพนม ศรศิลป์ และให้นางวิลาวัลย์ เบิกถอนเงินจำนวนดังกล่าวไปให้นายธีระฯ เพื่อชำระหนี้

(7) เงินที่มอบให้นางวิลาวัลย์ ศรศิลป์ นำไปปรับปรุงบ้านเลขที่ 1/2 และ 1/3 ถนนสุขาอุปถัมภ์ 9 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ 30952 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2,300,000 บาท

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า นายพนม ศรศิลป์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สิน ให้เสนอเรื่องให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีเขตอำนาจวินิจฉัยให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและขอให้ลงโทษทางอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 114 วรรคสอง (2) มาตรา 71 มาตรา 167 ประกอบมาตรา 177

สรุปคำร้องของ ป.ป.ช.

เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 นายพนม ศรศิลป์ ผู้ถูกกล่าวหา ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ผู้ถูกกล่าวหาจึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

แต่ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสาร ประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

โดยเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2557 ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และจากการตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อผู้ร้อง โดยให้ผู้อื่นเป็นผู้ถือครองทรัพย์สินแทน

ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงซึ่งควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ซึ่งอาจส่งผลทำให้ผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์ร้ายรอยผิดปกติ

ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 81, 114 วรรคสอง (2), 167 ประกอบมาตรา 188 และมาตรา 194 และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

คำพิพากษาศาลอาญาคดีทุจริต และประพัตมีชอบกลาง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า

นายพนม ศรีศิลป์ ผู้ถูกกล่าวหา จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 39 (15) วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา 41 อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 119

พิพากษาจำคุก 6 เดือน ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 3 เดือน
ข้อหาและคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

ผู้ร้องอุทธรณ์

คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

คดีนี้มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องเพียงว่า ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกคำขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 81 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 114 วรรคสาม ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า

ตามมาตรา 41 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นมาตรการบังคับอื่นที่บังคับใช้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ แม้ภายหลังได้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มิได้ยกเลิกมาตรการบังคับทางการเมืองแก่บุคคลที่จ้องใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงซึ่งควรแจ้งให้ทราบแต่อย่างใด

จึงขอให้

เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ตาม มาตรา 81 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 114 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

หรือ

ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มิค้ำวินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิด และห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ศาลอุทธรณ์แพนคดีทุจริตและประพฤติมึชอบเห็นว่า

มาตรา 81 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 114 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2561 อันเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับภายหลังการกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา จึงมิใช่มาตรการบังคับทางการเมืองตามกฎหมายที่ใช้ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด

ด้วยเหตุนี้ จึงต้องนำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับปี พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 41 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่คดีนี้

ดังนั้น กรณีตามคำร้องของผู้ร้องจึงมีผลให้ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 41 วรรคหนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายกคำขอส่วนนี้มานั้นไม่ชอบ

อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังขึ้น

พิพากษาแก้เป็นว่า ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ 4 ธันวาคม 2562 ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 41 วรรคหนึ่ง

และนอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

มาตรา 32 ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มียู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ทรัพย์สินของนายพนม ศรศิลป์ ที่ไม่ได้ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คดีที่

9

กรณีกล่าวหา นายดุสิต รุระหาญ เมื่อครั้งดำรง
ตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง
อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
กระทำการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงระหว่างเทศบาล
ตำบลเหนือคลอง กับบริษัท ดุสิตมอเตอร์ออยล์ จำกัด
ถือเป็นการมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือ
ทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลตำบลเหนือคลอง
เป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำ
ให้แก่เทศบาลจังหวัดกระบี่

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ 1558/2556 คดีหมายเลขแดงที่ 1921/2556

เดิมนายดุสิต ฐระหาญ เป็นกรรมการมีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัท ดุสิต มอเตอร์ออยล์ จำกัด โดยบริษัท ดุสิตมอเตอร์ออยล์ จำกัด ตกลงซื้อขายน้ำมัน เชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นกับเทศบาลตำบลเหนือคลองตลอดมา

เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2542 นายดุสิต ฐระหาญ ได้รับเลือกให้ดำรง ตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายอาญามีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ จัดการหรือดูแลเกี่ยวกับการสั่งและอนุญาตให้ซื้อหรือจ้างและอนุมัติเกี่ยวกับ กิจการการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นเพื่อใช้ในกิจการของเทศบาล ตำบลเหนือคลอง

ปรากฏว่านายดุสิต ฐระหาญ ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท ดุสิตมอเตอร์ออยล์ จำกัด

วันที่ 21 ธันวาคม 2542 ถึงวันที่ 6 ธันวาคม 2545 นายดุสิต ธุระหาญ ได้อนุมัติให้สั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นจากบริษัท ดุสิตมอเตอร์ ออยล์ จำกัด และสั่งจ่ายเงินเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นให้แก่บริษัท ดุสิตมอเตอร์ออยล์ จำกัด ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม 2543 ถึงวันที่ 18 เมษายน 2545 โดยใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะเป็นนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง **จำนวนรวม 66 ครั้ง เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 314,962.73 บาท**

เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2549 นายดุสิต ธุระหาญ ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท ดุสิตมอเตอร์ออยล์ จำกัด

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า นายดุสิต ธุระหาญ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ มีมูลความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152 และมาตรา 157

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเอกสาร รายงาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีอาญาแก่นายดุสิต ธุระหาญ แต่อัยการสูงสุดเห็นว่า ยังมีข้อไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ จึงตั้งคณะทำงานร่วมกับอัยการสูงสุดเพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน แต่คณะกรรมการทั้งสองฝ่ายไม่อาจหาข้อยุติได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงฟ้องคดีได้เอง และได้มอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับมอบอำนาจดำเนินคดีแทน

สรุปคำฟ้องของ ป.ป.ช.

ในขณะที่เกิดเหตุระหว่างวันที่ 21 ธันวาคม 2542 ถึงวันที่ 6 ธันวาคม 2545 ขณะดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง จำเลยซึ่งมีอำนาจหน้าที่จัดการหรือดูแลเกี่ยวกับการสั่งและอนุญาตให้ซื้อหรือจ้างและอนุมัติเกี่ยวกับกิจการการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นเพื่อใช้ในกิจการของเทศบาลตำบลเหนือคลอง จำเลยรู้อยู่แล้วว่าการซื้อขายน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นระหว่างเทศบาลตำบลเหนือคลองกับบริษัท ดุสิตมอเตอร์ออยล์ จำกัด ไม่อาจกระทำได้ เนื่องจากเป็นกิจการที่จำเลยมีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น แต่จำเลยในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง กลับปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ไม่ยกเลิกการซื้อขายน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นจากบริษัท ดุสิตมอเตอร์ออยล์ จำกัด แต่ได้อนุมัติให้สั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นจากบริษัท ดุสิตมอเตอร์ออยล์ จำกัด และส่งจ่ายเงินเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นให้แก่บริษัท ดุสิตมอเตอร์ออยล์ จำกัด อันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติเทศบาลและกฎหมาย เป็นเหตุให้ระบบ

การบริหารการเงิน การคลัง การพัสดุ และการตรวจสอบภายในไม่อาจตรวจสอบความถูกต้องได้ ทำให้เทศบาลตำบลเหนือคลองและราชการเสียหาย

ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152, 157

จำเลยให้การรับสารภาพ

คำพิพากษาของศาล

จำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง คดีไม่จำเป็นต้องเรียกพยานหลักฐานมาไต่สวนเพิ่มเติม

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152, 157 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 จำคุกกระทงละ 1 ปี และปรับกระทงละ 2,000 บาท รวม 66 กระทง จำคุก 66 ปี ปรับ 132,000 บาท จำเลยรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กระทงละกึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกกระทงละ 6 เดือน ปรับกระทงละ 1,000 บาท รวม 66 กระทง จำคุก 396 เดือน ปรับ 66,000 บาท เมื่อรวมโทษทุกกระทง คงจำคุก 20 ปี

ศาลพิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้วเป็นเรื่องไม่ร้ายแรง แม้เป็นการกระทำเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัท ดุสิตมอเตอร้ออยล์ จำกัด แต่ก็เป็นการกระทำตามที่เคยปฏิบัติกันมา และราคาที่ซื้อขายก็เป็นราคาที่ไม่สูงกว่าราคาในท้องตลาด จึงไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการมากนักประกอบกับไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน เพื่อให้โอกาสจำเลยกลับตัวเป็นคนดีสักครั้งส่วนโทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี

คดีที่ 10

กรณีกล่าวหา นายสมนึก สงคราม เมื่อครั้งดำรง
ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว
ประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 - 2554)
โดยไม่ผ่านความเห็นชอบของสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลนาจิว

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ อท. 115/2561 คดีหมายเลขแดงที่ อท. 112/2561

ในปี 2551 องค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ได้จัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554) ขึ้น โดยในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีดังกล่าว มีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดกระบวนการ ขั้นตอน และกรอบระยะเวลาในการจัดทำและการประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีไว้ แต่นายสมนึก สงคราม นายกององค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว ขณะนั้น ไม่ได้ดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ ไม่ได้นำแผนพัฒนาสามปีที่จัดทำขึ้นไปเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว เพื่อให้ความเห็นชอบ และได้ประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีดังกล่าว เมื่อแผนพัฒนาสามปียังไม่ได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว จำเลยจึงไม่มีอำนาจประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีดังกล่าว และเป็นเหตุให้แผนพัฒนาสามปีดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย

อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายสมนึก สงคราม ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว มีอำนาจหน้าที่เสนอร่างแผนพัฒนาสามปีที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวเพื่อให้ความเห็นชอบ แล้วจึงพิจารณานุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และข้อ 17 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และในฐานะประธานกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว มีอำนาจหน้าที่ในการร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี และพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 โดยการจัดทำและทบทวนแผนพัฒนาสามปีจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายนก่อนงบประมาณประจำปี เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวนำไปเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รวมทั้งวางแนวทางการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสามปีด้วย

ลำดับเหตุการณ์

16 มกราคม 2551

จำเลยแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว ขึ้น โดยมีจำเลยเป็นประธานกรรมการ

18 มกราคม 2551

จำเลยแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว

2 มิถุนายน 2551

จำเลยแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลนาจิว

17 มิถุนายน 2551

มีการประชุมคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวเป็นครั้งแรก เพื่อพิจารณารายละเอียดและแนวทางการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสามปี รวมทั้งกรอบเวลาดำเนินการ โดยที่ประชุมมีมติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลนาจิว การออกเวทีประชาคม การรวบรวมข้อมูลความต้องการของประชาชน แล้วจึงเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวพิจารณา

27 มิถุนายน 2551

จำเลยมีหนังสือถึงนายอำเภอเขาสวนกวางเพื่อขออนุมัติขยายเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ออกไปอีก 15 วัน ตั้งแต่วันที่ 1 - 15 กรกฎาคม 2551 ซึ่งนายอำเภอเขาสวนกวางอนุมัติให้ขยายเวลาการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามที่เสนอ

2 กรกฎาคม 2551

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวได้มีหนังสือถึงนายอำเภอเขาสวนกวาง ขออนุมัติเปิดประชุมสภาสมัยวิสามัญ สมัยที่ 2 ประจำปี 2551 ตั้งแต่วันที่ 7 - 16 กรกฎาคม 2551 เพื่อหารือข้อราชการเร่งด่วนและพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปี ซึ่งนายอำเภอเขาสวนกวางอนุมัติให้เปิดประชุมตามที่เสนอ

ประเด็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด

การกระทำของนายสมนึก สงคราม เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว ซึ่งเป็นผู้ทราบรายละเอียดและขั้นตอนเป็นอย่างดี การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554) จะต้องดำเนินการตามวิธีการและขั้นตอนตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง แต่นายสมนึกกลับประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี โดยอ้างว่า แผนพัฒนาสามปีดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว ประกอบกับมติเห็นชอบในคราวประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว สมัยวิสามัญ สมัยที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2551 แล้ว ทั้งที่ไม่มีการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวในวันที่กล่าวอ้าง **การกระทำดังกล่าวจึงมีมูลความผิด** ฐานกระทำการฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม และมีมูลความผิดทางอาญา ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

การพิจารณาของศาล

จำเลยให้การรับสารภาพ ปรากฏข้อเท็จจริงจากการไต่สวนว่า ในขณะที่ร่างแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 - 2554) ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว ยังจัดทำไม่แล้วเสร็จ แต่เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2551 ซึ่งอยู่ในระหว่างเวลาที่กำหนดให้มีการเปิดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว สมัยวิสามัญ สมัยที่ 2/2551 ได้มีการประชุมคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว ซึ่งมีจำเลยเข้าร่วมประชุมด้วยในฐานะประธานกรรมการเพื่อพิจารณาและจัดเรียงโครงการเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี รวมทั้งให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อนำเข้าที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป แสดงให้เห็นว่าจำเลยรู้ว่า การประชุมในวันดังกล่าวเป็นการประชุมของคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวเท่านั้น ไม่ใช่การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวแต่อย่างใด และจำเลยมีหน้าที่เสนอร่างแผนพัฒนาสามปีให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนแล้วจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้ต่อไป ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

แต่กลับปรากฏว่าในวันที่ 14 กรกฎาคม 2551 จำเลยไม่ได้นำร่างแผนพัฒนาสามปีไปเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว ทั้งยังได้ประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี โดยระบุในประกาศว่า แผนพัฒนาสามปีฉบับนี้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวและสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว ในการประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2551 แล้ว ทั้งที่จำเลยรู้อยู่แล้วว่าแผนพัฒนาสามปียังไม่ได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว

จำเลยจึงไม่มีอำนาจประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีดังกล่าว และเป็นเหตุให้แผนพัฒนาสามปีดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนดอันเป็นสาระสำคัญเพราะจะต้อง

นำไปใช้เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รวมทั้งวางแนวทางการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการที่กำหนดไว้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2558 และอาจส่งผลต่อความชอบด้วยกฎหมายในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และการดำเนินการตามโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวได้

**การกระทำของจำเลยถือได้ว่าเป็นการกระทำความสำเร็จแล้ว
แม้ว่าภายหลังจากที่จำเลยได้ประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี
จะยังไม่มีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
และสภากองการบริหารส่วนตำบลนาจิวได้ให้ความเห็นชอบ
แผนพัฒนาสามปีแล้วก็ตาม**

การที่จำเลยดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวตั้งแต่วันที่ 31 กรกฎาคม 2548 จนถึงวันที่ประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

รวมเป็นเวลาประมาณ 3 ปี เป็นระยะเวลาพอสมควร จำเลยต้องรู้กระบวนการขั้นตอน และกรอบระยะเวลาในการจัดทำและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีตามกฎหมายเป็นอย่างดี เนื่องจากกระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ กำหนดให้มีการปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีเป็นประจำทุกปี และจำเลยรู้ว่าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวมีกำหนดการประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่ 2/2551 ระหว่างวันที่ 7 - 16 กรกฎาคม 2551 อีกทั้งในวันที่ 7 กรกฎาคม 2551 ไม่มีการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว แต่จำเลยกลับไม่เสนอร่างแผนพัฒนาสามปีให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวพิจารณาทั้งที่สามารถทำได้ เพราะยังอยู่ในระยะเวลาที่นายอำเภอเขาสนกวางได้อนุมัติให้ขยายเวลาจัดทำแผนพัฒนาสามปีและยังอยู่ในระยะเวลาเปิดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว การที่จำเลยประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีโดยอ้างว่าได้ผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิว เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2551 แล้ว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 เพื่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์การบริหารส่วนตำบลนาจิวที่จะต้องนำแผนพัฒนาสามปีไปใช้เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

รวมทั้งวางแนวทางการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการที่กำหนดไว้ เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหาย แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนางิ้ว ครอบงำประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 จำคุก 1 ปี และปรับ 5,000 บาท จำเลยให้การรับสารภาพมีประโยชน์แก่การพิจารณา เป็นเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 6 เดือน และปรับ 2,500 บาท พิเคราะห์แล้ว ไม่ปรากฏว่า จำเลยเคยต้องโทษจำคุกมาก่อน ประกอบกับหลังจากที่จำเลยได้ประกาศใช้ แผนพัฒนาสามปี ยังไม่ได้มีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และได้มีการแก้ไขให้แผนพัฒนาสามปีชอบด้วยกฎหมายแล้ว พุทธิการณ์แห่งคดี จึงไม่ร้ายแรงนัก สมควรให้โอกาสจำเลยกลับตัวเป็นพลเมืองดี โทษจำคุกให้ รอกการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี ไม่ชำระค่าปรับ ให้จัดการตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 29, 30

คดีที่ 11

กรณีกล่าวหา นายไพฑูรย์ เทพสาตรา
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบล
หนองแปน กับพวก รวม 3 ราย
ปลัดเทศบาลเบิกค่าเช่าบ้านเท็จ

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ อท. 394/2562 คดีหมายเลขแดงที่ 19548/2562

ในคดีนี้ นายไพฑูรย์ เทพศาสตร์ จำเลยที่ 1 เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลหนองแปน นายสุรสิทธิ์ ภูมิผักแว่น จำเลยที่ 2 เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายช่างโยธา ระดับ 5 นายวิทยา จอมทรัพย์ จำเลยที่ 3 เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ ระดับ 3 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงการขอรับค่าเช่าบ้าน โดยจำเลยที่ 1 เป็นประธานกรรมการ จำเลยที่ 2 เป็นกรรมการ และจำเลยที่ 3 เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีหน้าที่ตรวจสอบเรื่องการขอรับค่าเช่าบ้าน โดยช่วงระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2547 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2548 จำเลยที่ 1 ได้จัดทำบันทึกขออนุมัติเปลี่ยนแปลงบ้านเช่าจากจังหวัดกาฬสินธุ์ ไปอยู่จังหวัดขอนแก่นซึ่งเป็นบ้านของนางศุภลักษณ์ คุณแสน เพื่อดูแลครอบครัว โดยขออนุมัติค่าเช่าบ้านเดือนละ 2,000 บาท และรับรองตนเองว่าไม่มีเคสสถานของตนเอง หรือภริยา ทั้งที่มีที่พักอาศัยอยู่แล้ว ซึ่งจำเลยที่ 1 กับภริยาร่วมกันซื้อบ้านพร้อมที่ดินที่จังหวัดขอนแก่นดังกล่าว และภริยาได้นำหลักฐานการผ่อนชำระมาขอเบิกค่าเช่าบ้านตามสิทธิจากเทศบาลนครขอนแก่นแล้ว แต่จำเลยที่ 1 กลับกรอกแบบคำขอรับเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ 72 ก) และทำคำชี้แจงประกอบคำขอรับเงินค่าเช่าบ้านว่า ไม่มีเคสสถานของตนเอง หรือภริยา, กรอกแบบคำขอรับเงินค่าเช่าบ้าน

(แบบ 73 ก) ในฐานะผู้ขอเบิก และกรอกข้อความในแบบรายงานการตรวจสอบ การขอรับค่าเช่าบ้าน และทำคำรับรองของคณะกรรมการว่าได้เช่าบ้าน ของนางศุภลักษณ์ คุณแสน เป็นที่อยู่อาศัย ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2547 โดย ลงลายมือชื่อในฐานะประธานกรรมการเพียงคนเดียว และปลอมลายมือชื่อ ผู้ให้เช่าในสัญญาเช่าและใบเสร็จรับเงินค่าเช่าดังกล่าว แต่ในความเป็นจริงไม่ได้ เช่าบ้านของนางศุภลักษณ์ คุณแสน หากแต่บ้านหลังดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ ของจำเลยที่ 1 กับภริยา และจำเลยที่ 1 ในฐานะปลัดเทศบาลตำบลหนองแวน ยังให้คำรับรองในแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ 73 ก) อีกว่า “ได้ตรวจสอบแล้ว ถูกต้องตามระเบียบ เห็นควรอนุมัติ” รวมจำนวน 11 ฉบับ โดยในการกระทำครั้งนี้ จำเลยที่ 2 และที่ 3 ในฐานะกรรมการ ได้ร่วมกันละเว้นไม่ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยไม่ไปตรวจสอบสภาพบ้านและผู้มีกรรมสิทธิ์ที่จำเลยที่ 1 ขอรับค่าเช่าบ้าน แต่กลับร่วมกันลงนามรับรองในแบบรายงานการตรวจสอบ ค่าขอรับค่าเช่าบ้านย้อนหลังอันเป็นเท็จ ภายหลังจากที่จำเลยที่ 1 ได้ลงนาม ในฐานะประธานกรรมการ และได้อ้างแบบรายงานการตรวจสอบค่าขอรับ ค่าเช่าบ้าน ประกอบคำขอเบิกค่าเช่าว่า จำเลยที่ 1 ได้เช่าบ้านจากนางศุภลักษณ์ คุณแสน จริง ทั้งนี้ โดยมีเจตนาเพื่อให้แบบรายงานฉบับดังกล่าว สามารถ นำมาใช้เป็นหลักฐานขอเบิกค่าเช่าบ้านได้ เป็นเหตุให้นายกเทศมนตรีตำบล หนองแวนอนุมัติให้จ่ายเงินค่าเช่าบ้านโดยมิชอบ แก่จำเลยที่ 1 ตามที่ขอเบิก เป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 22,000 บาท

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ตรวจสอบข้อเท็จจริงการขอรับค่าเช่าบ้าน

นอกจากจำเลยที่ 1 ในฐานะปลัดเทศบาลตำบลหนองแวน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาลรองจากนายกเทศมนตรีตำบลหนองแวน และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด หรือตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายแล้ว จำเลยที่ 1 รวมถึงจำเลยที่ 2 และที่ 3 ในฐานะคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงการขอรับค่าเช่าบ้าน ยังมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบว่าผู้ยื่นเรื่องขอรับค่าเช่าบ้าน ได้เช่าบ้านผู้อื่นและพักอาศัยอยู่จริงหรือไม่ ตั้งแต่เมื่อใด และให้ตรวจสอบอัตราค่าเช่าว่าเหมาะสมกับสภาพบ้านหรือไม่ด้วย

สำหรับคดีนี้เป็นกรณีของการเบิกค่าเช่าบ้านเท็จที่มีมูลเหตุเริ่มต้นจากจำเลยที่ 1 ซึ่งในขณะดำรงตำแหน่งเป็นปลัดเทศบาลตำบลหนองแวน มีสิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยต้องยื่นแบบขอรับเงินค่าเช่าบ้าน พร้อมเอกสารประกอบ เช่น ใบเสร็จรับเงินค่าเช่า ฯลฯ ต่อนายกเทศมนตรีตำบลหนองแวน ซึ่งตามขั้นตอนแล้วจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงการขอเบิกค่าเช่าบ้านดังกล่าว

แต่เรื่องนี้เมื่อประเด็นปัญหาคือ ได้มีการแต่งตั้งผู้มีส่วนได้เสียเป็นคณะกรรมการ ซึ่งปรากฏตามคำสั่งเทศบาลตำบลหนองแวน ที่ 174/2546 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2546 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงการขอรับค่าเช่าบ้าน ประกอบด้วย (1) นายไพฑูรย์ เทพศาสตร์ ปลัดเทศบาลตำบลหนองแวน จำเลยที่ 1 เป็นประธานกรรมการ (2) นายสุรสิทธิ์ ภูมิผักแว่น นายช่างโยธา ระดับ 5 จำเลยที่ 2 เป็นกรรมการ และ (3) นายวิทยา จอมทรักษ์ เจ้าหน้าที่ธุรการ ระดับ 3 จำเลยที่ 3 เป็นกรรมการและเลขานุการ

ลำดับเหตุการณ์

ระหว่างเดือนมีนาคม 2547 ถึงเดือนมกราคม 2548

16 มิถุนายน 2546

จำเลยที่ 1 กับภรรยา ร่วมกันกู้เงินจากธนาคารอาคารสงเคราะห์ จำนวน 1,200,000 บาท เพื่อนำมาซื้อบ้านพร้อมที่ดินในวันดังกล่าว

1 มีนาคม 2547

เดิม จำเลยที่ 1 ได้เช่าบ้านหลังหนึ่งในจังหวัดกาฬสินธุ์ เจ้าของบ้านเช่าคือนายวัชร ทาปลัด ต่อมา จำเลยที่ 1 ได้ขออนุมัติเปลี่ยนแปลงบ้านเช่าโดยให้เหตุผลว่าเพราะต้องไปดูแลครอบครัว โดยย้ายไปเช่าบ้านหลังหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น และอ้างว่าเจ้าของบ้านเช่าหลังใหม่ คือ นางศุภลักษณ์ คุณแสน โดยขออนุมัติค่าเช่าในอัตราเดือนละ 2,000 บาท แต่ในความเป็นจริงแล้วบ้านเช่าหลังใหม่ที่จำเลยที่ 1 ได้อ้างนี้ เป็นบ้านที่จำเลยที่ 1 กับภรรยา ร่วมกันกู้เงินจากธนาคารอาคารสงเคราะห์ เพื่อนำมาซื้อบ้านพร้อมที่ดินดังกล่าว และภรรยาของจำเลยที่ 1 ยังได้นำหลักฐานการผ่อนชำระไปใช้เบิกค่าเช่าบ้านตามสิทธิกับเทศบาลนครขอนแก่นซึ่งภรรยาของจำเลยที่ 1 ทำงานอยู่ด้วย

1 มีนาคม 2547 ถึง 31 มกราคม 2548

จำเลยที่ 1 ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกค่าเช่าบ้านหลังใหม่ ทั้งการจัดทำเอกสารและความเห็นประกอบต่าง ๆ ดังนี้

(1) กรอก “แบบคำขอรับเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ 72 ก)” และ “คำชี้แจงประกอบคำขอรับเงินค่าเช่าบ้าน” โดยอ้างว่า “จำเลยที่ 1 ไม่มีเคหสถานของตนเอง หรือของภรรยา” ซึ่งหากแจ้งว่าตนหรือภรรยามีเคหสถานของตนเอง จะไม่สามารถขอเบิกค่าเช่าบ้านได้

(2) กรอก “แบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ 73 ก)” ในฐานะผู้ขอเบิกค่าเช่าบ้าน และจำเลยที่ 1 ในฐานะปลัดเทศบาลตำบลหนองแปน ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านดังกล่าวว่า มีความถูกต้องตามระเบียบหรือไม่ กลับให้คำรับรองว่า “ได้ตรวจสอบแล้วถูกต้องตามระเบียบ เห็นควรอนุมัติ” ทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าตนซึ่งเป็นผู้ขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

(3) กรอกข้อความใน “แบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน” และ “คำรับรองของคณะกรรมการ” ว่า “จำเลยที่ 1 ได้เช่าบ้านซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของนางศุภลักษณ์ คุณแสน จริง สภาพบ้านเหมาะสมกับอัตราค่าเช่า ในอัตราเดือนละ 2,000 บาท และพักอาศัยในบ้านหลังนี้จริง ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2547” ทั้งนี้ จำเลยที่ 1 ได้ลงลายมือชื่อในฐานะประธานกรรมการเพียงคนเดียว พร้อมแนบบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่รัฐของนางศุภลักษณ์ คุณแสน ที่จำเลยที่ 1 อ้างว่าเป็นเจ้าของบ้านเช่า และยังได้ปลอมลายมือชื่อของนางศุภลักษณ์ คุณแสน ในเอกสารสัญญาเช่าและในใบเสร็จรับเงินค่าเช่าอีกด้วย

เมื่อเอกสารเบิกค่าเช่าบ้านไปถึงเจ้าหน้าที่การเงินและผู้มีอำนาจอนุมัติเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านแล้ว ทำให้ผู้เกี่ยวข้องหลงเชื่อว่า

เป็นเอกสารที่ถูกต้องแท้จริง จึงได้อนุมัติให้เบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน และส่งจ่ายเช็คแก่จำเลยที่ 1 ในอัตราเดือนละ 2,000 บาท ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2547 จนถึงเดือนมกราคม 2548 รวมเป็นจำนวน 11 เดือน คิดเป็นเงินค่าเช่าบ้านที่เบิกจ่ายเท็จและก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ ซึ่งทางเทศบาลตำบลหนองแปนต้องจ่ายให้แก่จำเลยที่ 1 เป็นจำนวน 22,000 บาท

ในส่วนของจำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 3 ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงการขอรับค่าเช่าบ้าน ได้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับประธานกรรมการ (จำเลยที่ 1) โดยมีหน้าที่ตรวจสอบว่า ผู้ยื่นเรื่องขอรับค่าเช่าบ้านได้เช่าบ้านผู้อื่นและพักอาศัยอยู่จริง ในอัตราค่าเช่าที่เหมาะสมกับสภาพของบ้าน และได้พักอาศัยมาตั้งแต่วันที่ใด แต่จำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 3 กลับละเว้นไม่ดำเนินการตรวจสอบตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ไปตรวจสอบสภาพบ้านเช่า หลังใหม่ที่จำเลยที่ 1 ขอเบิกค่าเช่าบ้าน ตลอดจนไม่ตรวจสอบว่า เจ้าของกรรมสิทธิ์บ้านหลังดังกล่าวที่แท้จริงไม่ใช่นางศุภลักษณ์ คุณแสน และยังร่วมกันลงนามใน “แบบรายงานการตรวจสอบค่าขอรับค่าเช่าบ้าน” ซึ่งเป็นการรับรองเป็นหลักฐานเพื่อยืนยันข้อกล่าวอ้าง ในการเบิกค่าเช่าบ้านที่ไม่เป็นความจริง โดยทั้งสองคนร่วมกันลงนาม ย้อนหลังอันเป็นเท็จ เพื่อให้จำเลยที่ 1 สามารถนำไปเบิกค่าเช่าบ้าน ซึ่งเป็นประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบ

การพิจารณาของศาล

ในคดีนี้ โจทก์ฟ้อง และจำเลยทั้งสามให้การรับสารภาพ ข้อเท็จจริงตามฟ้องและพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวนของโจทก์รับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2547 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2548 จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 ได้ร่วมกันกระทำความผิดคือ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2547 จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้จัดทำบันทึกขออนุมัติเปลี่ยนแปลงบ้านเช่า ด้วยเหตุผลว่าจำเป็นต้องย้ายบ้านเช่าในจังหวัดกาฬสินธุ์ ของนายวัชระ ทาปลัด ไปอยู่บ้านในจังหวัดขอนแก่น ของนางศุภลักษณ์ คุณแสน เพื่อดูแลครอบครัว โดยขออนุมัติค่าเช่าบ้าน ในอัตราเดือนละ 2,000 บาท และได้รับรองตนเองว่า ไม่มีเคหสถานของตนเองหรือภรรยา ทั้งที่ได้มีที่พักอาศัยอยู่แล้ว โดยเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2546 จำเลยที่ 1 และภรรยาได้ร่วมกันซื้อบ้านพร้อมที่ดินในจังหวัดขอนแก่น โดยร่วมกันกู้เงินจากธนาคารอาคารสงเคราะห์ จำนวน 1,200,000 บาท และภรรยาจำเลยที่ 1 ได้นำหลักฐานการผ่อนชำระดังกล่าว มาขอเบิกค่าเช่าบ้านตามสิทธิกับเทศบาลนครขอนแก่น ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด โดยจำเลยที่ 1 และภรรยา ได้อยู่อาศัยที่บ้านดังกล่าวมาโดยตลอด

ทั้งนี้ การขอเบิกค่าเช่าบ้านดังกล่าว จำเลยที่ 1 ได้อาศัยคำสั่งเทศบาลตำบลหนองแปน ที่ 174/2546 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2546 ซึ่งแต่งตั้งจำเลยที่ 1 เป็นประธานกรรมการ โดยมีจำเลยที่ 2 เป็นกรรมการ และจำเลยที่ 3 เป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงการขอรับค่าเช่าบ้าน ตั้งแต่เมื่อครั้งจำเลยที่ 1 ยื่นคำขอเบิกค่าเช่าบ้านในจังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2546 ดังนั้น จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 จึงมีหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น **แต่จำเลยที่ 1 กลับทำเอกสาร**

อันเป็นเท็จ โดยได้กรอกแบบคำขอรับเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ 72 ก) เลขที่ 1/2547 และทำคำชี้แจงประกอบคำขอรับเงินค่าเช่าบ้านว่า ไม่มีเคหสถานของตนเอง หรือภรรยา กรอกแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ 73 ก) ในฐานะผู้ขอเบิก กรอกข้อความในแบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้าน และทำคำรับรองของคณะกรรมการว่า ได้เช่าบ้านของนางศุภลักษณ์ คุณแสน เป็นที่พักอาศัยและเป็นกรรมสิทธิ์ของนางศุภลักษณ์ คุณแสน จริง สภาพบ้านเหมาะสมกับค่าเช่าในอัตราเดือนละ 2,000 บาท และได้เข้าพักอาศัยในบ้านนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2547

โดยจำเลยที่ 1 ลงลายมือชื่อในฐานะประธานกรรมการเพียงคนเดียว และได้ปลอมลายมือชื่อผู้ให้เช่าในเอกสารสัญญาเช่าและใบเสร็จรับเงินค่าเช่าดังกล่าวด้วย โดยที่ความจริงแล้วไม่ได้เช่าบ้านของนางศุภลักษณ์ คุณแสน หากแต่บ้านหลังดังกล่าว นั้น เป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 และภรรยาเอง

นอกจากจำเลยที่ 1 จะได้กระทำในฐานะคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงการรับค่าเช่าบ้านข้างต้นแล้ว จำเลยที่ 1 ในฐานะปลัดเทศบาลตำบลหนองแปน มีหน้าที่ตรวจสอบตามแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ 73 ก) ว่าการขอเบิกเงินค่าเช่าของพนักงานเทศบาลรายนั้น ๆ เป็นการถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามนัยหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0407/ว1228 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2530 ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น และกฎหมายหรือระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และทำคำรับรองเสนอนายกเทศมนตรีตำบลหนองแปนให้อนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านต่อไป

ทั้งนี้ จำเลยที่ 1 ได้รู้อยู่แล้วว่าตนซึ่งเป็นผู้ขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามระเบียบและหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว แต่จำเลยที่ 1 กลับให้คำรับรองในแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ 73 ก) ว่า “ได้ตรวจสอบแล้วถูกต้องตามระเบียบเห็นควรอนุมัติ” รวมจำนวน 11 ฉบับ ในแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ 73 ก)

ซึ่งการจัดทำเอกสารดังกล่าวเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่การเงินและนายกเทศมนตรีตำบลหนองแปนหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่ถูกต้องแท้จริง สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามนัยหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุดที่ มท 0407ว1268 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2530 จึงอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านให้แก่จำเลยที่ 1 ทำให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลตำบลหนองแปนเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 22,000 บาท

ส่วนจำเลยที่ 2 และที่ 3 ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงการขอรับค่าเช่าบ้าน ได้ร่วมกันละเว้นไม่ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามหน้าที่ซึ่งระบุไว้ โดยไม่ไปตรวจสอบสภาพบ้านและผู้มีกรรมสิทธิ์ที่จำเลยที่ 1 ขอรับค่าเช่าบ้าน กลับร่วมกันลงนามรับรองในแบบรายงานการตรวจสอบค่าขอรับค่าเช่าบ้าน ภายหลังจากจำเลยที่ 1 ได้ลงนามในฐานะประธานกรรมการ และได้อ้างแบบรายงานการตรวจสอบค่าขอรับค่าเช่าบ้านประกอบการขออนุมัติเบิกค่าเช่าบ้านตั้งแต่เดือนมีนาคม 2547 ถึงเดือนมกราคม 2548 ประกอบคำขอเบิกค่าเช่าว่าคณะกรรมการได้ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าจำเลยที่ 1 ได้เช่าบ้านดังกล่าวโดยเช่าพักอาศัยและเป็นของนางศุภลักษณ์ คุณแสน จริง สภาพบ้านเหมาะสมกับค่าเช่า ในอัตรา 2,000 บาท **ทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าตนมิได้ไปตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบ้านเช่าและเจ้าของกรรมสิทธิ์ดังกล่าว แต่กลับร่วมกันลงนามรับรองข้อเท็จจริงตามแบบรายงานการตรวจสอบค่าขอรับค่าเช่าบ้านซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญย้อนหลังอันเป็นเท็จ ทั้งนี้โดยมีเจตนาเพื่อให้แบบรายงานฉบับดังกล่าว ซึ่งจำเลยที่ 2 และที่ 3 ยังมิได้ลงนามรับรองข้อเท็จจริงมาแต่ขณะที่จำเลยที่ 1 ได้ขออนุมัติเบิกค่าเช่าบ้านในเดือนมีนาคม 2547 ใช้เป็นเอกสารหลักฐานที่มีการลงนามจากคณะกรรมการโดยครบถ้วนสมบูรณ์ และสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานขอเบิกค่าเช่าบ้าน อันเป็นการกระทำเพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายในการกระทำความผิด และเป็นการแสวงหาผลประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับจำเลยที่ 1**

ดังนั้น เมื่อพิจารณาพฤติการณ์การกระทำของจำเลยทั้งสามดังที่ได้ ความมาแล้ว จึงทำให้การกระทำของจำเลยทั้งสามครบองค์ประกอบความผิดฐานร่วมกันเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยทุจริต และร่วมกันเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสาร หรือกรอกข้อความลงในเอกสารรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 และ มาตรา 162 (4) ตามฟ้อง แต่เนื่องจากความผิดตามมาตรา 162 (4) ขาดอายุความแล้ว จึงไม่อาจดำเนินการทางอาญาในความผิดดังกล่าวกับจำเลยทั้งสามได้

คำพิพากษา

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม) ประกอบมาตรา 83

การกระทำของจำเลยทั้งสามมีเจตนาเพียงเพื่อให้จำเลยที่ 1 ได้รับสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านหลังตามที่ปรากฏ แม้ต่อมากจะมีการอนุมัติให้เบิกจ่ายค่าเช่าบ้านหลังดังกล่าวต่อเนื่องกันมาทุกเดือนก็ถือเป็นการกระทำความผิดเดียว ให้ลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสามมีกำหนดคนละ 1 ปี และปรับคนละ 5,000 บาท จำเลยทั้งสามให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ

ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกมีกำหนดคนละ 6 เดือน และปรับคนละ 2,500 บาท พิเคราะห์รายงานสืบเสาะและพินิจแล้ว ไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสามเคยต้องโทษจำคุกมาก่อน ประกอบกับจำเลยที่ 1 ได้ชดใช้เงินคืนให้แก่ทางราชการครบถ้วนแล้ว ทั้งได้ความว่าจำเลยทั้งสามได้ถูกลงโทษทางวินัยอันถือเป็นการลงโทษทางสังคม จำเลยทั้งสามมีภาระต้องอุปการะเลี้ยงดูบุคคลในครอบครัว เห็นสมควรให้โอกาสจำเลยทั้งสามกลับตัวเป็นพลเมืองดี โทษจำคุกจำเลยทั้งสาม ให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี

ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะโจทก์ ได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ซึ่งศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษาว่า ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าการกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นกรรมเดียวต่อเนื่องกันมาทุกเดือนนั้น ศาลอุทธรณ์ไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้จำเลยที่ 1 เป็นปลัดเทศบาลตำบลหนองแวน ถือได้ว่าเป็นเจ้าพนักงานระดับผู้บริหาร มีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ และทำตนให้เป็นตัวอย่างอันดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา แต่จำเลยที่ 1 จงใจกระทำความผิดเสียเองเช่นนี้และเป็นการกระทำความผิดหลายกรรม พฤติการณ์แห่งคดีไม่สมควรรอการลงโทษแก่จำเลยที่ 1 **แต่เนื่องจากขณะโจทก์**

ฟ้องคดีนี้จำเลยที่ 1 ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการแล้ว นอกจากคดีนี้ก็ไม่ปรากฏข้อเสียหายประการอื่นอีก ทั้งเงินที่เบิกเป็นค่าเช่าบ้านไปจากทางราชการเป็นจำนวนไม่มาก และได้ใช้เงินคืนแก่ราชการครบถ้วนแล้ว ประกอบกับจำเลยที่ 1 และครอบครัวพักอาศัยที่บ้านดังกล่าวจริง เห็นสมควรปรานีให้ใช้ชีวิตในสังคม โดยรอกการลงโทษจำคุกไว้

พิพากษาแก้เป็นว่า การกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม) รวม 11 กระทง จำคุกกระทงละ 1 ปี และปรับกระทงละ 5,000 บาท จำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกกระทงละ 6 เดือน และปรับกระทงละ 2,500 บาท เมื่อรวมกับโทษตามคำพิพากษาชั้นต้นแล้ว คงจำคุก 72 เดือน และปรับ 30,000 บาท โทษจำคุกของจำเลยที่ 1 ให้รอกการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

คดีที่ 12

กรณีกล่าวหา นางมะลิจันทร์ ทิศาใต้
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองหาน กับพวกรวม 2 ราย
เรียกรับเงินโบนัสเพื่อตอบแทน
ในการที่ได้อนุมัติเงินโบนัส

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ อท. 436/2562 คดีหมายเลขแดงที่ 404/2563

นางมะลิจันทร์ ทิศาใต้ จำเลยที่ 1 เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน ได้เรียกรับเงินจำนวน 50,000 บาท จากพนักงานและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน เพื่อเป็นค่าตอบแทนในการอนุมัติเบิกจ่ายเงินโบนัส รวมทั้งได้เข้าร่วมปรึกษากับว่าที่ร้อยตรี เสนีย์ อินทร์หา จำเลยที่ 2 เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน และคณะกรรมการ และมีมติให้เพิ่มเงินโบนัสให้กับพนักงานและลูกจ้าง ทั้งนี้ เพื่อนำเงินส่วนที่เพิ่มมาจ่ายให้กับตนเอง ส่วนจำเลยที่ 2 ได้ทำบันทึกข้อความขออนุมัติเบิกจ่ายเงินโบนัสและลงนามในฐานะรักษาการแทนหัวหน้าส่วนการคลังเสนอต่อจำเลยที่ 1 ซึ่งจำเลยที่ 1 ได้ลงนามอนุมัติเบิกจ่ายเงิน ทำให้จำเลยที่ 1 ได้รับเงินจำนวน 50,000 บาท เป็นค่าตอบแทนในการอนุมัติเบิกจ่ายเงินโบนัส โดยได้มีการเก็บรวบรวมเงินจากพนักงานและลูกจ้างที่ได้รับเงินโบนัสเป็นจำนวน 50,000 บาท แล้วนำไปฝากเข้าบัญชีเงินฝากของจำเลยที่ 1

อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน จำเลยที่ 1 และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน จำเลยที่ 2

ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ 1 ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน มีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับ มีอำนาจสั่งอนุญาตและอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจอนุมัติฎีกาเบิกจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนจำเลยที่ 2 ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล จำเลยทั้งสองจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเจ้าพนักงานตามกฎหมาย

นอกจากนี้ จำเลยที่ 1 ยังมีคำสั่งแต่งตั้งจำเลยที่ 2 เป็นคณะกรรมการพิจารณาจ่ายเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (โบนัส) ให้แก่พนักงานและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน โดยมีจำเลยที่ 1 เป็นประธานกรรมการอีกด้วย

ลำดับเหตุการณ์

ระหว่างวันที่ 26 กันยายน 2549 ถึงวันที่ 27 ตุลาคม 2549 จำเลย ได้กระทำความผิดต่อกฎหมาย ดังนี้

26 กันยายน 2549

จำเลยที่ 1 มีคำสั่งแต่งตั้งจำเลยที่ 2 และพนักงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหานอีกสี่คน เป็นคณะกรรมการ พิจารณาจ่ายเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (โบนัส) ให้แก่ พนักงานและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน โดยมีจำเลยที่ 1 เป็นประธานกรรมการ โดยมีการประชุมและ พิจารณาการจ่ายเงินโบนัสซึ่งให้มีสิทธิได้รับไม่เกิน 3 เท่า ของเงิน เดือนหรือค่าจ้างหรือค่าตอบแทนตามมติของคณะกรรมการพนักงาน ส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี และตกลงกันว่า จะจ่ายเงินโบนัสให้แก่ พนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน ดังนี้

1. พนักงานส่วนตำบล 3 เท่า ของเงินเดือน
2. พนักงานจ้างตามภารกิจ 2 เท่า ของเงินเดือน
3. พนักงานจ้างทั่วไป 1.5 เท่า ของเงินเดือน และ
4. ลูกจ้างประจำ 1 เท่า ของเงินเดือน

เมื่อจำเลยที่ 2 ได้แจ้งยอดเงินโบนัสที่จะต้องเบิกจ่ายให้ แก่พนักงานและลูกจ้างให้จำเลยที่ 1 ทราบ จำเลยที่ 1 ได้เรียกเก็บ เงินส่วนแบ่งจากเงินโบนัสของพนักงานและลูกจ้างจำนวน 50,000 บาท เพื่อเป็นค่าตอบแทนในการอนุมัติเบิกจ่ายเงิน

จำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 และคณะกรรมการได้ปรึกษากันแล้วตกลงเพิ่มเงินโบนัสให้แก่

1. พนักงานจ้างตามภารกิจจาก 2 เท่า ของเงินเดือนเป็น 2.5 เท่า ของเงินเดือน
2. พนักงานจ้างทั่วไปจาก 1.5 เท่า ของเงินเดือนเป็น 2.5 เท่า ของเงินเดือน และ
3. ลูกจ้างประจำจาก 1 เท่า ของเงินเดือนเป็น 1.5 เท่า ของเงินเดือน

ทั้งนี้ เพื่อนำเงินโบนัสส่วนที่เพิ่มขึ้นมอบให้จำเลยที่ 1 ตามที่จำเลยที่ 1 เรียกรับ

29 กันยายน 2549

จำเลยที่ 1 ได้มีคำสั่งอนุมัติเบิกจ่ายเงินโบนัสแก่พนักงานและลูกจ้าง

2 ตุลาคม 2549

มีการเก็บรวบรวมเงินจากพนักงานและลูกจ้างที่ได้รับเงินโบนัสเป็นจำนวน 50,000 บาท แล้วนำฝากเข้าบัญชีเงินฝากของจำเลยที่ 1

การพิจารณาของศาล

ศาลชั้นต้น

พิจารณาพยานหลักฐานจากการไต่สวนแล้ว รับฟังได้ดังนี้
คดีนี้ มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสองกระทำความผิด
ตามฟ้องหรือไม่

ได้ความจากนางวนิดา ปะพะวะ ซึ่งเป็นพยานว่า เมื่อวันที่ 26
กันยายน 2549 จำเลยที่ 1 ได้มีคำสั่งแต่งตั้งจำเลยที่ 2 พยาน และพนักงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหานรวมเป็น 4 คน เป็นคณะกรรมการ
พิจารณาจ่ายเงินโบนัสให้กับพนักงานและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล
หนองหาน โดยมีจำเลยที่ 1 เป็นประธานกรรมการ จากนั้น จำเลยที่ 2 พยาน
พร้อมคณะกรรมการ ได้เข้าพบจำเลยที่ 1 เพื่อประชุมและพิจารณาการจ่ายเงิน
โบนัสให้พนักงาน และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหานซึ่งมีสิทธิ
ได้เงินโบนัสไม่เกิน 3 เท่าของเงินเดือนหรือค่าจ้างหรือค่าตอบแทน ตามมติ
ของคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2
พยานและคณะกรรมการได้ปรึกษากันว่าจะจ่ายเงินโบนัสให้พนักงานส่วนตำบล

3 เท่าของเงินเดือน พนักงานจ้างตามภารกิจ 2 เท่าของเงินเดือน พนักงานจ้างทั่วไป 1.5 เท่าของเงินเดือน และลูกจ้างประจำ 1 เท่าของเงินเดือน

เมื่อได้แจ้งยอดเงินโบนัสที่จะต้องจ่ายให้พนักงานและลูกจ้างให้จำเลยที่ 1 ทราบ จำเลยที่ 1 ได้เรียกรับเงินส่วนแบ่งจากเงินโบนัสจำนวน 50,000 บาท เพื่อเป็นค่าตอบแทนในการอนุมัติเบิกจ่ายเงิน

เมื่อจำเลยที่ 1 เรียกรับเงินจำนวน 50,000 บาท จำเลยที่ 1 ที่ 2 พยานและคณะกรรมการจึงได้ปรึกษากันแล้ว มีมติให้เพิ่มเงินโบนัสให้กับพนักงานจ้างตามภารกิจจาก 2 เท่าของเงินเดือนเป็น 2.5 เท่าของเงินเดือน พนักงานจ้างทั่วไปจาก 1.5 เท่าของเงินเดือนเป็น 2.5 เท่าของเงินเดือน และลูกจ้างประจำจาก 1 เท่าของเงินเดือนเป็น 1.5 เท่าของเงินเดือน ทั้งนี้ เพื่อนำเงินโบนัสส่วนที่เพิ่มขึ้นไปมอบให้จำเลยที่ 1

หลังจากนั้นวันที่ 29 กันยายน 2549 จำเลยที่ 1 ได้มีคำสั่งอนุมัติเบิกจ่ายเงินโบนัสแก่พนักงานและลูกจ้าง ตามที่ได้ตกลงกับจำเลยที่ 2 และคณะกรรมการ ต่อมาวันที่ 2 ตุลาคม 2549 พยานได้เก็บรวบรวมเงินจากพนักงานและลูกจ้างที่ได้รับเงินโบนัส จำนวน 50,000 บาท ผากเข้าบัญชีเงินฝากจำเลยที่ 1

จากการไต่สวน มีนางวนิดา ปะพะวะ ซึ่งรู้เห็นการกระทำของจำเลยทั้งสอง มาเบิกความสอดคล้องกับพยานเอกสารรายการเบิกถอนบัญชีเงินฝากของจำเลยที่ 1 ที่พบว่า มีเงินฝากเข้าบัญชีเงินฝากของจำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2559 จำนวน 50,000 บาท ประกอบกับจำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพ

**ดังนั้น พยานหลักฐานจากการไต่สวนจึงฟังได้ว่า
จำเลยที่ 1 ได้เรียกรับเงินจำนวน 50,000 บาท จากพนักงาน
และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาบ
เพื่อเป็นค่าตอบแทนในการอนุมัติเบิกจ่ายเงินโบนัส รวมทั้ง
ได้เข้าร่วมปรึกษากับจำเลยที่ 2 และคณะกรรมการแล้ว
มีมติให้เพิ่มเงินโบนัสให้กับพนักงานจ้างและลูกจ้าง
เพื่อนำเงินส่วนที่เพิ่มมาจ่ายให้กับตนเอง**

ส่วนจำเลยที่ 2 ได้ทำบันทึกข้อความขออนุมัติเบิกจ่ายเงินโบนัส และลงนามในฐานะรักษาการแทนหัวหน้าส่วนการคลัง เสนอต่อจำเลยที่ 1 ซึ่งจำเลยที่ 1 ได้ลงนามอนุมัติเบิกจ่ายเงิน ทำให้จำเลยที่ 1 ได้รับเงินจำนวน 50,000 บาท เป็นค่าตอบแทนในการอนุมัติเบิกจ่ายเงินโบนัส**การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นความผิดตามฟ้อง**

เมื่อการกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 อันเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่ต้องปรับบทความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก

ส่วนจำเลยที่ 2 ที่ได้ร่วมปรึกษากับจำเลยที่ 1 และคณะกรรมการแล้ว มีมติให้ปรับเพิ่มเงินโบนัสให้กับพนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไปและลูกจ้างประจำ เพื่อนำเงินส่วนที่เพิ่มไปมอบให้จำเลยที่ 1 และทำบันทึกข้อความขออนุมัติเบิกจ่ายเงินโบนัส เสนอต่อจำเลยที่ 1 ซึ่งจำเลยที่ 1 ได้ลงนามอนุมัติเบิกจ่ายเงิน ทำให้จำเลยที่ 1 ได้รับเงินตอบแทนในการอนุมัติเบิกจ่ายเงินโบนัสจำนวน 50,000 บาท ไปโดยมิชอบ

การกระทำของจำเลยที่ 2 จึงเป็นความผิดฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

ต่อมา จำเลยที่ 1 ได้อุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลอาญาคดีทุจริต และประพฤติมิชอบภาค 4 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2562 ศาลอุทธรณ์รับวันที่ 29 พฤศจิกายน 2562

ศาลอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้พิจารณาอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 แล้ว รับฟังได้ดังนี้

จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ในทำนองว่าการพิจารณาจ่ายเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (โบนัส) และการจัดทำเอกสารเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการและพนักงาน จำเลยที่ 1 มีหน้าที่เพียงลงนามในเอกสารที่เสนอมาเท่านั้น เป็นการอุทธรณ์ว่าจำเลยที่ 1 ไม่ได้กระทำความผิดเพราะขาดเจตนา นั้น ชัดกับคำให้การรับสารภาพของจำเลยที่ 1 ในศาลชั้นต้น จึงเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 43 ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงไม่อาจรับวินิจฉัยให้ได้

ยังคงมีปัญหาที่จะวินิจฉัยต่อไปว่า มีเหตุอันควรที่จะรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยที่ 1 ได้หรือไม่

เห็นว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ 1 มีตำแหน่งเป็นถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน ซึ่งเป็นส่วนราชการท้องถิ่นที่สำคัญ แต่จำเลยที่ 1 กลับกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เรียกรับทรัพย์สินเสียเองเป็นความผิดอาญาร้ายแรงมาก แม้จำเลยที่ 1 จะไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน รวมถึงได้คำนึงเหตุผลอื่น ๆ ตามที่อ้างมาในอุทธรณ์ ก็ไม่ใช่เหตุอันควรที่จะรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยที่ 1 ได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 แต่พอมีเหตุปรานีที่จะลงโทษจำคุกจำเลยที่ 1 ในชั้นต่ำสุดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น ที่ศาลชั้นต้นพิพากษามานั้น ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเห็นพ้องด้วยบางส่วนและไม่เห็นพ้องด้วยบางส่วน อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 จึงฟังขึ้นบางส่วน

คำพิพากษา

ศาลชั้นต้น

จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 (เดิม) และจำเลยที่ 2 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม)

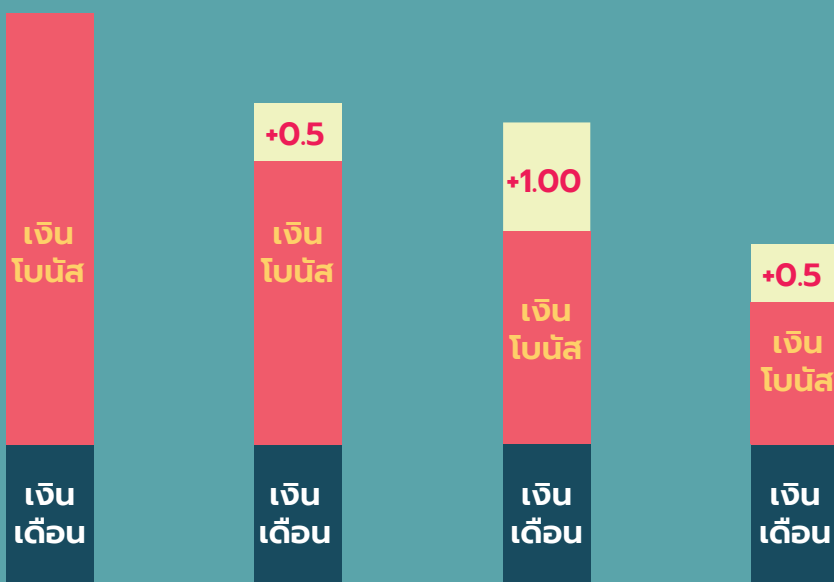
จำเลยที่ 1 จำคุก 6 ปี ส่วนจำเลยที่ 2 จำคุก 1 ปี และปรับ 4,000 บาท

จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละกึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 3 ปี และจำคุกจำเลยที่ 2 มีกำหนด 6 เดือน และปรับ 2,000 บาท พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่าหลังเกิดเหตุจำเลยที่ 2 ได้นำเรื่องจำเลยที่ 1 ที่เรียกรับเงิน ร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี อันเป็นเหตุให้จำเลยที่ 1 ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งและถูกดำเนินคดีในคดีนี้ พร้อมกับจำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 2 ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการแล้ว ปัจจุบันจำเลยที่ 2 ประกอบอาชีพโดยสุจริต เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 2 เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน จึงเห็นควรให้โอกาสกลับตัวเป็นพลเมืองดี โทษจำคุกให้รอกการลงโทษไว้มีกำหนด 3 ปี

ศาลอุทธรณ์

พิพากษาแก้เป็นว่า ลงโทษจำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 5 ปี ลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 2 ปี 6 เดือน นอกจากนี้แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

เงินโบนัสของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน

พนักงานส่วนตำบล
3 เท่าของเงินเดือน

พนักงานจ้างตามภารกิจ
2 เท่าของเงินเดือน

พนักงานจ้างทั่วไป
1.5 เท่าของเงินเดือน

ลูกจ้างประจำ
1 เท่าของเงินเดือน

ส่วนที่จำเลยที่ 2 ตกลง เพิ่มเงินโบนัสให้
และเรียกปรับไว้เพื่อตนเอง จำนวน 50,000 บาท

คดีที่ 13

กรณีกล่าวหา นายทรงชัย รุจิราษฎร์
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี
เมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
ละเว้นไม่ระงับการก่อสร้างห้างเทสโก้โลตัส
ให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ อท. 6/2561 คดีหมายเลขแดงที่ อท. 49/2561

ขณะเกิดเหตุคดีนี้ นายทรงชัย รุจิรารังสรรค์ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ และมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ไม่สั่งให้บริษัท เอก-ชัย ดีสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด ดำเนินการแก้ไขการก่อสร้างอาคารพาณิชย์กรรมประเภทค้าปลีกค้าส่ง (ห้างเทสโก้โลตัส สาขากันทรลักษ์) ให้เป็นไปตามประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัท เอก-ชัย ดีสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี

นายทรงชัย รุจิรารังสรรค์ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองกันทรลักษ์ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมีฐานะเป็น “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในการระงับหรือให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลง กรณีที่มีการก่อสร้างโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ลำดับเหตุการณ์

22 มกราคม 2550

บริษัท เอก-ชัย ดีสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด แจ้งความ ประสงค์เป็นหนังสือลงวันที่ 17 มกราคม 2550 ถึงจำเลย เพื่อให้จำเลยในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกไปรับหนังสือแจ้ง ความประสงค์จะก่อสร้างอาคารพาณิชย์กรรมประเภทค้าปลีกค้าส่ง (ห้างเทสโก้โลตัส สาขากันทรลักษ์)

1 พฤษภาคม 2550

จำเลยได้ออกไปรับหนังสือแจ้งความประสงค์ตามพระราช บัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 39 ทวิ โดยหนังสือแจ้ง ความประสงค์ดังกล่าว ข้อ 2 ระบุเป็นอาคารตาม 2.1 ค.ส.ล. 1 ชั้น จำนวน 1 หลัง เพื่อใช้เป็นห้างสรรพสินค้า (ค้าปลีก ค้าส่งประเภท อูบิโอก-บริโอก) พาณิชย ภัตตาคาร ห้องเย็น เบเกอรี่ สำนักงาน ตลาดสด และที่จอดรถ มีพื้นที่ 7,925.89 ตารางเมตร อันเป็นการ แจ้งความประสงค์จะทำการก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาลเมืองและ ใกล้แหล่งชุมชน และขณะนั้นยังมิได้เริ่มลงมือก่อสร้างอาคารที่แจ้ง ความประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ การก่อสร้างอาคารห้างเทสโก้โลตัส สาขากันทรลักษ์ มีพื้นที่สำหรับวางขายสินค้าอูบิโอกและบริโอก ประมาณ 3,920 ตารางเมตร

7 มิถุนายน 2550

ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้มีประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2550 กำหนดให้ในท้องที่เขตเทศบาลเมืองกันทรลักษณ์สามารถให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้เป็นอาคารพาณิชย์ประเภทค้าปลีกค้าส่ง ที่มีพื้นที่ใช้สอยอาคารรวมกันเพื่อประกอบกิจการขายปลีกขายส่งสินค้าอุปโภคและบริโภคหลายประเภทในชีวิตประจำวันได้ตั้งแต่ 400 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 800 ตารางเมตร ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 21 มิถุนายน 2550 เป็นต้นไป

23 – 25 มิถุนายน 2550

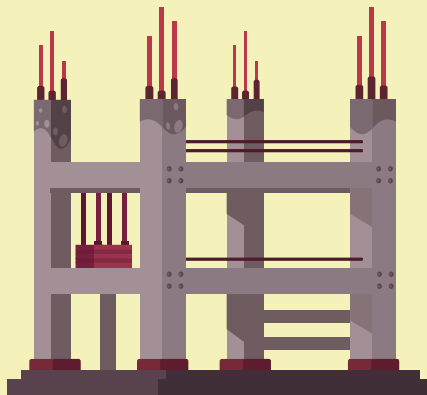
นายชัยรัตน์ วงษ์ใหญ่ และนายเสริมพงษ์ ทองสัมฤทธิ์ กับพวก ไปที่บริเวณก่อสร้างห้างเทสโก้โลตัส สาขากันทรลักษณ์ เห็นเพียงรถแบคโฮกำลังปรับพื้นที่ที่จะก่อสร้าง ล้อมรื้อสังกะสี แต่ยังไม่มีการตอกเสาเข็ม และไม่เห็นเครื่องจักรที่ใช้ในการตอกเสาเข็ม จึงได้ถ่ายภาพบริเวณพื้นที่ก่อสร้างดังกล่าวไว้

15 กรกฎาคม 2550

บริษัท เอก-ชัย ดีสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด เริ่มทำการก่อสร้างโดยลงมือตอกเสาเข็ม มีการตั้งเสาไม้ทำรั้วล้อมรอบพื้นที่ก่อสร้าง กับมีเสาเข็มคอนกรีตปักอยู่ในพื้นที่เพียงไม่กี่ต้น และมีรถปั้นจั่นสำหรับตอกเสาเข็ม 2 คัน รถเครนสำหรับยกเสาเข็ม 1 คัน

19 กรกฎาคม 2550

นายชัยรัตน์ วงษ์ใหญ่ กับพวกรวม 13 คน มีหนังสือแจ้งไปยังจำเลย เพื่อส่งระงับให้บริษัท เอก-ชัย ดีสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด แก้ไขการก่อสร้างอาคารให้เป็นไปตามประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2550 แต่จำเลยกลับละเว้น ไม่ดำเนินการอย่างใดหรือสั่งการให้เป็นไปตามกฎหมายจนการก่อสร้างแล้วเสร็จ เข้าและใช้ประโยชน์จากอาคารนั้น

การพิจารณาของศาล

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าขณะเกิดเหตุคดีนี้ จำเลยดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองกันทรลักษ์ และเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2550 จำเลยได้รับแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือจากบริษัท เอก-ชัย ดีสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัดว่าจะก่อสร้างอาคารพาณิชย์กรรมประเภทค้าปลีกค้าส่ง (ห้างเทสโก้โลตัส สาขากันทรลักษ์) เพื่อให้จำเลยในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับหนังสือแจ้งความประสงค์จะก่อสร้างอาคาร

เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2550 จำเลยได้ออกใบรับหนังสือแจ้งความประสงค์ตามมาตรา 39 ทวิ และหนังสือแจ้งความประสงค์ดังกล่าว ระบุเป็นอาคาร ค.ส.ล. 1 ชั้น จำนวน 1 หลัง เพื่อใช้เป็นห้างสรรพสินค้า (ค้าปลีก ค้าส่ง ประเภทอุปโภค-บริโภค) พาณิชยกรรม ภัตตาคาร ห้องเย็น เบเกอรี่ สำนักงาน ตลาดสด และที่จอดรถ มีพื้นที่ 7,925.89 ตารางเมตร อันเป็นการแจ้งความประสงค์จะทำการก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาลเมืองกันทรลักษ์ โดยการก่อสร้างอาคารห้างเทสโก้โลตัส สาขากันทรลักษ์ มีพื้นที่สำหรับวางขายสินค้าอุปโภคและบริโภคประมาณ 3,920 ตารางเมตร

ต่อมา อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เจ้าพนักงานการผัง โดยผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษปฏิบัติราชการแทน ได้ออกประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2550 กำหนดให้ในท้องที่เขตเทศบาลเมืองกันทรลักษ์ สามารถให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้เป็นอาคารพาณิชย์กรรมประเภทค้าปลีกค้าส่งที่มีพื้นที่ใช้สอยอาคารรวมกันเพื่อประกอบกิจการขายปลีกขายส่งสินค้าอุปโภคและบริโภคหลายประเภทที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ตั้งแต่ 400 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 800 ตารางเมตร ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 21 มิถุนายน 2550 เป็นต้นไป

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่

ได้ความจากพยานโจทก์และรายงานกับสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงและภาพถ่ายบริเวณสถานที่ก่อสร้างห้างเทสโก้โลตัส สาขากันทรลักษ์ ปรากฏว่าเมื่อวันที่ 23 ถึงวันที่ 25 มิถุนายน 2550 บริเวณที่ก่อสร้างห้างเทสโก้โลตัส สาขากันทรลักษ์ มีเพียงรถแบคโฮกำลังปรับพื้นที่ที่จะก่อสร้าง ล้อมรั้วสังกะสี แต่ยังไม่มีการตั้งเสาไม้ทำรั้วล้อมรอบพื้นที่ก่อสร้างกับมีเสาเข็มคอนกรีตปักอยู่ในพื้นที่เพียงไม่กี่ต้นและมีรถปั้นจั่นสำหรับตอกเสาเข็ม 2 คัน รถเครนสำหรับยกเสาเข็ม 1 คัน

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นดังกล่าว นำเชื่อว่า
เพียงจะเริ่มมีการดำเนินการก่อสร้างโดยตอกเสาเข็มอย่างจริงจัง
ในช่วงเวลาดังกล่าว กระทั่งต่อมาในวันที่
1 สิงหาคม 2550 จึงจะมีเสาคอนกรีตอยู่เต็มพื้นที่
รวมทั้งมีการล้อมรั้วสังกะสีรอบพื้นที่ก่อสร้างและดำเนินการ
ก่อสร้างโครงสร้างอาคารภายหลังจากนั้นเป็นต้นมา

ข้อต่อสู้ของจำเลย

1. จำเลยต่อสู้ว่านายณัฐธิ วาเวเงินงาม วิศวกรของบริษัท คริสเตียนี และเน็ลเส็น (ไทย) จำกัด (มหาชน) และนายสุวิทย์ มาสิวรรณ วิศวกรโยธา สำนักงานเทศบาลเมืองกันทรลักษ์ทำการก่อสร้างห้างเทศโกโลดัส สาขา กันทรลักษ์ เริ่มตอกเสาเข็มในวันที่ 10 มิถุนายน 2550 โดยมีตารางการตอกเสาเข็มและภาพถ่ายการตอกเสาเข็มในวันที่ 10 มิถุนายน 2550

ศาลเห็นว่าขัดแย้งกับภาพถ่ายสถานที่ก่อสร้างที่พยานโจทก์กับพวก ถ่ายไว้ ซึ่งหากมีการตอกเสาเข็มจริงแล้วจะต้องปรากฏร่องรอยแสดงจุดที่ตอกเสาเข็มสำหรับวางเสาคอนกรีตให้เห็นบ้าง ทั้งนี้ สภาพพื้นดินจะไม่เรียบดังเช่นที่ปรากฏในภาพถ่าย และไม่สอดคล้องกับพยานเอกสารในรายงานไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

เนื่องจากสัญญาจ้างก่อสร้างห้างเทศโกโลดัส สาขากันทรลักษ์ ระหว่างบริษัท เอก-ชัย ดีสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด และบริษัท คริสเตียนี และเน็ลเส็น (ไทย) จำกัด (มหาชน) ทำสัญญาเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2550 โดยในสัญญาจ้างระบุว่ามีการเสนอราคาเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2550 และให้เริ่มทำงานในวันที่ 10 มิถุนายน 2550 **การที่จะลงมือตอกเสาเข็มทั้งที่ยังไม่มีการตกลงทำสัญญาว่าจ้างนั้น ย่อมผิดวิสัยของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งทำสัญญา**

ว่าจ้าง ในโครงการนี้เป็นจำนวนเงินสูงถึง 80,464,000 บาท ดังนั้น ในวันที่ 10 มิถุนายน 2550 จึงน่าจะเพ็งมีการเข้าไปในสถานที่ก่อสร้างเพื่อปรับพื้นที่เท่านั้น

2. พยานจำเลยปากนายเทวินทร์ บุญยศ และนายกมล มุสิกะนันท์ ทนศาลเห็นว่านายเทวินทร์ ทำงานรับจ้างที่บริษัท เอก-ชัย ดีสทริบิวชั่นซิสเต็ม จำกัด ภายหลังเกิดเหตุประมาณ 4 - 5 ปี และนายกมลฯ ทำงานรับจ้างที่บริษัท อินทิกรัล เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์ จำกัด ภายหลังเกิดเหตุประมาณ 5 - 6 ปี ไม่ได้รู้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเกิดเหตุ

การที่พยานเบิกความตามเอกสารเกี่ยวกับสัญญาจ้างและทางปฏิบัติของบริษัทที่พยานทำงานอยู่ว่าลงมือทำการก่อสร้างก่อนแล้วทำสัญญาภายหลังรับฟังได้ในเบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถหักล้างพยานหลักฐานใดๆได้ จึงเชื่อว่ามีกรเริ่มก่อสร้างโดยเริ่มลงมือตอกเสาเข็มภายหลังวันที่ 21 มิถุนายน 2550

ดังนั้น การที่ผู้กล่าวโทษแจ้งให้จำเลยทราบว่าจะห้างเทศโก้โลดส์ สาขา กันทรลักษ์ ก่อสร้างอาคารโดยฝ่าฝืนต่อประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการวาง และจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2550

จำเลยในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจหน้าที่
จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
มิได้มีคำสั่งให้ระงับการก่อสร้างหรือสั่งให้เปลี่ยนแปลงแก้ไข
และอาจมีผลให้ทางราชการและประชาชนได้รับความเสียหาย
จำเลยจึงมีความผิดตามฟ้อง

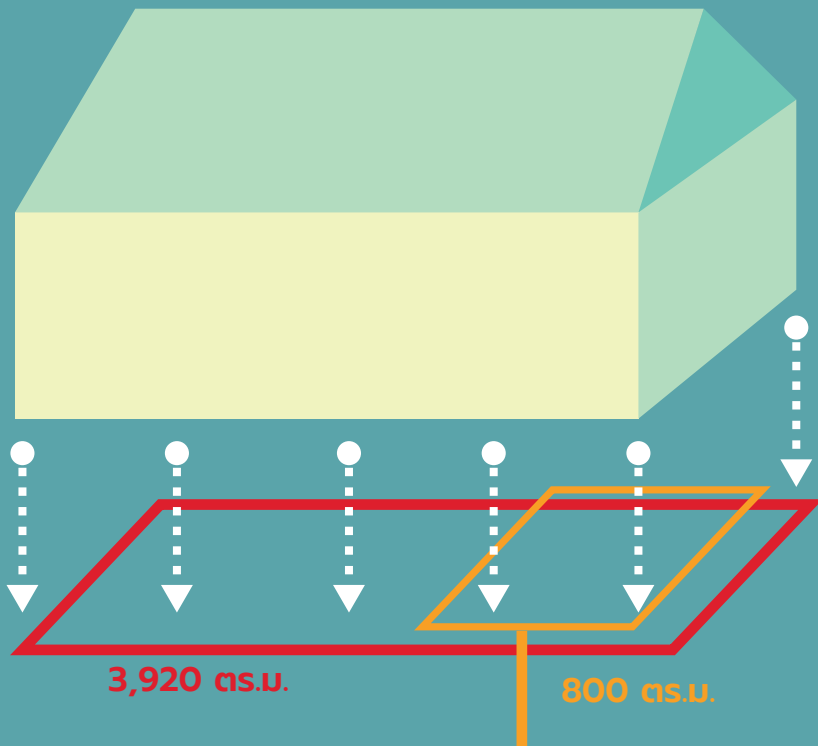

คำพิพากษา

จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม) จำคุก 2 ปี และปรับ 6,000 บาท ทางนำสืบของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้ 1 ใน 3 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 1 ปี 4 เดือน และปรับ 4,000 บาท

พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีและเหตุอื่นประกอบกันทั้งหมดแล้ว ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน รวมทั้งมีอายุมากแล้ว ทั้งไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับผลประโยชน์ ยังอยู่ในวิสัยที่จะกลับตนเป็นพลเมืองดีของสังคม เห็นสมควรให้โอกาสจำเลยสักครั้ง โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 3 ปี ให้คุมการประพฤติจำเลยไว้มีกำหนด 2 ปี โดยให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ 4 เดือนต่อครั้ง ให้จำเลยทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่พนักงานคุมประพฤติและจำเลยเห็นสมควรเป็นเวลา 28 ชั่วโมง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56

ห้างเอสโก้ที่ยื่นขอแจ้งความประสงค์ก่อสร้าง มีพื้นที่รวม 3,920 ตารางเมตร

กฎหมายอนุญาตให้ท้องที่เขตเทศบาลเมืองกันทรลักษ์
สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อก่อสร้างได้ตั้งแต่
400 ตร.ม. แต่ไม่เกิน 800 ตร.ม.

คดีที่ 14

กรณีกล่าวหา นายชวินทร์ เพมะ เมื่อครั้งดำรง
ตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลงโกรลาศ
อำเภอองโกรลาศ จังหวัดสุโขทัย
จัดทำเอกสารหลักฐานและเบิกค่าใช้จ่าย
ในการเดินทางไปราชการอันเป็นเท็จ

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ อท. 83/2562 คดีหมายเลขแดงที่ อท. 53/2563

ขณะเกิดเหตุคดีนี้ นายชวรินทร์ เพมะ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ตำบลลงไกรลาศ อำเภอกลงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย จัดทำเอกสารหลักฐานและเบิกจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการอันเป็นเท็จ กรณีเข้าร่วมประชุมชี้แจงรายละเอียดการใช้ระบบรายงานตัวชี้วัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับท้องถิ่นของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในวันที่ 26 มิถุนายน 2555 ณ โรงแรมรีเจนท์ ลอดจ์ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ทำให้เทศบาลตำบลลงไกรลาศได้รับความเสียหาย

อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี

นายชวรินทร์ เพมะ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลลงไกรลาศ อำเภอกลงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย มีอำนาจหน้าที่ในการสั่ง อนุญาต และอนุมัติ เกี่ยวกับราชการของเทศบาลตลอดจนมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 48 เดรส รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติฎีกาเพื่อเบิกจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเทศบาล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ลำดับเหตุการณ์

11 มิถุนายน 2555

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 2 ลำปาง กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้มีหนังสือเชิญจำเลยในฐานะสมาชิกกระบวรายนานตัวชีวิตทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับท้องถิ่น เข้าร่วมประชุมชี้แจงรายละเอียดการใช้ระบบรายงานตัวชีวิตดังกล่าวในวันที่ 26 มิถุนายน 2555 ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ โรงแรม รีเจนท์ ลอดจ์ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง และจำเลยได้สมัครเข้าร่วมประชุม

21 มิถุนายน 2555

จำเลยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. มีหนังสือถึงนายอำเภอองไกรลาศ ในฐานะผู้มีอำนาจกำกับ ดูแล เทศบาลตำบลองไกรลาศ ขออนุมัติเดินทางไปราชการ เพื่อเข้าร่วมประชุมชี้แจงรายละเอียดการใช้ระบบรายงานตัวชีวิตทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับท้องถิ่น ตั้งแต่วันที่ 25 - 26 มิถุนายน 2555 ณ โรงแรมรีเจนท์ ลอดจ์ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

2. มีคำสั่งเทศบาลตำบลองไกรลาศ ที่ 175/2555 ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2555 อนุมัติให้นายวสันต์ มากเจียม เจ้าหน้าที่งานธุรการ และนายประหยัด พุทธา พนักงานขับเครื่องจักรกลขนาดเบา เป็นผู้ขับรถยนต์ เพื่อเข้าร่วมประชุมชี้แจงรายละเอียดดังกล่าวด้วย โดยใช้รถยนต์ของทางราชการ หมายเลขทะเบียน กค 5391 สุโขทัย

21 มิถุนายน 2555

3. จัดทำบันทึกขอยืมเงินไปราชการเสนอต่อจำเลยเอง ในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลกงไกรลาศ เป็นคำพาหนะ ค่าที่พัก และเบี้ยเลี้ยงเป็นเงิน 5,790 บาท และได้ลงนามอนุมัติตามบันทึกดังกล่าว และได้ลงลายมือชื่อในฐานะผู้รับเงินยืมตามสัญญายืมเงิน เลขที่ 39/2555 ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2555 และได้รับเงินดังกล่าวแล้ว

22 มิถุนายน 2555

นายอำเภอcongไกรลาศได้อนุมัติให้จำเลยเดินทางไปราชการ

25 มิถุนายน 2555

นายวสันต์ มากเจียม และนายประหยัด พุทธา ออกเดินทางจากสำนักงานเทศบาลตำบลกงไกรลาศ เวลาประมาณเที่ยงวัน ด้วยรถยนต์ของเทศบาลตำบลกงไกรลาศ หมายเลขทะเบียน กค 5391 สุโขทัย และเดินทางไปถึงจังหวัดลำปางในตอนเย็นของวันเดียวกัน เข้าพักที่โรงแรมใกล้กับสถานที่จัดประชุม โดยจำเลยไม่ได้ร่วมเดินทางไปด้วย

26 มิถุนายน 2555

จำเลย นายนิเวศน์ แป้นจาก รองนายกเทศมนตรีตำบล ไกรลาศ และนายสุรัชย์ น้อยอินทร์ พนักงานดับเพลิงสำนักงาน นายกเทศมนตรีตำบลไกรลาศ ได้เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว จากจังหวัดสุโขทัย เมื่อเวลา 4 นาฬิกา ไปยังโรงแรมรีเจนท์ ลอดจ์ อำเภอมือง จังหวัดลำปาง ถึงเวลาประมาณ 7 นาฬิกา แต่เมื่อเดินทางไปถึงโรงแรมแล้ว จำเลยแจ้งนายวสันต์ฯ และนายประหยัดฯ ว่า ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ เนื่องจากต้องกลับไปดูแลมารดาซึ่งมีอาการป่วยทรุดหนัก และจำเลยให้นายประหยัดฯ เข้าร่วมประชุมแทน

27 มิถุนายน 2555

จำเลยได้จัดทำเอกสารส่งใช้เงินยืม โดยทำคำรับรองว่า จำเลย นายวสันต์ฯ และนายประหยัดฯ ได้ออกเดินทางไปราชการ ระหว่างวันที่ 25 - 26 มิถุนายน 2555 ณ โรงแรมรีเจนท์ ลอดจ์ อำเภอมือง จังหวัดลำปาง โดยออกเดินทางจากสำนักงานเทศบาล ตำบลไกรลาศ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2555 เวลา 8 นาฬิกา กลับถึงสำนักงานเทศบาลตำบลไกรลาศ ในวันที่ 26 มิถุนายน 2555 เวลา 21 นาฬิกา รวมเวลาไปราชการ 1 วัน 13 ชั่วโมง โดยขอใช้สิทธิเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงประเภท ก ในส่วนของตนเป็นเวลา 1 วัน เป็นเงิน 270 บาท และค่าเช่าที่พักประเภทเหมาจ่าย เป็นเงิน 1,200 บาท โดยนำใบรับรองแทนใบเสร็จรับเงินค่าที่พักแบบเหมาจ่าย มาใช้เป็นเอกสารประกอบใบเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ และจำเลยลงนามอนุมัติให้จ่ายเงิน และลงนามอนุมัติให้เบิกจ่ายได้ตามฎีกาเบิกเงินงบประมาณรายจ่าย

การพิจารณาของศาล

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลงิ้วไร่หว้า อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย มีอำนาจหน้าที่ในการสั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล ตลอดจนมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาล ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติฎีกาเพื่อเบิกจ่ายเงิน เป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเทศบาล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2555 จำเลยมีหนังสือถึงนายอำเภอกงไกรลาศ ในฐานะผู้มีอำนาจกำกับดูแลเทศบาลตำบลงิ้วไร่หว้า ขออนุมัติเดินทางไปราชการเพื่อเข้าร่วมประชุมชี้แจงรายละเอียดการใช้ระบบรายงานตัวชีวิตทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับท้องถิ่นของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ณ โรงแรมริเจนท์ ลอดจ์ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ตั้งแต่วันที่ 25 - 26 มิถุนายน 2555 และในวันเดียวกันจำเลยมีคำสั่งเทศบาล

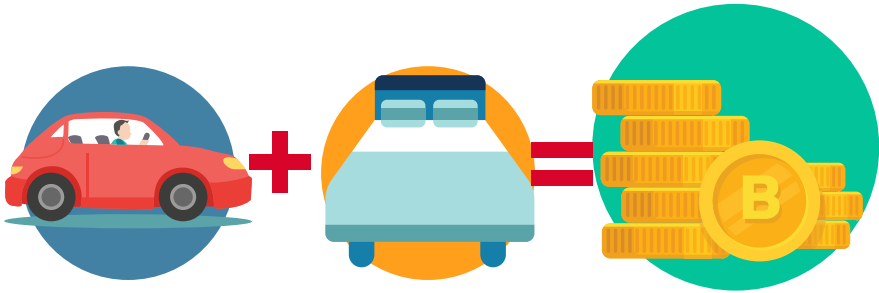

ตำบลงไกรลาศ ที่ 175/2555 ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2555 อนุมัติให้นายวสันต์ มากเจียม เจ้าพนักงานธุรการ และนายประหยัด พุทธา พนักงานขับเครื่องจักรกลขนาดเบา เป็นผู้ขับรถยนต์เพื่อเข้าร่วมประชุมชี้แจงรายละเอียดดังกล่าวด้วย โดยใช้รถยนต์ของทางราชการ หมายเลขทะเบียน กค 5391 สุโขทัย และจำเลยได้จัดทำบันทึกขอยืมเงินไปราชการเสนอต่อจำเลยเอง ในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลงไกรลาศ เป็นค่าพาหนะ ค่าที่พักและเบี้ยเลี้ยงเป็นเงิน 5,790 บาท และจำเลยได้ลงนามอนุมัติตามบันทึกขอยืมเงินดังกล่าว และลงลายมือชื่อในฐานะผู้รับเงินยืมตามสัญญายืมเงินเลขที่ 39/2555 ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2555 และต่อมาวันที่ 22 มิถุนายน 2555 นายอำเภอ กงไกรลาศ อนุมัติให้จำเลยเดินทางไปราชการ

ต่อมาวันที่ 27 มิถุนายน 2555 จำเลยทำคำรับรองว่า จำเลย นายวสันต์ฯ และนายประหยัดฯ ได้ออกเดินทางไปราชการระหว่างวันที่ 25 - 26 มิถุนายน 2555 ณ โรงแรมรีเจนท์ ลอดจ์ อําเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยออกเดินทางจากสำนักงานเทศบาลตำบลงไกรลาศ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2555 เวลา 8 นาฬิกา กลับถึงสำนักงานเทศบาลตำบลงไกรลาศในวันที่ 26 มิถุนายน 2555 เวลา 21 นาฬิกา รวมเวลาไปราชการ 1 วัน 13 ชั่วโมง โดยขอใช้สิทธิเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงประเภท ก ในส่วนของตนเป็นเวลา 1 วัน เป็นเงิน 270 บาท และค่าเช่าที่พักประเภทเหมาจ่าย เป็นเงิน 1,200 บาท โดยนำไปรับรองแทนใบเสร็จรับเงินค่าที่พักแบบเหมาจ่ายมาใช้เป็นเอกสารประกอบใบเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่

ในชั้นไต่สวนพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพของจำเลย ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายวสันต์ มากเจียม และนายประหยัด พุทธา ออกเดินทางไปประชุมที่จังหวัดลำปางในวันที่ 25 มิถุนายน 2555 ส่วนจำเลยออกเดินทางไปร่วมประชุมในวันที่ 26 มิถุนายน 2555 แต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและคืนวันที่ 25 มิถุนายน 2555 จำเลยไม่ได้พักค้างคืนที่จังหวัดลำปาง

ค่าเบี่ยงเบนเดินทาง

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 15 กำหนดว่าผู้ที่มีสิทธิเบิกค่าเบี่ยงเบนเดินทางจะต้องมีเวลาเดินทางไปราชการรวมเวลาไปและกลับเกินสิบสองชั่วโมง เมื่อจำเลยเดินทางไปร่วมประชุมในวันที่ 26 มิถุนายน 2555 โดยออกเดินทางเวลา 4 นาฬิกา และไปถึงโรงแรมริเจนท์ ลอดจ์ สถานที่ใช้จัดประชุม เวลาประมาณ 7 นาฬิกา แต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และเดินทางกลับ การเดินทางไปราชการของจำเลยนับตั้งแต่เวลาออกจากสถานที่อยู่ หรือสถานที่ปฏิบัติราชการปกติ นับได้ไม่เกินสิบสองชั่วโมงและจำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม จำเลยจึงไม่มีสิทธิเบิกค่าเบี่ยงเบนเดินทาง

ค่าเช่าที่พัก

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 16 การเดินทางไปราชการที่จำเป็นต้องพักแรม เว้นแต่การพักแรมซึ่งโดยปกติต้องพักแรมในยานพาหนะหรือพักแรมในที่พักซึ่งทางราชการจัดให้ ให้เบิกค่าเช่าที่พักในลักษณะเหมาจ่าย ตามระเบียบดังกล่าวการเดินทางไปราชการผู้ที่จะขอเบิกค่าที่พักได้ต้องมีการพักค้างคืน และทางราชการไม่ได้จัดที่พักให้ เมื่อจำเลย

ออกเดินทางไปร่วมประชุมวันที่ 26 มิถุนายน 2555 และไม่ได้พักค้างคืน
จำเลยจึงไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าที่พักในลักษณะเหมาจ่าย

ดังนั้น ใบเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการที่จำเลย
รับรองจึงมีรายละเอียดเกี่ยวกับวันเวลาออกเดินทางไปราชการ
และระยะเวลาเดินทางไปราชการไม่ตรงต่อความเป็นจริง
และการที่จำเลยอนุมัติค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ
และอนุมัติฎีกาเบิกเงินงบประมาณรายจ่ายส่งใช้เงินยืม
ทั้งที่จำเลยทราบว่าระยะเวลาเดินทางไปราชการไม่ถูกต้อง
และไม่มีสิทธิเบิก ทำให้เทศบาลตำบลลงโกรลาศได้รับความเสียหาย

คำพิพากษา

จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 (เดิม)
มาตรา 157 (เดิม) มาตรา 162 (1) (4) (เดิม) การกระทำของจำเลยเป็น
กรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทให้ลงโทษตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา 151

จำคุก 5 ปี ปรับ 10,000 บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 2 ปี 6 เดือน ปรับ 5,000 บาท

เมื่อคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม ภาวะแห่งจิต สิ่งแวดล้อมและสภาพความผิดของจำเลย ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการที่จำเลยขอเบิกเป็นเงินจำนวนเล็กน้อย และจำเลยได้คืนเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่เทศบาลตำบลงไกรลาสแล้ว เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน เห็นควรให้โอกาสกลับตนเป็นพลเมืองดี โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี

คดีที่ 15

กรณีกล่าวหา นางอรณี น้ำใจตรง เมื่อครั้งดำรง
ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 5
สำนักงานเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
ไม่จัดส่งเอกสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคา
จ้างเหมาปรับปรุงการระบายน้ำถนนแสงชูโต
(ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323)
ของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

อ่านคำพิพากษา (ฉบับเต็ม)

คดีหมายเลขดำที่ อท. 59/2562 คดีหมายเลขแดงที่ อท. 64/2563

นางอรุณี น้ำใจตรง เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 5 สำนักงานเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ซึ่งมีหน้าที่จัดส่งเอกสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคาจ้างเหมาปรับปรุงการระบายน้ำถนนแสงชูโต (ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 323) ของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 38 ไม่ดำเนินการดังกล่าว จนเป็นเหตุให้เอกชนผู้เสนอราคา โครงการนี้รู้ถึงข่าวการประกวดราคาเฉพาะกลุ่มในวงจำกัด เป็นการกระทำที่มุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำการเสนอราคา รายใดให้เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ

เรื่องราวจากการไต่สวนโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช.

13 ตุลาคม 2547

จำเลยเมื่อครั้งรับราชการในตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 5 สำนักงานเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้รับแต่งตั้งตามคำสั่งเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ที่ 792/2547 ให้เป็นผู้รับผิดชอบส่งเอกสารประกาศประกวดราคาจ้างเหมาปรับปรุงการระบายน้ำถนนแสงชูโต (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323)

27 ธันวาคม 2547

เทศบาลเมืองกาญจนบุรี ออกประกาศ เรื่อง ประกวดราคาจ้างเหมาปรับปรุงการระบายน้ำถนนแสงชูโต (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323) โดยกำหนดราคากลางของโครงการ จำนวน 26,427,500 บาท กำหนดวันขอซื้อแบบฟอร์มใบเสนอราคา ระหว่างวันที่ 7 - 17 มกราคม 2548 และกำหนดยื่นซองและเปิดซองใบเสนอราคา ในวันที่ 28 มกราคม 2548 โดยประกวดราคาดังกล่าวจะต้องเผยแพร่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 38 การซื้อหรือจ้างโดยวิธีประกวดราคา ให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมดูแล และจัดทำหลักฐานการเผยแพร่ข่าว และการปิดประกาศประกวดราคา ภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยให้เจ้าหน้าที่พัสดุดำเนินการดังนี้

(1) ปิดประกาศประกวดราคาโดยเปิดเผย ณ ที่ทำการของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

(2) ส่งไปประกาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียง และ/หรือประกาศในหนังสือพิมพ์

(3) ส่งให้กรมประชาสัมพันธ์ และองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

(4) ส่งไปเผยแพร่ที่ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของทางราชการ

(5) ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค

(6) ส่งประกาศให้จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ปิดประกาศไว้ที่ศาลากลางจังหวัด ที่ทำการปกครองอำเภอ ที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอ ตามลำดับ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ หรือตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

นอกจากดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเห็นควรที่จะส่งประกาศไปยังผู้มีอาชีพขาย หรือรับจ้างทำงานนั้นโดยตรง หรือจะโฆษณาโดยวิธีอื่นอีกด้วยก็ได้

การส่งประกาศประกวดราคาตาม (4) และ (5) ให้ส่งเอกสารประกวดราคาไปพร้อมกันด้วย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ต้องกระทำก่อนวันรับซองประกวดราคาไม่น้อยกว่า 20 วัน

28 ธันวาคม 2547

จำเลยได้ลงชื่อรับมอบซองประกาศประกวดราคา ใบตอบรับ และใบนำส่งประกาศประกวดราคาทาง EMS ที่กรอกชื่อผู้รับไว้แล้ว จากเจ้าหน้าที่พัสดุและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการฝากส่ง เพื่อให้จำเลยนำส่งทาง EMS ไปยังสถานที่ต่าง ๆ ตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 38 (2) – (6) กำหนด รวม 12 ฉบับ

- จำเลยไม่นำซองประกาศประกวดราคาโครงการดังกล่าวไปฝากส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์กาญจนบุรี ตามหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ แต่กลับลงลายมือชื่อของตนเองในช่องผู้นำส่งประกาศประกวดราคา และระบุเวลานำส่ง 14.30 น. ในใบนำส่งประกาศประกวดราคาทาง EMS และมอบใบนำส่งดังกล่าวให้แก่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดยมีเจตนาเพื่อให้เทศบาลเมืองกาญจนบุรีหลงเชื่อว่าจำเลยได้นำส่งประกาศประกวดราคาตามหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งแล้ว รวมทั้งจำเลยยังไม่ได้แสดงให้เห็นด้วยว่าได้มีการปิดประกาศราคาด้วยแล้วหรือไม่ เป็นเหตุให้เอกชนผู้เสนอราคาโครงการนี้รู้ถึงข่าวการประกวดราคา เฉพาะกลุ่มในวงจำกัด

- ที่ทำการไปรษณีย์กาญจนบุรี ยืนยันว่าไม่มีการส่งประกาศประกวดราคาผ่านทางไปรษณีย์ トラประทับประจำวันไม่ใช่ตราประทับของไปรษณีย์กาญจนบุรี และลายมือชื่อของพนักงานรับฝากไม่ใช่ลายมือชื่อของพนักงานรับฝากจริง

- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 12 ยืนยันว่าไม่ได้รับเอกสารประกาศประกวดราคาโครงการดังกล่าว

- จำเลยไม่ได้ขออนุมัติเบิกเงินค่าส่งไปรษณีย์ตามประกาศประกวดราคาทาง EMS ซึ่งหากจำเลยนำส่งประกาศประกวดจริงจะต้องมีใบตอบรับกลับมาจากหน่วยงานราชการและเอกชนผู้มีอาชีพรับจ้างโดยตรง

คำฟ้องของคณะกรรมาการ ป.ป.ช.

จำเลยดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 5 สำนักงานเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 มีอำนาจหน้าที่หลักในการจัดทำฎีกาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตลอดจนงานทางธุรการต่าง ๆ เช่น การคุมสมุดคำสั่ง ประกาศ การเก็บรักษา ควบคุม การลงทะเบียนส่งหนังสือภายนอก เป็นต้น และเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบส่งเอกสารการประกาศประกวดราคา ตามคำสั่งเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ที่ 792/2547 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2548 ซึ่งจำเลยได้กระทำความผิดตามกฎหมายอาญาในขณะดำรงตำแหน่ง โดยไม่นำส่งซองประกาศประกวดราคาโครงการจ้างเหมาปรับปรุงการระบายน้ำถนนแสงชูโต (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323) อันเป็นการฝ่าฝืนระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 38 และหลักเกณฑ์และวิธีการตามแนวปฏิบัติในการกำกับดูแล

เผยแพร่ข่าวสารการประกาศประกวดราคาเพื่อเสริมมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2542 โดยมีเจตนาปกปิดประกาศประกวดราคา เพื่อให้บุคคลทั่วไปและเอกชนผู้มีอาชีพรับจ้างโดยตรงไม่ทราบว่าเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีโครงการประกวดราคาดังกล่าว เพื่อให้ไม่มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม จนเป็นเหตุให้มีเอกชนผู้รับจ้างเข้าซื้อของเสนอราคาโครงการนี้เพียง 4 ราย และมีผู้ยื่นซองเสนอราคาเพียง 2 ราย การกระทำของจำเลยจึงเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เข้าเสนอราคาเฉพาะที่ทราบข่าวการประกวดราคาในวงจำกัด เพื่อให้บุคคลใดในกลุ่มดังกล่าวเป็นผู้ชนะการประกวดราคา

ทำให้เทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้รับความเสียหาย และเป็นการกระทำโดยมีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้รับความเสียหายและโดยทุจริต ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 มาตรา 12

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่ก่อนสืบพยาน จำเลยขอถอนคำให้การเดิม และให้การใหม่เป็นรับสารภาพ

คำพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริต และประพฤติมิชอบ ภาค 7

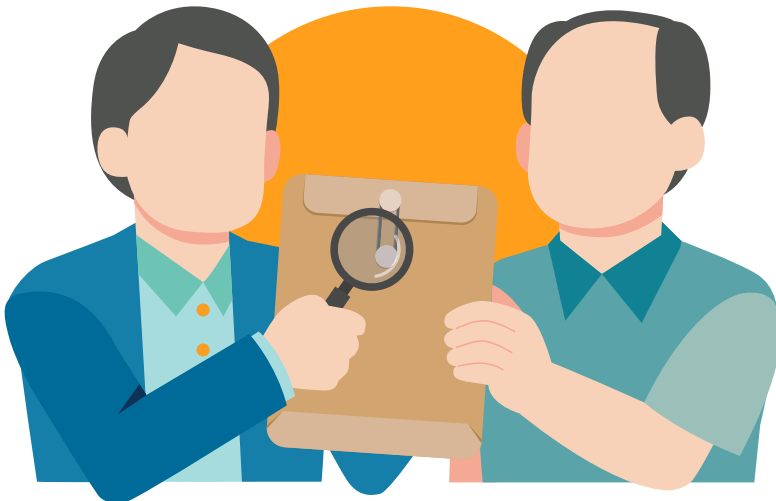
1. โครงการตันเรือ

เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2547 เทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้ออกประกาศเรื่อง ประกวดราคาจ้างเหมาปรับปรุงการระบายน้ำถนนแสงชูโต (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323) กำหนดราคากลางไว้ 26,427,500 บาท ต่อมา มีผู้ซื้อเอกสารประกวดราคาโครงการดังกล่าว จำนวน 4 ราย และเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2548 มีผู้ยื่นซองเสนอราคา จำนวน 2 ราย และผู้เสนอราคาต่ำสุด

อยู่ที่จำนวน 26,420,500 บาท หลังจากนั้นคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาจึงได้ต่อรองราคาคงเหลือ 26,250,000 บาท ซึ่งเทศบาลเมืองกาญจนบุรีก็ให้เห็นควรจ้างเหมางานโครงการดังกล่าวกับผู้เสนอราคาต่ำสุดอย่างไรก็ดี เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2548 เทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้ออกประกาศยกเลิกการประกวดราคาจ้างเหมาปรับปรุงการระบายน้ำถนนแสงชูโต (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323) นี้ทั้งหมด

2. ที่มาของเบาะแส

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 12 จังหวัดเพชรบุรี มีหนังสือแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีเทศบาลเมืองกาญจนบุรีไม่ส่งประกาศประกวดราคาจ้างเหมาปรับปรุงการระบายน้ำถนนแสงชูโต (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535

3. พยานที่ศาลรับฟัง

1) นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินรายหนึ่งของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 12 จังหวัดเพชรบุรี ได้เบิกความเป็นพยานต่อศาลว่า พยานได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ตรวจสอบเกี่ยวกับการส่งประกาศประกวดราคาจ้างเหมาโครงการดังกล่าว ปรากฏว่า จำเลยมีหน้าที่นำส่งประกาศประกวดราคาที่เป็นประโยชน์จังหวัดกาญจนบุรี ตามคำสั่งเทศบาลเมืองกาญจนบุรี แต่เมื่อตรวจสอบใบนำส่งประกาศประกวดราคาทาง EMS โดยถามหัวหน้าสำนักงานไปรษณีย์จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ใบนำส่งประกาศประกวดราคาดังกล่าวไม่มีการส่งผ่านทางไปรษณีย์ ตราประจำวันไม่ใช่ของไปรษณีย์จังหวัดกาญจนบุรี และไม่ใช้ลายมือชื่อของพนักงานรับฝาก โดยมีการเปรียบเทียบกับตัวอย่างตราประจำวันและลายมือชื่อของพนักงานรับฝากที่แท้จริงให้ศาลเห็น

นอกจากนี้ พยานยังได้ตรวจสอบทะเบียนรับหนังสือของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 12 จังหวัดเพชรบุรี ปรากฏว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 12 จังหวัดเพชรบุรี ก็ไม่ได้รับประกาศประกวดราคาและเอกสารการประกาศประกวดราคาจากเทศบาลเมืองกาญจนบุรีแต่อย่างใด ทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งที่จะต้องได้รับด้วย

2) พนักงานได้สวนระดับต้นรายหนึ่ง ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกาญจนบุรี ในฐานะคณะอนุกรรมการไต่สวนคดีนี้และเป็นคณะ

กรรมการร่วมฝ่าย ป.ป.ช. ได้เบิกความเป็นพยานต่อศาลว่า จากการไต่สวนข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ได้ความจากหัวหน้าสำนักงานไปรษณีย์จังหวัดกาญจนบุรี และพนักงานไปรษณีย์จังหวัดกาญจนบุรี ให้การสอดคล้องกันว่า ตราประทับประจำวันของไปรษณีย์จังหวัดกาญจนบุรีและลายมือชื่อของพนักงานรับฝากไปรษณีย์ในใบนำส่งประกาศประกวดราคาทาง EMS เป็นตราประทับและลายมือชื่อปลอม อีกทั้งยังได้ความจากผู้อำนวยการกองคลังเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และเจ้าหน้าที่พัสดุกองคลัง เทศบาลเมืองกาญจนบุรี ว่าโดยปกติจะทำใบตอบรับไปรษณีย์มอบให้แก่จำเลยนำไปส่งพร้อมประกาศประกวดราคาด้วย แต่กรณีนี้ไม่มีใบตอบรับทางไปรษณีย์กลับมา และไม่มีหลักฐานใบฝากส่งตามแบบฟอร์มของที่ทำกรไปรษณีย์เก็บไว้เป็นหลักฐานเช่นกัน รวมทั้งไม่ปรากฏว่ามีรายการค่าฝากส่งประกาศประกวดราคาในฎีกาเบิกเงินงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในช่วงเวลานั้นด้วย

ศาลเห็นว่า พยานทั้งสองเป็นเจ้าของพนักงาน ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยมาก่อน จึงไม่มีเหตุระแวงสงสัยว่าพยานทั้งสองจะกลั่นแกล้งเบิกความปรักปรำจำเลย และเชื่อว่าพยานทั้งสองเบิกความไปตามความจริง และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ได้จากเจ้าหน้าที่พัสดุกองคลังเทศบาลเมืองกาญจนบุรี หัวหน้าสำนักงานไปรษณีย์จังหวัดกาญจนบุรี และพนักงานไปรษณีย์จังหวัดกาญจนบุรี ตลอดจนคำให้การรับสารภาพของจำเลยในชั้นพิจารณา

4. บทสรุปการกระทำของจำเลย

จำเลยดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 5 สำนักงานเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีหน้าที่จัดส่งเอกสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคาจ้างเหมาปรับปรุงการระบายน้ำถนนแสงชูโต (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323) ของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ไม่เผยแพร่ข่าวตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 ข้อ 38 โดยจำเลยได้รับซองประกาศประกวดราคาดังกล่าวจากเจ้าหน้าที่พัสดุกองคลังเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เพื่อส่งให้แก่ผู้มีชื่อรวม 12 ราย แต่จำเลยไม่นำไป

ฝากส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์จังหวัดกาญจนบุรีตามหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ แต่ลงลายมือชื่อของตนเองในช่องผู้นำส่งประกาศประกวดราคาและระบุเวลานำส่งเมื่อเวลา 14.30 น. ในใบนำส่งประกาศประกวดราคาทาง EMS เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่ามี การนำส่งแล้ว เป็นเหตุให้เอกชนผู้เสนอราคาโครงการนี้รู้ถึงข่าวการประกวดราคาเฉพาะกลุ่มในวงจำกัด เป็นการกระทำที่มุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำการเสนอราคารายใดให้เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ

5. คำพิพากษา

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 มาตรา 12 การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 มาตรา 12 ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด จำคุก 5 ปี และปรับ 100,000 บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 2 ปี 6 เดือน และปรับ 50,000 บาท

พิเคราะห์เห็นว่าจำเลยไม่เคยมีประวัติกระทำความผิดมาก่อน ทั้ง

เทศบาลเมืองกาญจนบุรีไม่ได้รับความเสียหายเนื่องจากยังไม่ได้ทำสัญญาและได้ออกประกาศยกเลิกการประกวดราคาโครงการนี้ไปก่อน และจากการตรวจสอบบัญชีเงินฝากของจำเลยแล้ว ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับผลประโยชน์จากการกระทำผิดในคดีนี้ นอกจากนี้ จำเลยได้รับการลงโทษทางวินัยแล้ว โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี

สำนักงาน ป.ป.ช.

หนังสือ 15 คดีทุจริต ป.ป.ช. ต้องฟ้องเอง เป็นการ
รวบรวมคดีความ ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้ดำเนินคดี
จนมีคำพิพากษาถึงที่สุด

รายละเอียดแต่ละคดีมีความยุ่งยากซับซ้อนแตกต่างกันไป
แต่ท้ายที่สุดผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษ นั่นคือบรรทัดฐาน
ของสังคม

ISBN 978-616-8280-13-3

9 786168 280133

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)
เลขที่ 361 ถ.นนทบุรี ต.ท่าทราย อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี 11000
www.nacc.go.th